

Stad + Groen

HET VAKBLAD VOOR OPENBAAR GROEN EN HET VERGROENEN VAN DE BUITENRUIMTE

NATUURLIJK ZWEMMEN

Regelgeving voor zwembijvers moet
leiden tot groeiende markt

CEO Douwe Snoek

'Ik word niet oud in dit
bedrijf'

Gladheidbestrijding

Steeds meer
geautomatiseerd

Verbod chemische

onkruidbestrijding
juridische strijd

Alles voor facility management onder één dak

Met meer dan 400 standhouders is de vakbeurs **Facilitair & Gebouwbeheer** op 13, 14 en 15 januari 2016 in de Brabanthallen in 's-Hertogenbosch een groots evenement met tienduizenden bezoekers. Zij zijn onder andere werkzaam als gemeentelijke groenbeheerders, landschaparchitecten, groene aannemers, beleidsadviseurs en beleidsambtenaren op het gebied van facilitair management en gebouwbeheer. Bezoekers kunnen op de vakbeurs aan de hand van talloze symposia, activiteiten van standhouders, themapresentaties en netwerkmogelijkheden kennis en informatie binnen hun vakgebied opdoen.

Deze (groene) standhouders moet u spreken

Op de beursvloer staan verschillende interessante (groene) aanbieders voor de lezers van *Stad & Groen*. Zo vindt u Verheij Integrale groenzorg, Natuurlijk Groen, Milieu Service Nederland, Vepa Bins en De Klerk Bloemsierkunst en Interieurbeplanting op de beursvloer. Daarnaast maken ook Donkergroen, The DropPit, Klaver Fietsparkeren, SIGHT Landscaping, Falco en Bruinsma Natuurlijk! onderdeel uit van de indrukwekkende standhouderslijst. Voor de actuele standhouderslijst kunt u terecht op de website www.vakbeursfacilitair.nl.

Bron van kennis, informatie en innovatie

De vakbeurs **Facilitair & Gebouwbeheer** is het vakevenement voor ontmoeten, kennis- en informatieoverdracht dankzij de verschillende onderdelen als de FGNoviteitenprijs die uitgereikt wordt aan het meest innovatieve product of dienst. Bekijk daarom vooral ook even op de deelnemersposters op de beursvloer.

Ook de themadagen zijn een bron van kennis en informatie. Zo bestaan de themadagen uit de verschillende themasymposia, themaroutes die langs standhouders van een specifiek thema leiden en activiteiten van standhouders. Houd daarom de agenda van de vakbeurs goed in de gaten voor de gaten voor het volledige programma.

Gratis toegang, zonder wachttijd

U kunt de vakbeurs gratis bezoeken zonder wachttijd door u voorafgaand aan de beurs voor te registreren op de website. Ga daarom snel naar de website om uw toegangsbewijs aan te vragen. Bent u voortijdig aanwezig? Dan staat er voor de vroege vogels een lekker kopje koffie of thee klaar.

Voor de actuele standhouderslijst, meer informatie over de activiteiten en het programma van themapresentaties en de symposia kunt u terecht op www.vakbeursfacilitair.nl. Vergeet ook niet ons twitteraccount @beursfacilitair te volgen voor de laatste ontwikkelingen.

VAKBEURS **FACILITAIR** & GEBOUWBEHEER

13, 14 en 15 januari 2016
Brabanthallen • 's-Hertogenbosch

De samenleving verandert

wij veranderen mee...

Martin van den Heuvel @burgerplatform • 22 sep.

@gemeente vanmorgen digitaal melding gemaakt. Vanmiddag al iemand om op te lossen. Aannemer blijkt in zelfde systeem te werken. #service @SIGHTLS

“ Omdat wij geloven dat de burger
maar één openbare ruimte ervaart...”

- › Integraal wijkonderhoud van gevel tot gevel
- › Participatiecontracten
- › Alternatieve onkruidbestrijding
- › BVP-contracten
- › Integrale aanlegprojecten
- › Daktuinen

COLOFON

Stad + Groen is een uitgave van NWST NeWSTories bv- wordt in een gemiddelde oplage van 4400 exemplaren verspreid onder groenbeheerders, groene aannemers, landschapsarchitecten, adviseurs en toeleveranciers in de groene sector. Bij alles staat de praktisch ingestelde vakman centraal.

Redactie & commercie

NWST NeWSTories bv
Fransestraat 41
6524 HT Nijmegen
T 024-3602454
F 024-3602464
I www.stad-en-groen.nl
M info@nwst.nl

Hoofdredacteur: Hein van Iersel (hein@nwst.nl)
Redacteurs: Santi Raats (santi@nwst.nl)
Kelly Kuenen (kelly@nwst.nl)
Vormgeving: Fred van den Driessche
Advertenties: Alberto Palsgraaf (alberto@nwst.nl)
Peter Jansen (peter@nwst.nl)

Abonnementen

Controlled circulation: Dit betekent dat alle professionals in de groene sector recht hebben op een gratis abonnement. Niet werkzaam in de groene sector €91,- per jaar. De abonnementsperiode loopt van 1 januari tot en met 31 december van ieder jaar en uw abonnement zal jaarlijks automatisch worden verlengd, tenzij uw schriftelijke wederopzegging uiterlijk 31 oktober voorafgaand aan denieuwe abonnementsperiode in ons bezit is.

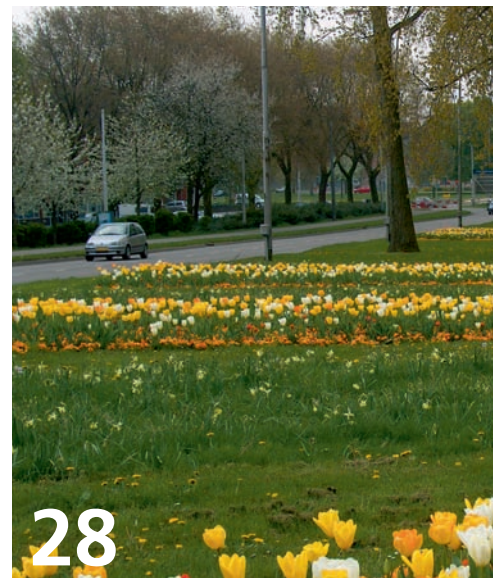
ISSN: 2352-4634

Alle auteursrechten en databankrechten ten aanzien van (de inhoud van) deze uitgave worden uitdrukkelijk voorbehouden. Deze berusten bij Boomzorg c.q. de betreffende auteur. Niets uit deze uitgave mag zonder schriftelijke toestemming van de uitgever worden veeveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, scan, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook. Boomzorg wordt tevens elektronisch opgeslagen en geëxploiteerd. Alle auteurs van tekstbijdragen in de vorm van artikelen of ingezonden brieven en/of makers van beeldmateriaal worden geacht daarvan op de hoogte te zijn en daarmee in te stemmen e.e.a. overeenkomstig de publicatie- en/of inkoopvoorwaarden. Deze zijn bij de redactie ter inzage of op te vragen.

20 Duurzaam alternatief voor hardhouten beschoeiingen

In Gouda werden van oudsher veel beschoeiingen geplaatst van tropisch hardhout. Deze gemeente wil het gebruik van hardhout echter terugdringen. HIP Groen uit Driebruggen heeft in samenwerking met Gouda een innovatieve beschoeiing ontwikkeld, waarbij het hardhout volledig wordt vervangen door Europees naalddhout in combinatie met de 100% gerecyclede kunststof HDPE.

28 Wisselbeplanting geeft Arnhem jaarrond kleur

Jacqueline van de Kloet is groenontwerper en maakt zowel in Nederland als internationaal ontwerpen en beplantingsplannen voor de openbare ruimte. Haar ontwerpen vallen op door uitgedachte combinaties van vaste planten, eenjarigen, bloembollen en heesters, die elk seizoen een verrassend effect geven.

De grote omzetstijging komt volledig door groei van de export

Het bedrijf van Mosterman Machines aan de Paradijsweg in Meppel ligt mooi gesitueerd aan de Drentse Hoofdvaart. Het bedrijf bestaat al sinds 1957. 'Het is een echt familiebedrijf. Ik heb het in 1991 van mijn vader overgenomen,' zegt Foppe Mosterman terwijl we in zijn kantoor zitten. 'Mijn zoon Pascal is de derde generatie die Hemos-machines maakt.'

14

47

De natuur als proefkonijn

Wie per trein Nijmegen verlaat richting het zuiden en vlak voor het verlaten van de stad door het raampje kijkt, ziet naast het spoor een terrein met verschillende waterbassins. Het betreft een onderzoeksterrein van de Radboud Universiteit, waar onlangs de nieuwe onderzoeksfaciliteit de Proeftuin werd geopend. Hier doen biologen en ecologen modern plantkundig en ecologisch onderzoek, in de hoop planten toekomstbestendig te maken.

EN VERDER

- 6 Nieuws
- 19 Column Harry van Duijnhoven
- 24 Sinke: 'In dit vak is niet één machine de beste, maar is een combinatie van methoden het effectiefst'
- 30 Hoe gaan we onkruid bestrijden in 2016?
- 52 Gladheidbestrijding wordt steeds meer geautomatiseerd
- 56 Multihog-werktuigdragers vergezeld door 'kleine broertjes'
- 58 In Brabant is chemievrij groenbeheer al heel lang de normaalste zaak van de wereld
- 62 Beheerders worden 'assetmanagers'
- 70 Apps, drones en smart gardens
- 82 Redactioneel

VOLG ONS

twitter.com/stadgroen

facebook.com/stadgroen

MIX
Papier van
verantwoorde herkomst
FSC® C092667

Saver neemt Sensor Series 400/34 in gebruik

Het bedrijf Saver uit Roosendaal, onder meer actief op het gebied van afvalinzameling, het beheer van milieustraten en de reiniging van straatwerk, nam onlangs een Wave Sensor Series 400/34 in gebruik. De machine werd geleverd door Wave-dealer LeCoBa in het Brabantse Wintelre. Saver koos specifiek voor de Sensor Series 400/34 vanwege de lage vierkantemeterprijs en de multifunctionele inzetbaarheid van de werktuigdrager, in dit geval een Multihog. De machine wordt door Saver het hele jaar door ingezet voor diverse werkzaamheden, die het bedrijf uitvoert in opdracht van zowel gemeenten als bedrijven. De Wave Sensor Series is een op- of aanbouwmachine die geschikt is voor de behandeling van grote oppervlakten. De sensorsturing en de onboard computer garanderen een efficiënte dosering van het hete water op alleen het onkruid, het mos of de groene aanslag. Moeilijk bereikbare plaatsen kunnen met de handlans bewerkt worden. De opbouwmachines hebben een grote capaciteit en werken efficiënt. Na de inzet van de Sensor Series 400/34 zijn bijvoorbeeld geen veeggrondes meer nodig. De machine kan op diverse werktuigdragers opgebouwd worden, onder andere op de Multihog en de Holder C250. De Sensor Series 400/34 heeft een variabele werkbreedte van 1,20 of 1,60 meter. De werkbreedte kan nog uitgebreid worden met 15 cm door middel van zijsproeiers aan beide zijden van de machine.

Veghel kiest voor LivePanel

In opdracht van de gemeente Veghel en haar centrummanagement heeft groenspecialist Mobilane uit Leersum samen met dealer Dolmans Landscaping uit Haaren twee gevels met een oppervlakte van 77 m² begroend met het innovatieve LivePanel-systeem. Er is gekozen voor een plantencombinatie met onder andere Geranium,

Lonicera en vier verschillende soorten Heuchera. In het verticale groen zijn 60 lampen verwerkt, zodat de groenwanden deel uitmaken van het totale licht- en geluidsplan. Met als doel een bezoek aan het centrum van Veghel tot een belevenis met meerwaarde te maken, is een combinatie gemaakt met een innovatief verlichtingsplan van Philips, geluid en verticale beplanting op twee zijmuren van bestaande panden in het stadshart. Veghel wil zich daarmee onderscheiden van andere stadscentra. 'Met de unieke combinatie van regelbaar ledlicht, geluid en groen kunnen wij inspelen op de wisselende seizoenen en specifieke evenementen in Veghel. Uit onderzoek blijkt dat mensen met een heel ander gevoel rondlopen bij bepaalde combinaties van licht en geluid in de openbare ruimte', aldus Mark van Doorn van Philips.

De plantenwand LivePanel is niet grondgebonden en bestaat uit een modulair systeem op basis van verwisselbare plantcassettes (40 x 40 cm). Elke rij met cassettes wordt in een aluminium gootprofiel van ongeveer 7 cm hoog geplaatst. Het gootprofiel dient tevens als waterbuffer. De planten in de cassettes worden automatisch van water voorzien door een innovatief capillair watergeefstelsel. Het watergeefstelsel wordt aangestuurd door sensoren in de wand en is volledig vorstbestendig. Het LivePanel-systeem is onderhoudsarm, lekvrij en ongevoelig voor storingen. Bij ontmanteling is de plantenwand volledig recyclebaar.

Vakbeurs De Groene Sector

Van 12 tot en met 14 januari 2016 vindt De Groene Sector Vakbeurs weer plaats. Op De Groene

Sector Vakbeurs komt de hele groene branche in Nederland samen. De vakbeurs verbindt al zestien jaar lang groene professionals uit alle regio's. Tijdens de diverse presentaties, demonstraties en kennissymposia kunnen bezoekers kennis opdoen over de laatste trends en ontwikkelingen, wet- en regelgeving en de nieuwste machines.

Veel bezoekers Future Green City 2015

De eerste editie van Future Green City trok in totaal 2175 bezoekers, volgens de organisatie meer dan verwacht. Future Green City werd voornamelijk bezocht door vertegenwoordigers van gemeenten en andere overheden, architecten, adviseurs en vakmensen uit de groensector. Ook de twee initiatiefnemers, de Vereniging Stadswerk Nederland en branchevereniging VHG, kijken terug op een geslaagd evenement. Future Green City had elke dag een verdiepend thema met een keynote spreker. Op de openingsdag was het thema de functie en het belang van stedelijk groen. Landschapsarchitect Niek Roozen sprak over de noodzaak van groen in steden. Het thema van woensdag was 'innovatie en stedelijke ontwikkeling', met kunstenaar en innovator Daan Roosegaarde, die zijn visie gaf op 'landschappen van de toekomst'. Hij moedigde de aanwezigen aan om te blijven vernieuwen, verder vooruit te kijken en samen te werken, om voor onmogelijk gehouden maar wel gewenste oplossingen te realiseren.

De slotdag stond in het teken van 'watermanagement', met presentaties van onder andere Deltacommissaris Wim Kuijken. De keynote sprekers trokken volle zalen en naar aanleiding van de voordrachten ontwierp tekenaar Elco van Staveren van Denkschets.nl negen ontwerpen van de future green city. Nog dit jaar wordt aan de hand van de bezoekersenquête een definitief besluit genomen over een vervolg op Future Green City.

Monsanto mengt zich in glyfosaat-vraagstuk

Monsanto, de Amerikaanse producent van Roundup, heeft van zich laten horen inzake glyfosaat. Het bedrijf 'luidt de noodklok' en laat weten vraagtekens te zetten bij het ontwerpbesluit gewasbeschermingsmiddelen. Volgens Monsanto is het onvermijdelijk dat er sporen van glyfosaat worden teruggevonden in het oppervlaktewater. 'Dit levert echter geen gevaar op voor de drinkwaterveiligheid, aangezien het water op efficiënte wijze wordt gezuiverd van glyfosaat, evenals van talloze andere stoffen, voordat het uit de kraan komt als drinkwater', stelt Monsanto in het bericht. Volgens Monsanto is er onvoldoende onderzoek gedaan naar alternatieven. Alternatieven leveren bovendien niet altijd de gewenste resultaten op en brengen de nodige nadelen met zich mee.

Het ontwerpbesluit is volgens Monsanto niet wetenschappelijk gefundeerd. Bovendien zouden argumenten die het besluit onderbouwen ontbreken. 'Uiteraard spelen emoties mee als het om volksgezondheid en milieu gaat. Maar aan zulke ingrijpende beslissingen dienen alle afgewogen feiten ten grondslag te liggen', aldus Monsanto.

Monsanto refereert in het bericht aan een debat in de Tweede Kamer op 24 november, waarbij het verbod op gewasbeschermingsmiddelen werd besproken. Staatssecretaris Sharon Dijksma maakte eerder bekend te willen vasthouden aan de inwerktreding van een verbod op 1 maart.

B. van der Meij de Bie is Jean Heybroek-dealer van het jaar

B. van der Meij de Bie BV te Hoofddorp en Alkmaar is uitgeroepen tot Jean Heybroek-dealer van het jaar. Lex van der Meij de Bie en John Ruiter (respectievelijk van de vestiging in Hoofddorp en in Alkmaar) namen de prijs in ontvangst van Jean Heybroek-directeur Roon Hylkema. De toekenning van de titel benadrukt het belang van een goede wisselwerking tussen importeurs en dealers. Bij het toekennen van de prijs werd onder andere gekeken naar het serviceniveau, de klantgerichtheid, loyaliteit, algemene bedrijfsvoering, betalingsmoraal, marktkennis en snelle en professionele dienstverlening.

Frisian zet 200e exemplaar op kenteken

Frisian, de Friese producent van elektrisch aangedreven (werk) voertuigen, heeft het 200e exemplaar op kenteken gezet. Frisian bouwt sinds 2009 elektrisch aangedreven voertuigen die zijn gebaseerd op benzine-aangedreven versies. 'Wij laten de onderdelen van het chassis geheel op maat maken door specifieke fabrikanten. Uiteindelijk assembleren wij het geheel in eigen beheer en voorzien we de voertuigen van de juiste elektrische aandrijving. Zo besparen we op ontwikkelingskosten en op de relatief dure Nederlandse productie-uren. Hierdoor kunnen we voor een marktconforme prijs een innovatief en stabiel product aanbieden', zo legt directeur Theo de Jong het succes uit. Omdat de voertuigen van Frisian tot zo'n 60 km/u kunnen rijden, is een kenteken verplicht. Het voertuig mag gewoon op de meeste openbare wegen rijden. Frisian bouwt onder meer elektrische transporters en zitmaaiers. Ook bieden ze kleine tuinbouwtractoren aan. De introductie van een complete elektrische minishovel zal later dit jaar of begin 2016 plaatsvinden.

Winnaars Innovatieprijs

Op de eerste dag van de Future Green City werd de Innovatieprijs uitgereikt. Uit de dertien inzendingen werden drie winnaars gekozen: Hip Groen, Hydrorock en WeedControl. Hip Groen won met de duurzame en betaalbare waterkantbeschoeiing type Gouda, als alternatief voor een hardhouten versie. Het concept bestaat uit een combinatie van Europees naaldhout en gerecycled HDPE-kunststof. Uitgangspunt van de beschoeiing is optimaal gebruik te maken van duurzaam Europees naaldhout. Hydrorock International ontving de tweede prijs met zijn innovatieve infiltratieblokken voor hemelwater. Een eenvoudig, duurzaam en ecologisch verantwoord product om wateroverlast op te lossen en verdroging van de grond tegen te gaan. WeedControl ging naar huis met de derde prijs voor de AIR Variator 100, een onkruidbestrijdingsmachine die werkt op basis van heteluchtrecycling en zodoende energie uitspaart. De Innovatieprijs is een aanmoedigingsprijs voor bedrijven die aantonen dat innovatie voor een duurzame, leefbare, groene en toekomstbestendige stad nodig én mogelijk is.

onkruid 1-2-3 weg!

ORIGINAL PARTS
OVERDELEN
= LANGER LEVEN!

HETE LUCHT
INFRAROOD
STOOM

veilig systeem
milieuvriendelijk
duurzaam resultaat
lage exploitatiekosten
minimaal onderhoud
maximale prestaties

De WeedSteam is de snelle en efficiënte oplossing voor effectief en duurzaam onkruidbeheer. De 1-2-3 combinatie van zeer hete lucht, infrarode straling en stoom pakt ongewenste vegetatie grondig aan. Na enkele dagen is het behandelde onkruid verdord! Bel nu Jean Heybroek en overtuig u van de unieke kwaliteiten van de WeedSteam!

**onkruid duurzaam en 3x efficiënter
bestrijden met de WeedSteam®**

Jean Heybroek

GROENTECHNIEK

kijk op www.jeanheybroek.com
voor een overzicht van ons leveringsprogramma
Jean Heybroek BV, tel. 030 - 639 46 11

Jean Heybroek

**WEED
STEAM**

De Enk aan de slag in het Belmonte

De Enk Groen & Golf voert in opdracht van het Belmonte Arboretum het verplanten van ca. 650 rozen uit. Dit zijn niet zomaar rozen die op de hoek bij het tuincentrum te verkrijgen zijn, maar rozen uit een unieke collectie, die in zijn geheel behouden moet worden. Het gaat hier om 396 verschillende rozen, afkomstig van 54 plaatsen op het noordelijk halfrond. Deze voor de wereld unieke collectie van struikrozen en wilde botanische rozen had al jaren een vaste plek in het Belmonte Arboretum. De Enk heeft opdracht gekregen om de rozen nu in een logische volgorde te plaatsen, zodat de bezoeker een 'tijdreis' kan maken langs de rozensoorten door de eeuwen heen. Een reis die ook over de verschillende continenten voert. Vóór het verplanten heeft De Enk Groen & Golf de rozen teruggesnoeid. De nieuwe plantvakken voor de rozen zijn voorbereid met oude stalmest, doorgefreed en klaargemaakt voor de aanplant. De rozen worden vervolgens machinaal of met de hand verplant. De aanplant is een levensgroot puzzelstuk. Elke roos is door vrijwilligers en medewerkers van het Belmonte Arboretum gelabeld met codes en kleuren. Hierdoor konden de medewerkers van De Enk de rozen stuk voor stuk op de juiste nieuwe standplaats zetten.

VHG ondertekent Green Deal

In aanwezigheid van vertegenwoordigers van het ministerie van Economische Zaken, het ministerie van Infrastructuur en Milieu, de Vereniging Nederlandse Gemeenten, de Vlinderstichting en bureau Regelink Ecologie en Landschap, heeft branchevereniging VHG zijn handtekening gezet onder een overeenkomst om 1.000 hectare nieuwe stedelijke natuur te realiseren. De nieuwe natuur moet de biodiversiteit en het leefklimaat in de steden verbeteren. Bovendien kan deze natuur bijdra-

gen aan het opdoen van kennis en ervaring op het gebied van chemievrij onkruidbeheer, duurzaam inkopen en burgerparticipatie. Voor het ministerie van Economische Zaken is dit de dertigste overeenkomst op het gebied van natuur. 'Het is goed dat deze deals vanuit de maatschappij ontstaan', zegt Roel Feringa van het ministerie daarover. 'Het is zo belangrijk dat we natuur in en om de verstelijkte omgeving vormgeven. Voor veel mensen begint het besef van natuur immers dicht bij huis.'

De Haeghe Groep kiest voor Meclean

Na een jaar ervaring te hebben opgedaan met een Trailerpack, is de Haeghe Groep overgegaan tot de aanschaf van een tweede SteamPLUS-unit, ditmaal in de vorm van een Trailer-jet. De multifunctionele mogelijkheden van de hogedruk-Trailerpacks met SteamPLUS en WeedPLUS gaven de doorslag. 'Fontein reinigen, watergangen schoonhouden, graffiti verwijderen van gemalen – alles kan met dezelfde machine en zonder chemie. Bij de gemalen wordt nu ook direct het onkruid meegenomen, zodat het onkruid dus milieuvriendelijk beheerd wordt', aldus Hans von Stein van de Haeghe Groep. De tweede unit wordt door de Haeghe Groep vooral gebruikt voor het bestrijden van geuroverlast in de stad. De urinoirs, die voornamelijk in het weekend gebruikt worden, en de verschillende plasplekken worden gereinigd, gedesinfecteerd en weer geurneutraal gemaakt, zonder toevoeging van chemicaliën of geurbestrijders. Tevens wordt de machine ingezet om portieken een dieptereiniging te geven, waarbij alle achtergebleven resten van reinigingsmiddelen verwijderd worden. Een ander voordeel van SteamPLUS is dat het apparaat weinig water gebruikt. Bovendien verdampt een groot gedeelte van het water direct door de hoge temperatuur, waardoor er weinig overlast is.

Wim van Breda distributeur Kersten-machines

Wim van Breda BV is sinds kort distributeur van de machines van het merk Kersten. Het bedrijf Kersten werd in 1918 in Rees (Duitsland) opgericht. Het huidige programma van het merk omvat veegmachines, onkruidborstels, klepelmaaiers, bladblazers en -zuigers, bodemfrozen en sneeuwschuiven. Al

deze machines worden zowel als aanbouwapparaat als zelfrijdend vervaardigd. Het eenasser-segment heeft een programma van 3,7 kW (5,5 pk) tot 13,4 kW (18 pk). De machines worden vervaardigd met moderne apparatuur, zoals lasroboten, CNC-gestuurde bewerkingsmachines, draaimachines en zetbanken. Alle machines worden volgens de nieuwste wetgeving gepoedercoat. Wim van Breda biedt het gehele programma Kersten-machines voor vegen, onkruid verwijderen, winterservice, maaien en grondbewerking.

Nieuwe aanbestedingswet zet tendering op zijn kop

Uit een analyse van het Aanbestedingsinstituut blijkt dat er nog altijd veel onredelijke en onmeetbare eisen worden opgenomen in aanbestedingen. Ook de trend om te loten zet bij velen kwaad bloed. Het Aanbestedingsinstituut ontvangt hier veel klachten over. Dat meldt Cobouw. Klachten over belachelijke referenties, onredelijke en onmeetbare eisen vormen slechts het topje van de ijsberg. Nog steeds gaat lang niet alles goed en zijn er grote zorgen over de toekomst van de 'economisch meest voordelige inschrijving'. Tijdens het onderzoek trof het Aanbestedingsinstituut opdrachtgevers die bouwers willen dwingen de afgegeven prijs voor lange periodes te handhaven. Zo vond het instituut termijnen tot 180 dagen. In het Aanbestedingsreglement voor Werken (de ARW) is vastgelegd dat dit maximaal 50 dagen mag zijn. Uit de analyse blijkt dat bij ruim 80% van alle tenders in 2014 de opdrachtgever dicteerde wat er precies moet komen. Slechts bij 20% heeft de markt de ontwerp-vrijheid. Voorbeelden van organisaties die hun aanbestedingproces wel op orde hebben, zijn Rijkswaterstaat, het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en de gemeente Eindhoven. Rijkswaterstaat is zelfs uitgeroepen tot beste opdrachtgever van 2014.

Locatiewijziging Dag van de Openbare Ruimte

De jaarlijkse vakbeurs Dag van de Openbare Ruimte voor ontwerp, onderhoud, inrichting en beheer van openbare ruimtes, die twaalf jaar lang plaatsvond in de Expo Houten, gaat nu verhuizen naar de Jaarbeurs in Utrecht. De eerstvolgende editie zal plaatsvinden in de Jaarbeurs op 28 en 29 september 2016.

De reden voor deze locatiewijziging is het tekort aan capaciteit in Expo Houten om aan de behoefte aan uitbreiding van de vakbeurs te voldoen. Daarnaast is het niet zeker of de vergunning voor tijdelijke uitbreiding van de beursvloer opnieuw verleend zal worden in 2016. De bezoekersstroom stijgt ieder jaar weer en kan in Expo Houten niet meer gefaciliteerd worden. Beursorganisator Expoproof zocht al enige tijd naar een oplossing voor de noodgedwongen opgestelde wachtlijst voor bedrijven die als exposant wilden deelnemen. Met de nieuwe locatie krijgen deze bedrijven wel de mogelijkheid om direct een stand te reserveren. Ondanks de locatiewijziging zal het concept hetzelfde blijven. De sfeer van de beurs blijft behouden en ook blijft Expoproof verantwoordelijk voor de organisatie. Dankzij de betere bereikbaarheid via openbaar vervoer en het ruime aantal parkeerfaciliteiten, zullen bezoekers juist profiteren van de verhuizing naar de Jaarbeurs. De locatie voor de vakbeurzen Dag van Verkeer & Mobiliteit, Dag van de Sportaccommodaties en de nieuwe beurs Water in de Openbare Ruimte zal ongewijzigd blijven. Deze beurzen zal Expoproof in Expo Houten blijven organiseren.

Groen onderwijs naar ministerie OCW

De Tweede Kamer is akkoord gegaan met het idee om groen onderwijs onder te brengen bij het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Tot voor kort viel groen onderwijs onder het ministerie van Economische Zaken. De beslissing heeft voordelen voor het onderwijs. Volgens de AOC Raad, de belangenbehartiger van de groene opleidingen, zal fluctuatie in het aantal leerlingen nu niet langer invloed hebben op de budgetten. Ook wordt de bekostiging per leerling in het reguliere en het groene onderwijs nu gelijkgetrokken. De voorzitter van de AOC Raad, Jan-Pieter Janssen, is blij met de motie. 'Door het aannemen van deze

motie wordt erkend dat er onaanvaardbare verschillen in bekostiging zijn tussen groen en regulier onderwijs.' Toch zijn alle problemen nu nog niet opgelost. 'Voor 2016 staat nog steeds voor € 28 miljoen aan bezuinigingen op de EZ-begroting. Wij stellen alles in het werk om deze bezuinigingen ongedaan te maken tijdens het Kamerdebat over die begroting op 2 en 3 december. Anders komt de continuïteit van het groene onderwijs alsnog ernstig in gevaar. Onze leerlingen mogen niet de dupe worden van een begrotingstekort bij EZ', aldus Janssen.

Klimmen tijdens Future Green City

Leerlingen van de Antonius Abt-school uit Den Bosch testten een speciaal gekweekte klimboom én relaxboom op de vakbeurs Future Green City. Boomkwekerij Ebben uit Cuijk kweekte beide bomen in bijzondere vormen. De groei van de dakplataan werd zo geleid dat er een levende zitbankboom is ontstaan, met in de zomer een groen bladerdak. De bijzonder gevormde boom is een voorbeeld van multifunctioneel groen voor de (bedrijfs) tuinen en stadsparken van de toekomst. De 25-jarige haagbeuk werd zo opgekweekt dat er ook onder aan de stam horizontale, dikke takken groeien, zodat klauteren eenvoudig wordt. Deze boom wordt door de kweker op de Nationale Boomfeestdag op 16 maart 2016 geschonken aan de gemeente Den Bosch, om het spelen van kinderen in de natuur te bevorderen.

Biobased gietrand van Greenmax

Een duurzame wereld ontstaat mede door minder gebruik van fossiele brandstoffen. Greenmax introduceert daarom een nieuwe gietrand op basis van suikerriet. Door het gebruik van biobased plastic, ook wel groene polyethyleen genoemd, ontstaat er een nieuw en duurzaam alternatief voor de bekende polyethyleen-gietranden. Met een dikte van 2 mm zijn de gietranden net zo sterk als de bekende gietranden van HDPE. Door de uv-stabiliteit zijn de gietranden voor meerdere plantseizoenen herbruikbaar en volledig recyclebaar. Steeds vaker wordt er per plantseizoen een andere kleur gietrand gekozen. Hiermee worden de bomen per jaar beter in kaart gebracht. Ook kunnen beheerders eenvoudiger de bewatering per plantseizoen bepalen. Zo is het nu mogelijk om ook een bruine gietrand te plaatsen.

Van Wijlen genomineerd voor Cumela-onderneming van het jaar

Brancheorganisatie Cumela Nederland heeft bekendgemaakt dat aannemersbedrijf Van Wijlen BV genomineerd is voor de titel Onderneming van het jaar 2016. Een selectiecommissie heeft alle achttien inzenders getoetst op hun toekomstgerichtheid. Van Wijlen is een van de drie bedrijven die voorgedragen zijn voor de finaleronde op woensdag 13 januari 2016. Cumela geeft aan dat het bedrijf uitblinkt in het herkennen en grijpen van kansen. Hierbij is veel aandacht voor personeel, goede relaties met opdrachtgevers en collega-ondernemers, milieu en maatschappij, onder meer door het behalen van het PSO-certificaat en sponsoring van lokale verenigingen, activiteiten en goede doelen. Op 13 januari a.s. vindt de finale-ronde plaats tijdens de Inspiratiedagen van Cumela Nederland en wordt de winnaar bekendgemaakt. Een jury van deskundigen bepaalt tijdens deze finale wie zich Onderneming van het Jaar 2016 mag noemen. Onlangs heeft wethouder Brekelmans van de gemeente Waalwijk het certificaat Prestatieladder Socialer Ondernemen (PSO), trede 2 aan Van Wijlen uitgereikt. Bedrijven met een PSO-erkenning dragen meer dan gemiddeld bij aan de werkgelegenheid voor mensen met een

kwetsbare arbeidsmarktpositie. Zij doen dat bovendien op een kwalitatief goede manier. Van Wijlen is de enige commerciële instelling in de gemeente Waalwijk die een dergelijk PSO-certificaat heeft; het doel is om zo snel mogelijk trede 3 te behalen. Daarnaast is aannemersbedrijf Van Wijlen BV sinds een halfjaar deelnemer aan de Nederlandse klimaatcoalitie. Leden van deze coalitie beloven uiterlijk 2050 klimaatneutraal te ondernemen en ondertekenen hiervoor een gedragscode. Samen bouwen ze aan een sterke coalitie, die laat zien dat klimaatneutraal ondernemen niet alleen haalbaar is, maar ook rendabel.

Dutch Trig door heel Europa toegelaten

Dutch Trig wordt op dit moment alleen gebruikt in Nederland, Duitsland en Zweden. Een bredere toelating wordt (of eigenlijk werd) geblokkeerd door het ontbreken van een Europese toelating. De uitgebreide toelatingsprocedure voor ieder individueel land belemmerde een grootschalige Europese bestrijding van de ziekte. Door de vernieuwde toelating in Centraal-Europa kunnen meer landen gebruikmaken van Dutch Trig. Engeland, Denemarken en Polen hebben al aangegeven aan de slag te willen met het middel. In Amerika wordt het middel overigens ook toegepast. In Europa wordt Dutch Trig sinds 1992 gebruikt. Het is een preventieve vaccinatie voor iepen, in de jaren 80 ontwikkeld door de universiteit van Amsterdam. Het is een biologisch middel, dat gezonde iepen beschermt tegen aanvallen van iepziekte. Volgens Ron Schraven, hoofd Boomziekten en Aantastingen van BTL Bomendienst: 'Zonder het toepassen van Dutch Trig zou de iep allang uit het Nederlandse straatbeeld zijn verdwenen.'

Rijdende rechter blij met 'Bomen met je buren'

Bloemen, struiken en bomen in de tuin van de buren kunnen ons, zonder dat we er ook maar iets voor hoeven te doen, veel genoeg bezorgen. Tegelijk is de beplanting van de tuin van de buren, vooral in de vorm van bomen, een van de onderwerpen waar burenconflicten over ontstaan. De rechter heeft het er maar druk mee. Rijdende Rechter mr. Frank Visser, bekend van het gelijknamige tv-programma, heeft dan ook laten weten blij te zijn met de heruitgave van 'Bomen met je buren', een boek van Edwin Koot en Frank Warendorf. Dit initiatief van de Bomenstichting is bedoeld om de weg te wijzen in het lastige doolhof van rechten en wettelijke bepalingen rond bomen. Ook komt de 'hinder' aan bod die je als buur kunt hebben van een boom, zoals schaduw, overhangende takken, doorschietende wortels en bladeren. Visser noemt het boekje 'een must voor iedereen die informatie nodig heeft over geschillen over bomen'. Kennis van de regels kan helpen om escalatie van conflicten te voorkomen, zodat de gang naar de rechter niet nodig is. Voor gemeenten, die vaak met vragen van burgers te maken krijgen, heeft de Bomenstichting een folder gemaakt met als titel 'Bomen op de erfsgrens', bedoeld om op de balie te leggen en uit te delen. De folder en het boek zijn te bestellen via de website van de Bomenstichting.

Donkergroen breidt machinepark uit

Donkergroen, met een hoofdkantoor in Sneek en achttien vestigingen verdeeld over Nederland, breidt zijn machinepark uit met 1000 nieuwe STIHL-machines. Reden voor deze uitbreiding en vervanging is een sterke toename van de werkzaamheden en niet minder belangrijk: het kunnen werken met machines van de allerhoogste standaard qua milieueisen, ergonomie en efficiëntie. Op dinsdag 8 december jl. vond de symbolische overhandiging plaats van de 1000ste nieuwe machine in Apeldoorn. Alle machines zijn geleverd en worden onderhouden middels het Poel machine beheers concept.

Nieuwe bomen rond Arnhem CS

19 november werd het nieuwe station van Arnhem officieel geopend. Krinkels heeft het groen in het gebied gerealiseerd. Partner ETS boomexperts heeft hiervoor op meerdere locaties bijna veertig nieuwe bomen aangeplant. De bomen kwamen op verschillende plekken te staan tussen materialen als beton, glas en asfalt, waardoor de aanplant varieerde van open grond, bomengranulaat of met een tweede maaiveldconstructie. De aanplant in vollegrond werd door Sight Landscaping voorzien van ruim 2000m² graszoden. Krinkels is blij dat het de kans kreeg de gemeente te adviseren in de groenaanpak, ook voor de daadwerkelijke start: "Het is mooi om te zien hoe een dergelijk project, in nauwe afstemming met de opdrachtgever, al volop in beweging komt nog ruim voordat de eerste schop de grond in gaat", aldus het bedrijf. Gaandeweg werden er bijvoorbeeld aanpassingen gedaan rond boomlocaties, groeiplaatsinrichting en werkmethode.

Rootbarrier Gietrand voor bomen in Houten

De gemeente Houten is vorig jaar gestart met de aanplant van circa 800 bomen langs de rondweg te Houten als fase 1. Onlangs is ook fase 2 afgerond. Opnieuw zijn zo'n 800 bomen geplant en voorzien van de Rootbarrier Gietrand. De Rootbarrier Gietranden zijn gemaakt van 100% recyclebaar materiaal en zijn UV-bestendig. Dit laatste kenmerk zorgt ervoor dat de randen lang meegaan. De randen beschermen de bomen onder andere tegen strooizout en maaischade. Dankzij de groene kleur gaan ze op in de omgeving.

Van Dyck introduceert telescopische armmaaier

Marcel Van Dyck NV heeft op het tweejaarlijkse Agribex de telescopische armmaaier ILF S1500 van Italiaanse fabrikant Energreen getoond. De ILF S1500 kan op vrijwel alle moeilijk bereikbare plaatsen ingezet worden. De telescopische armmaaier heeft met maximaal twaalf meter een grote armreikwijdte. De machine kan worden aangepast met verschillende werktuigen en hulpstukken. De verstelbare arm zorgt voor een goede wendbaarheid. De Energreen ILF S1500 beschikt over een roteerbare cabine die de operator toelaat in beide richtingen te manoeuvreren. Dit zorgt ervoor dat de machine minder hoeft te worden bewogen en maakt een goede, ergonomische houding mogelijk. Het model kan zich op drie verschillende manieren laten besturen. Zo kan de machine zich verplaatsen door de achterwielen te blokkeren. Daarnaast beschikt hij over vierwiel besturing, waardoor er minder stuurbewegingen moeten worden gemaakt. Ten slotte laat de machine de zogenaamde 'hondengang' toe.

Binnen onze professionele en pragmatische bedrijfsvoering is opleiding en onderwijs één van de belangrijkste maar tevens ook moeilijkste uitdagingen. Hoe leiden we onze (toekomstige) medewerkers het beste op? Hoe houden we het niveau van onze medewerkers op peil? Hoe krijgen we het beste uit onze mensen en kunnen ze voldoen aan de eisen en wensen in de veranderende markt?

Ik zal beginnen met het uiten van een groot respect voor de docenten van deze 21e eeuw. Aangezien ik op zowel voortgezet, middelbaar en hoger onderwijs wel eens wat gastlessen mag komen geven ben ik een klein beetje ervaringsdeskundig. En ik kan u zeggen; enkele uren interactief doceren kost me minstens evenveel energie dan een halve dag ondernemen en relaties onderhouden. Mij zult u nooit horen zeggen dat docenten zo vaak vakantie hebben. Ik vind de dagen die ze wel werken namelijk tropendagen. Dus alle (ver)lof voor onderwijzers. Je zult maar de hele dag voor een klas met snapchattende pubers van de patatgeneratie moeten staan. Echt waar, de topertjes tel ik altijd maar op één hand.

Wat minder positief ben ik over de inhoud van veel opleidingen. Of het nu het groenonderwijs, administratief -of commercieel onderwijs op MBO of HBO niveau is. Het houdt niet over...

Het regulier onderwijs mist vaak de aansluiting met wat de markt en de samenleving nu en in de toekomst nodig heeft. En dat zowel vaktechnisch als meer generalistisch op kader-of managementniveau.

Het is niet voor niets dat oude ambachtsscholen met het meester-gezel principe weer terugkomen. Voor het oude ambacht van hovenier is dat ook de beste methode. In de praktijk het vak leren onder leiding van een goede, strenge en rechtvaardige meester. Waar gebeurt dat nog? Er lopen bij ons uitvoerders rond die nog letterlijk met een afrijlat op hun knuisten hebben gehad van hun oudere collega-uitvoerder. Ze zijn er niet slechter van geworden. En op de tuinbouwschool kregen ze geen les in vergadertechnieken, slecht nieuws gesprekken en managementvaardigheden. Op school leerden ze Latijnse namen, tekenen, rekenen en andere vaktechnische hoogstandjes. Ik weet wel, dat is niet meer genoeg in de huidige markt. En vanuit een auto-

Onderwijs

ritaire houding, zonder elektronische leeromgeving, frontaal lesgeven schijnt definitief tot het verleden te gaan behoren. Ik accepteer het helemaal. En wil het ook wel begrijpen.

Maar sluit als (groen) onderwijs dan wel aan bij ontwikkelingen in het bedrijfsleven. En geef (V)MBO-ers enerzijds gedegen groene vakkennis mee (Google zit niet tussen onze oren, die soortnamen wel!) en speel anderzijds actief in op ontwikkelingen in markt en samenleving. Een groene (v)MBO-school die niets doet met beeldsystematiek, GIS-applicaties, participatie en oplossingen voor de waterproblematiek sluit niet aan bij waar wij als sector mee bezig zijn.

Gelukkig is er hoop aan de groene horizon. Dankzij een Regionaal Investerings Fonds (RIF) van het Ministerie van OCW zijn er regionale programma's waarin juist de publiek-private samenwerking tussen Onderwijs, Overheid en bedrijfsleven een nieuwe boost moet krijgen. Komende jaren is hiervoor 100 miljoen (!!) beschikbaar gesteld. In de regio Rivierengebied gaan we met 1 miljoen euro samen met overheden, regionaal groen onderwijs en collegabedrijven iets moois opzetten.

Diverse programma's, waaronder "leven-lang-leren" en "in-en doorstroom" zijn onder de aandacht. En we zullen zeker spreken over de inhoud van het onderwijs en onze wensen.

Maar meer nog dan er over spreken, gaan we dingen samen DOEN.

We hebben immers Doeners-Die-Denken nodig! Vroeger, nu en in de toekomst. Weer een praatgroepje, weer een bak met subsidiegeld zult u denken?

Kom op! We eindigen positief! Kennis delen gaan we veel meer doen. De scholen willen wel, maar wij moeten ze daarbij helpen.

We staan aan het begin van een nieuw en uitdagend jaar!

Daar kunnen we in de vrije dagen die we nog hebben ook eens even rustig over nadenken.

Bezinnen over vorm en inhoud van onderwijs is nooit voor niks.

En wij, als bedrijfsleven, houden de vaart er wel in! Wat het gaan om onze kwaliteit van de toekomst!

Zowel zakelijk als privé wensen wij u een voorspoedig 2016!

Wilco Boender,

Commercieel manager

Verheij Integrale groenzorg.

Be social

Scan of ga naar:

<http://www.stad-en-groen.nl/artikel.asp?id=41-5612>

De Hemo ORCA met maaizuiger.

De grote omzetstijging komt volledig door groei van de export

Mosterman Machines uit het Meppel is specialist in het ontwerpen en fabriceren van machines voor sloot- en bermonderhoud en groenvoorziening

Het bedrijf van Mosterman Machines aan de Paradijsweg in Meppel ligt mooi gesitueerd aan de Drentse Hoofdvaart. Het bedrijf bestaat al sinds 1957.

‘Het is een echt familiebedrijf. Ik heb het in 1991 van mijn vader overgenomen,’ zegt Foppe Mosterman terwijl we in zijn kantoor zitten. ‘Mijn zoon

Pascal is de derde generatie die Hemo-machines maakt.’

Auteur: Dick van Doorn

Foppe Mosterman.

Sinds 1970 worden Hemos-machines gemaakt voor sloot- en bermonderhoud. Begin jaren negentig werd besloten ook machines voor de bosbouw te gaan maken. Mosterman: 'Die stap is namelijk snel gemaakt als je al sloot- en bermmachines maakt. Een arm van een maaier kun je door het wisselen van het werktuig snel ombouwen naar een stobbenfrees, bosfrees of takkenslagmaaier.' Wat daarbij volgens Mosterman ook een rol speelde, is dat

de klantenkring van machines voor sloot- en bermonderhoud en bosbouwmachines soms dezelfde is. In het begin maakte Mosterman Machines bijvoorbeeld een stobbenfrees die op een bestaande (maai)arm paste. 'Op den duur ga je echter toch speciale armen maken voor zulke werktuigen, waardoor je ook varianten kunt maken met een grotere capaciteit.'

Veel naar buitenland

Sinds begin jaren negentig is Hemos marktleider in hydraulische stobbenfreesen met een grote capaciteit. 'Wij bouwen modellen tot vierhonderd pk en een grote armlengte.' De laatste jaren worden er steeds meer machines geëxporteerd.

Dit jaar gingen er maar liefst veertig machines naar Hongarije. Maar ook naar Zuid-Korea, Australië, Nieuw-Zeeland en allerlei landen in Europa werden de laatste jaren machines geleverd.

'In Hongarije is, sinds de val van het communisme, de laatste 25 jaar vrijwel niets meer aan slootonderhoud gedaan,' legt Mosterman uit. 'Vandaar dat de vraag momenteel groot is. Probleem was wel dat we de laatste serie slotenreinigers in tweeënhalve maand klaar moesten hebben, dus dat was doorwerken.' Normaal gesproken werkt het bedrijf met een meer modulaire bouwwijze, waarbij de verkoop en uitlevering vaak per machine gaat. Nu moest er even productie gedraaid worden. 'Toch is het ons wel bevallen om bepaalde modellen in een grotere serie te produceren.'

'Innoveren blijft heel belangrijk'

Focus op innovaties

Zowel in binnen- als buitenland heeft Mosterman een aantal doelgroepen waarop hij zich richt. Dat zijn loonwerkers en aannemersbedrijven, gemeenten en waterschappen. 'Op deze doelgroepen willen we ons ook de komende jaren blijven richten en dan met name met modulaire, op maat gemaakte innovatieve machines.'

Bijzonder is dat het aandeel export, zonder veel acquisitie, enorm is gestegen. 'De grote omzetstijging komt volledig voor rekening van de export. Door internet weten buitenlandse bedrijven ons steeds beter te vinden.'

'Innoveren blijft heel belangrijk om ons met de Hemos-producten te kunnen blijven onderscheiden, zodat onze klanten dat ook kunnen,' aldus Mosterman. Een aantal jaren geleden kwam Hemos als eerste met ORCA (Over Rijd Chassis Aanbouw), waarmee binnen enkele minuten de volledige hydraulische giek, inclusief onderbouwframe en

Een Hemos-bermschaaf-laadcombinatie.

Jan Vrij.

pompunit, van de trekker kan worden afgekoppeld. Volgend jaar komt er een nieuw type Hemos Excentrac: een zelfrijdende hydraulische giek als alternatief op de trekkeraanbouwgieken.

Naar nieuwe locatie

Sinds begin 2014 werkt Mosterman Machines BV met een compactere ploeg werknemers. Het

bedrijf laat sinds die tijd meer componenten toeleveren in plaats van dat die in de fabriek geproduceerd worden. Verder maakt het bedrijf meer gebruik van tijdelijke arbeidskrachten. Mosterman: 'Daardoor hebben we in 2015 een omzetverdubbeling weten te realiseren.' Aan de andere kant is de machinefabrikant ook wat voorzichtiger geworden door de crisis. 'We werken tegenwoordig alleen

met eigen kapitaal; de banken zijn er alleen nog voor het betalingsverkeer. Het huidige kantoor- en bedrijfspand in het centrum van Meppel is verouderd. We willen op termijn op een geschikte locatie een nieuw pand bouwen, maar daarvoor wachten we het juiste moment af.'

Een van de bedrijven die regelmatig een werktuig afneemt van Mosterman Machines BV is AH Vrij Groen, Grond en Infra uit Wateringen. In 1998 kocht directeur Jan Vrij zijn eerste Hemos-machine, een stobbenfrees. 'In die tijd ging het hierbij om een geheel nieuw concept. Andere modellen van concurrenten waren namelijk mechanisch aangedreven en Hemos had een hydraulische versie. Ook had deze stobbenfrees een lange arm, waardoor we met dit werktuig overal goed bij konden,' zegt Vrij. Hij kocht er drie van dat type, die hij later inruilde voor het nieuwe model. In de jaren daarna kocht hij er iedere keer een bij en na vijf jaar ruilde hij er drie in voor drie van de nieuwste modellen.

Speciaal bedrijf

Vrij vindt het een groot voordeel dat Mosterman Machines zijn werktuigen continu blijft updaten volgens de nieuwste ontwikkelingen en mogelijkheden. 'Nu gebeurt dit gelukkig ook met exact dezelfde onderdelen en zijn alle onderdelen goed gedocumenteerd.' Jaren later, in 2008, kocht Vrij twee maai-zuigcombinaties van Hemos. In 2009

Slotenreinigers. De laatste jaren worden er steeds meer machines geëxporteerd.

Pascal Mosterman.

volgde een verbeterde versie die aan twee kanten kon maaien en zuigen. 'In die tijd had niemand dat,' aldus Vrij, 'dus dat was voor ons dé reden om voor deze machine te gaan.' Dat de directeur van A.H. Vrij Groen, Grond en Infra iedere keer weer

'Machines perfect op maat gemaakt voor ons bedrijf'

voor een Hemos-machine kiest, komt volgens hem doordat de machinefabrikant doorlopend blijft innoveren. 'Dat was de reden om voor een aantal machines te kiezen. En als Mosterman Machines weer met innovaties op de markt komt, zullen we weer voor Hemos kiezen. Wat daarbij ook nog een rol speelt, is dat Mosterman Machines alle machines perfect op maat maakt voor ons bedrijf. Andere fabrikanten bieden vaak machines met optionele onderdelen, maar dan bepaalt de fabrikant wat deze opties zijn. Dat blijken niet altijd de meest geschikte opties voor onze werkzaamheden. Mosterman Machines kan eventuele kleine aanpassingen doorvoeren op machines die ze op maat maken. Dat is voor ons een meerwaarde.'

Een bijzonder project dat AH Vrij in samenwerking met Mosterman Machines heeft uitgevoerd, is de ontwikkeling van een zuigmachine. Vrij: 'Voor onze werkzaamheden voor een spoorbedrijf zochten we naar een basisvoertuig dat geschikt is voor het rijden op spoorrails. Bestaande, vergelijkbare machines die op dat moment op de markt waren, hadden naar onze zin echter te weinig vermogen en te weinig opties. De ontwikkeling van de zuigmachine bood een oplossing.' Vrij neemt niet alleen specials af van Mosterman Machines. Ook gewone standaardklepelmaaiers van Hemos zijn de afgelopen jaren door het Wateringse bedrijf aangeschaft. In totaal zijn negentien van de honderd machines waarmee AH Vrij werkt, afkomstig van Mosterman Machines.

Be social

Scan of ga naar:

<http://www.stad-en-groen.nl/artikel.asp?id=41-5578>

De Hemos Excentrike met slootreiniger.

ERVAAR

HET VERSCHIL

Topprestaties voor het zware werk

Soms vraagt het werk om puur vermogen. En dan doet u een beroep op onze professionele machines.

- ✓ Krijg het werk gedaan met een veelzijdige machine om een groot aantal taken te vervullen, het hele jaar door.
- ✓ Ervaar premium comfort, controle en prestatie door middel van onze laatste innovaties tegen een lage kostprijs per draaiuur.
- ✓ Geniet van de voortdurende steun van het John Deere dealernetwerk om uw machines geoptimaliseerd te houden.

Ga naar uw dealer voor een scherpe aanbieding en vraag naar de financieringsmogelijkheden. Bezoek www.JohnDeere.nl/dealerlocator om uw dichtstbijzijnde dealer te zoeken.

JOHN DEERE

JohnDeere.nl

ONKRUIDBESTRIJDING | 3.0

WeedControl, de Vernieuwers

AIR VARIATOR

Onovertroffen en unieke machine in de markt!

- 70% hergebruik eigen energie
- ADS-functie : Variabele luchtstroom functie. Hiermee kunnen oppervlakten én (gevel)hoeken of obstakels in één werkgang bewerkt worden. Zie ook : <https://youtu.be/dlnzOFsTVIE>
- Gasverbruik slechts 2,5kg p/draaiuur
- Laag eigen gewicht
- PLC besturing met touchscreen zeer eenvoudige bediening
- CO₂ uitstoot laagste in zijn klasse en géén roetuitstoot
- Laag investeringsbedrag

WeedControl
Specialist in gifvrij onkruidbeheer

T 0416 54 07 18

www.weedcontrol.nl

info@weedcontrol.nl

AIR
hete lucht

FLAME
open vlam

STEEL
borstel

TRACTION
aandrijving

Wie denkt er aan oma als we weer gaan strooien?

Op de gemeentepagina van mijn gemeente las ik de aankondiging van het routeschema gladheidsbestrijding. 'Als het glad is, maakt de gemeente eerst de verbindingswegen en de fietspaden tussen de kernen in de gemeente en de omliggende gemeenten zoveel mogelijk begaanbaar.' Vervolgens werden de bedoelde rijwegen genoemd, met de toevoeging dat aan deze lijst geen rechten konden worden verbonden.

Een mooi voorbeeld van een rationele benadering van de afdeling beheer, waarbij het wegbeheerprogramma bepaalt waar de prioriteit ligt. Wat ik me tijdens het lezen van dit bericht afvroeg, was of er ook gedacht is aan mijn ouders van 82, die in een plaatselijke aanleunwoning wonen. Elke dag lopen ze samen een rondje en doen ze onderweg hun boodschappen. Dit geeft hun een gevoel van zelfstandigheid. Tevens krijgen ze hiermee hun broodnodige beweging en, nog belangrijker, ontmoeten ze meestal bekenden met wie ze een praatje maken. Wanneer de koude periode aanbreekt, durven ze bij gladheid echter niet meer naar buiten. De trottoirs zijn te glad en vaak langdurig bedekt met sneeuw, terwijl de randen van de schoon geschoven wegen vol met bergen sneeuw liggen. Het is levensgevaarlijk voor hen om hieroverheen te lopen.

Dit moet en kan anders. Door deze rationele beheermaatregel faciliteren we weliswaar de automobilist om zonder tijdverlies veilig te kunnen rijden, maar we vergeten alle andere gebruikers van de openbare ruimte. De oplossing ligt in een meer integrale benadering en meer aandacht voor de functionele wensen van de verschillende gebruikers van de openbare ruimte. Vervolgens wordt een integrale afweging gemaakt om te bepalen welke beheermaatregel wanneer en op welke plek uitgevoerd moet worden. Deze manier van kijken wordt 'adaptief beheer' genoemd.

Een veel gehoord tegenargument om toch te kiezen voor rationele gladheidsbestrijding zoals hiervoor beschreven, is dat de economie hiermee gefaciliteerd wordt. Werkende mensen kunnen zo op tijd en veilig op hun

werk komen. Hierbij vergeten we echter wat het kost als een steeds grotere groep ouderen binnen moet blijven en vereenzaamt, of, indien ze toch het lef hebben om naar buiten te gaan, vallen en vervolgens maandenlang moeten revalideren.

Alle wegbeheerders die zich laten leiden door het wegbeheerprogramma, roep ik dan ook op om adaptief naar gladheidsbestrijding te kijken, zodat ook oma de komende tijd naar buiten durft te gaan.

Harry van Duijnhoven, Kragten

Be social

Scan of ga naar:

<http://www.stad-en-groen.nl/artikel.asp?id=41-5581>

Duurzaam alternatief voor hardhouten beschoeiingen

In Gouda werden van oudsher veel beschoeiingen geplaatst van tropisch hardhout. Deze gemeente wil het gebruik van hardhout echter terugdringen.

HIP Groen uit Driebruggen heeft in samenwerking met Gouda een innovatieve beschoeiing ontwikkeld, waarbij het hardhout volledig wordt vervangen door Europees naaldhout in combinatie met de 100% gerecyclede kunststof HDPE.

Auteur: Sylvia de Witt

5 min. leestijd

ACHTERGROND

'Vanaf januari hebben we al 7 kilometer aan beschoeiing gezet'

'Het is allemaal best wel snel gegaan,' zegt Egbert Hogendoorn van HIP Groen, dat staat voor Hogendoorn Innovatieve Producten, een bedrijf dat met enthousiasme duurzame producten voor de groene buitenruimte ontwikkelt.

'In Gouda hebben we beschoeiingen geplaatst op zo'n tien locaties, maar we zijn ook in andere gemeenten bezig. Toevallig heb ik van de week berekeningen zitten maken: voor 2015 komen we uit op zeven kilometer. Het zijn allemaal dezelfde beschoeiingen, van het type Gouda.'

Volgend jaar wordt dit type beschoeiing aangevuld met een ander model dat wat hoger boven water komt. Het huidige type komt twintig centimeter boven water, het andere model komt tot veertig centimeter boven water. Verder is het gebaseerd op hetzelfde principe. Er zijn diverse afwerkingsmogelijkheden. Zo kan voor extra uitstraling gekozen worden door een afwerking met inslagdoppen of met voor- en dekplanken van bamboe of met een afdekkap van cortenstaal. In de gemeente Gouda zijn de beschoeiingen echter zonder afwerking geplaatst.

Hogendoorn: 'Meestal zetten we het 'kale' product, zonder afwerkingen, maar we kunnen iedereen ter wille te zijn.'

Veel voordelen

De HIP Groen-beschoeiing type Gouda heeft veel voordelen. Allereerst gaat hij twee keer zo lang mee als hardhouten beschoeiing. Daarnaast blijkt bij recent uitgevoerde projecten dat het plaatsen van deze beschoeiing zeer eenvoudig en snel gaat. Zelfs moeilijke ondergronden, waarin puin of opgespoten zand aanwezig is, vormen geen probleem. Deze beschoeiing bestaat uit schotten die heel gemakkelijk aan elkaar gekoppeld kunnen worden. Hogendoorn: 'Dit gaat twee keer zo snel als het plaatsen van een traditionele beschoeiing van hardhout. Dat was voor ons wel een leuke bijkomstigheid, want onze klanten gaan natuurlijk ook voor een deel voor de prijs en als het plaatsen twee keer zo snel gaat, bespaar je wel weer de kosten op uurloon.'

De HIP Groen-beschoeiing is in aanschaf qua prijs vergelijkbaar met een vergelijkbare volledig hardhouten beschoeiing en gaat tweemaal zo lang mee.

'Als je een hardhouten beschoeiing na twintig jaar moet vervangen, dan moet je eerst de oude rommel eruit halen en die afvoeren. Dat kost geld. Daarna moet je weer een nieuwe beschoeiing aanschaffen, waarvan in de tussentijd waarschijnlijk de prijs is gestegen en dan moet hij nog een keer geplaatst worden.'

Een ander, heel groot voordeel is dat het kunststof

is vervaardigd van gerecycled kunststofafval en betekent het gebruik van Europees naaldhout een veel minder grote milieubelasting. Dit product heeft dan ook niet voor niets het duurzaamheidspaspoort A van NL Greenlabel gekregen.

Open ruimtes

De gemeente Gouda is de afgelopen jaren bezig geweest met een programma om de bestaande beschoeiingen te vervangen. Hierdoor kreeg zij met verschillende aannemers te maken, waaronder nu dan HIP Groen uit Driebruggen dat een aantal beschoeiingen heeft vervangen.

'Wij zijn sowieso bezig met duurzaamheid en daar hoort het zoeken naar materialen die langer meegaan en minder milieubelastend zijn, natuurlijk ook bij,' vertelt gebiedsmanager afdeling Beheer Openbare Ruimte van de gemeente Gouda Yvonne van Asseldonk. 'Hierbij moet je niet alleen denken aan beschoeiingen, maar ook aan bruggen en bijvoorbeeld steigers. Ook daarvoor zoeken wij alternatieven. In Gouda zijn eerder al andere kunststof-beschoeiingen toegepast, maar daar zat een aantal nadelen aan, zoals open ruimtes aan de bovenkant.

Yvonne van Asseldonk

Europees naaldhout is goedkoop, ruim voorhanden en milieuvriendelijk. Maar deze houtsoort heeft als nadeel dat het door bacteriën wordt aangetast op het niveau van het slooppeil. Voldoende onder de waterspiegel, waar minder zuurstof beschikbaar is, gaat naaldhout echter vijftig jaar mee. Rond het slooppeil worden daarom panelen van kunststof toegepast die zijn gemaakt van volledig gerecycled HDPE. Duurzaamheid ten top.

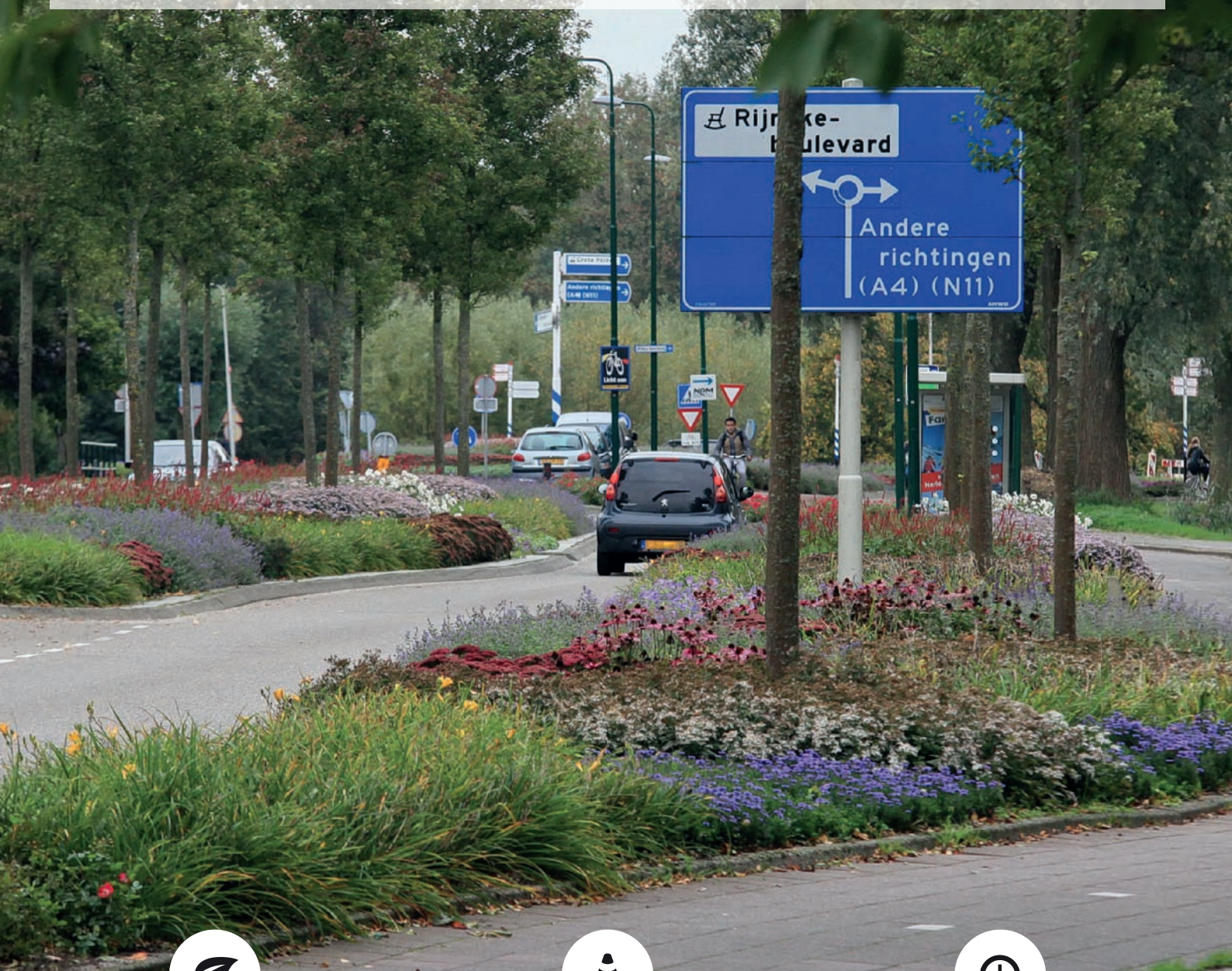
Ander model erbij

In de zomer van 2014 begon HIP Groen met de ontwikkeling van HIP Groen-beschoeiing type Gouda en in januari 2015 is het bedrijf daadwerkelijk van start gegaan met het plaatsen ervan.

Griffioen biedt het totaalpakket GreentoColour® aan voor een duurzaam ingerichte buitenruimte met een hoge biodiversiteit.

Het concept, dat zorgt voor snelle dichtgroei met een laag onderhoudsniveau, bestaat uit:

- juiste plant op de juiste plaats
- grondvoorbereiding
- gebruik van 8 planten in P11-kwaliteit per m²
- onderhoud met kort afmaaaien/mulchen/mesten

GREENTOCOLOUR®
VASTEPLANTEN CONCEPT

WEINIG ONKRUIDGROEI,
MINDER ONDERHOUD

KLEURRIJKE UITSTRALING,
LAGE BEHEERKOSTEN

Daar vielen jonge eendjes en andere beestjes in en dat wilden we natuurlijk niet. Op deze open ruimtes moest dan een dop worden geplaatst of een afdekplank. Daarnaast kon deze beschoeiing niet gebruikt worden als er veel puin in de ondergrond zat of veel kabels en leidingen. HIP Groen heeft deze aspecten allemaal meegenomen en nu deze beschoeiing bedacht die deze nadelen niet heeft.'

'Dit type beschoeiing heeft gewoon de voorkeur'

Ook andere gemeenten liever geen tropisch hardhout

De nieuwe beschoeiing staat op een aantal plekken in de gemeente.

Van Asseldonk: 'Hier in de gemeente is er ook een discussie over de inzameling van plastic. Bewoners hadden het gevoel: we scheiden het netjes en verzamelen het wel apart in, maar daarna belandt

het allemaal weer op de grote hoop, dus heeft het helemaal geen nut. Deze beschoeiing wordt gemaakt van het plastic dat wordt ingezameld en gerecycled. Dus nu zien de bewoners dat het wel degelijk nut heeft. Deze beschoeiing is iets duurder dan een gewone houten beschoeiing, maar dat verdienen we terug omdat deze beschoeiing veel langer meegaat.'

Alle oevers in de gemeente Gouda worden van tijd tot tijd geïnspecteerd en als daaruit blijkt dat beschoeiingen moeten worden vervangen, dan is het de bedoeling dat dit gebeurt met deze beschoeiing van HIP Groen.

Van Asseldonk: 'Een natuurlijke oever met beplanting heeft de eerste voorkeur. Als dit niet kan, bijvoorbeeld doordat de oever te steil is, dan heeft deze kunststofbeschoeiing de voorkeur. Soms hoeft er echter maar een klein stukje van een bestaande houten beschoeiing te worden vervangen; dan ga je er niet een ander type beschoeiing tussen zetten. Maar als er een heel groot stuk moet worden vervangen, dan is dit type het uitgangspunt.'

Ook andere gemeenten in Nederland, zoals de gemeente Molenwaard, willen liever geen tropisch hardhout meer gebruiken voor hun beschoeiingen. Ruud de Jong, beheerder Groen, Water, Sport & Spelen van de gemeente Molenwaard: 'Wij zijn

bezig met de vervanging van een aantal beschoeiingen waarbij we in principe FSC-gekeurd hout toepassen. Dit om de reden dat dit een stabielere opsluiting van het talud, de berm of de weg waarborgt dan een kunststofconstructie. Daarnaast geeft een palissadebeschoeiing meer mogelijkheden voor onder anderen kikkers en eenden om uit het water te klimmen. Ik ben benieuwd naar de stabiliteit en eco-beoordeling van deze combinatiebeschoeiing.'

Be social

Scan of ga naar:

<http://www.stad-en-groen.nl/artikel.asp?id=41-5580>

Sinke: 'De kracht ligt in het combineren van methodes'

Na een proeftest kiest onkruidbestrijdingsspecialist allereerst voor Weedheater

William Sinke van Sinke Onkruidbeheersing en Groenzorg uit Kruiningen (Zeeland) zou liever zien dat chemievrij onkruidbeheer in combinatie met laagrisicomiddelen werd ingevoerd. Toch heeft hij de laatste jaren geïnvesteerd in verschillende machines, onder meer Weedheaters, om zich voor te bereiden op een gewisse toekomst zonder gif. Om tot een goed besluit te komen, deed Sinke een aantal proeven met verschillende onkruidbestrijdingsmachines.

Auteur: Santi Raats

5 min. leestijd

ACHTERGROND

machine die hete lucht en infraroodschroeien combineert. We willen drie tot vier op korte termijn nog een aantal exemplaren aan ons machinepark toevoegen als investering voor de toekomst. Maar ook met andere technieken gaan we verder', aldus Sinke.

Ervaringen Weedheater

William Sinke: 'De grote voordelen van de Weedheater zijn eenvoud en betrouwbaarheid. Ook is het verbruik laag: zo'n 6 kilo gas per uur. Maar het grootste voordeel van de Weedheater vonden we dat hij licht in gewicht is. Daarmee kan hij aan een lichte tractor worden bevestigd. Daar rijd je zo de stoep mee op, zonder dat stoepbanden of tegels verzakken. Ook qua emissie scoort hij veel beter, omdat een kleine tractor met een lichte motor veel minder uitstoot geeft dan een grote werktuigdrager. Verderrijdt de Weedheater een halve kilometer tot een kilometer per uur sneller dan de andere machines. Dan kun je wat meer meters maken dat maakt de bestrijding goedkoper.'

Warmteregeling met snelheid

Op de WeedControl kan de stralingswarmte lager en hoger worden ingesteld. Voor praktijkman William Sinke is dat een kwestie van smaak: 'De bestuurder regelt de warmte door de snelheid aan te passen. Als het nat en koud weer is, moet de snelheid drastisch omlaag om tot een goed resultaat te komen. Bij droog weer moet hij juist omhoog, zodat het onkruid niet verbrandt, maar alleen de stralingswarmte krijgt toegediend die nodig is om het te laten afsterven.' Eenvoud voor de chauffeur is belangrijk voor Sinke. 'Wij vinden het prettig dat we zo met de Weedheater kunnen gaan rijden, nadat de warmte is ingeschakeld met één druk op de knop. We willen niet te veel snuffjes aan een machine; we willen eenvoudig meters kunnen maken.' Kennelijk geldt, zoals bij meer tuin- en parkmachines: less is more. 'Zodra de temperatuur te hoog wordt, schakelt het systeem zichzelf automatisch uit', aldus Sinke. Sinke vervolgt: 'Maar wij gaan investeren in meerdere technieken en machines. Verder is goed vegen essentieel; daarmee beperk je de opkomst van onkruid tot een minimum. Als je niet goed genoeg veegt, vliegen de kosten van de onkruidbestrijding omhoog.'

Kosten en milieueffecten

De prijs bleek ook niet onbelangrijk te zijn. 'Sommige machines vonden we relatief duur, zowel in aanschaf als in verbruik van brandstof; benzine in

plaats van diesel, waarbij de capaciteit per dag ook van belang is. De Weedheater benut zijn warmte goed: na de heteluchtstroom volgt de infraroodwarmte en daarna gaat er nogmaals hete lucht over het onkruid. We moeten niet aan de ene kant chemische onkruidbestrijding verbieden om de afspoeling naar het oppervlaktewater te verminderen, en aan de andere kant de uitstoot in de lucht verdubbelen met andere machines en technieken. We willen zo weinig mogelijk schade aanbrengen aan het milieu', aldus Sinke.

Eigen wensen

Het bedrijf Weedheater werkt elke dag aan de verdere ontwikkeling van de machine. 'Zo wordt onder meer de hitteplaat steeds heter, en word gestreefd om het gasverbruik nog meer omlaag te krijgen', aldus Sinke. 'Een mooie ontwikkeling, want hoe heter, hoe meer snelheid je kunt maken. En hoe lager het gasverbruik, hoe beter het is voor het milieu. sneller je rijdt, hoe meer meters je kunt maken.' Sinke heeft de Weedheater uitgebreid kunnen testen en denkt ook na over de verdere ontwikkeling van de machine. Over die wensen wordt overlegd met Weedheater. 'We willen graag een handmans op de Weedheater, die hete lucht kan spuiten. Dat is handig voor extra obstakels, zoals langs lantaarnpalen.'

Gevarieerd machinepark

De Weedheaters die Sinke al heeft en de machines die hij nog wil aanschaffen, worden gebouwd op kleine trekkers. 'Daarbij letten we goed op de emissie. We gaan geen zware machines met dieselmotoren inzetten als dat niet nodig is.' Toch is de Weedheater niet de enige oplossing, volgens Sinke. 'In deze markt is niet goed te bepalen welke machine absoluut de beste is. Je kunt hoogstens spreken over verschillende methodes: heet water, stomen, borstelen, branden, hete lucht, infraroodwarmte. Alle machines zijn even solide gebouwd en kunnen tegen een stootje. Dus er is voor elk wat wils. Voor ons geldt: 80 procent van onze werkzaamheden bestaat uit onkruidbestrijding. Het is onze corebusiness. We moeten op diverse manieren kunnen bestrijden en flexibel zijn. We kunnen het niet alleen met de Weedheater af; onkruidstomers en heteluchtmachines zullen ook hard nodig zijn. Onze Hoaf, bijvoorbeeld, is zeer geschikt vanwege het kleine brandrisico. Een stoommachine is dus ook erg geschikt als je bij heet weer onkruid naast een schutting moet verwijderen. Dan zou branden geen optie zijn. Bij grotere oppervlakten zijn zowel de Weedheater als hetelucht-onkruidbestrijdingsmachines prima.'

Jarenlang vertrouwde Sinke Onkruidbeheersing op de Weed-IT, maar de laatste jaren is het bedrijf zich meer gaan richten op alternatieve onkruidbestrijding. Met het verbod op chemie bij onkruidbeheer in de openbare ruimte in aantocht, heeft het bedrijf bij een aantal gemeenten en bedrijven diverse proeven uitgevoerd. De deelnemende machines technieken: de Weedheater (bestrijder met hete lucht en infraroodwarmte), de heteluchtbestrijder WeedControl en de Duitse infraroodschroeier Adler Hoaf weed en Hoaf greensteam. Ook heeft Sinke zich verdiept in machines met de heetwatertechniek. 'Elke machine heeft zijn specifieke eigenschappen. De Weedheater is een mooie

GREENMAX
connecting green and infrastructure

GreenMax
Postbus 43
NL-5473 ZG Heeswijk-Dinther
Tel 0413-294447
info@greenmax.eu

Duurzaam groen begint met een goede basisinrichting van het plantvak

Bomen maken onze stedelijke omgeving leefbaar. Een gezonde groene infrastructuur in de stad is daarom onmisbaar. GreenMax is gespecialiseerd in duurzame innovatieve producten voor de inrichting van de plantplaats boven en ondergronds, zodat groen en infrastructuur samengaan.

www.greenmax.eu

De Enk groen & golf... de Vernieuwers

OPENBAAR GROEN | 2.0

Parijs - 2050

De Groene Revolutie_ van grijs naar groen_ de natuur terug in de steden_ zoals Parijs_ doel: 75% minder uitstoot van broeikasgas- sen _ een droom?_ nee, het kan_ zegt Vincent Callebaut_ architect, visionair, idealist_ groen- denker_ net als wij_ mens en natuur in balans_ hij de ontwerpen_ wij de technieken_ samen voorop_ de toekomst is groen_ wij zijn alvast begonnen.

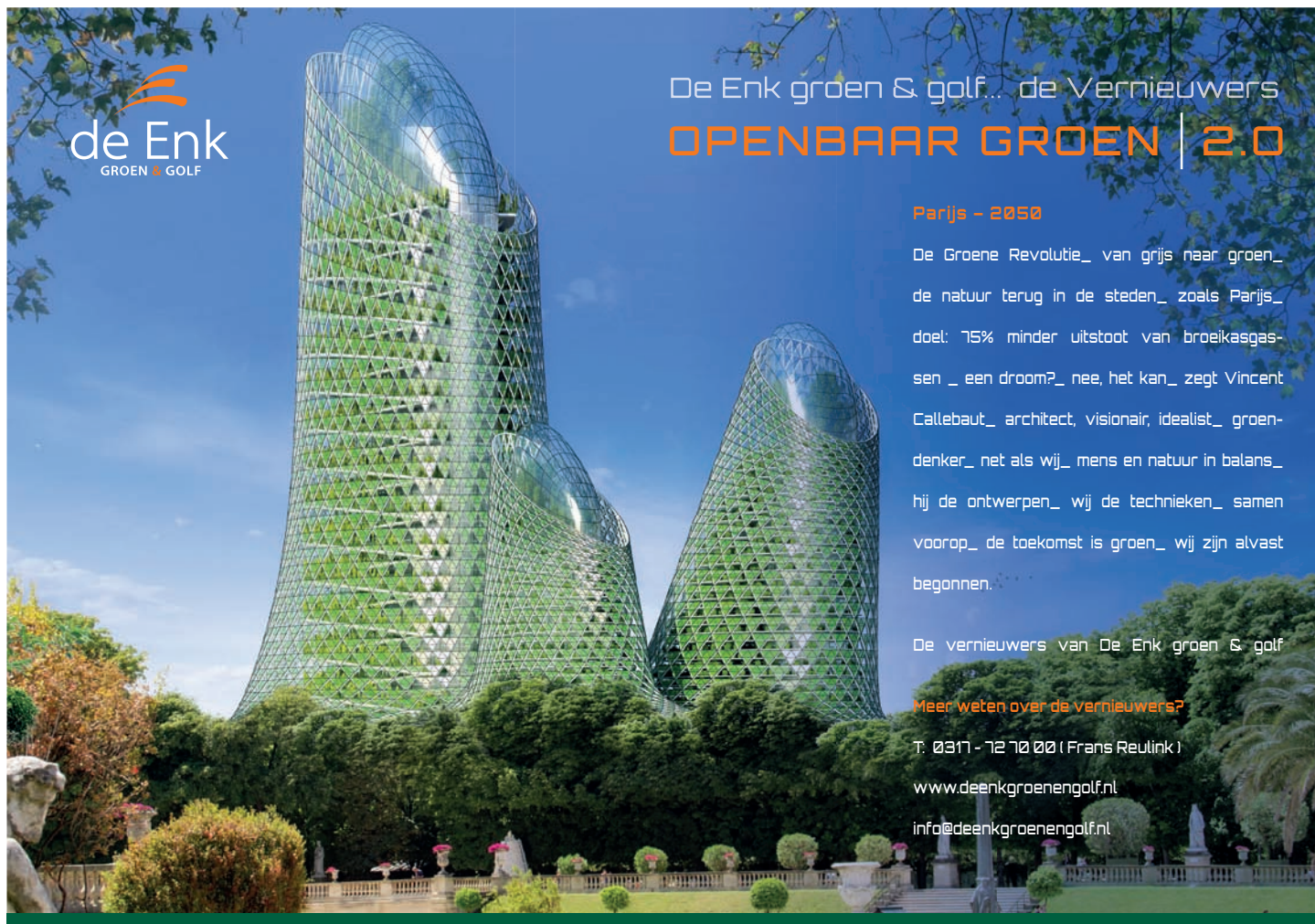
De vernieuwers van De Enk groen & golf

Meer weten over de vernieuwers?

T: 0317 - 72 70 00 (Frans Reulink)

www.deenkgroenengolf.nl

info@deenkgroenengolf.nl

Weedheater

Toekomst

Wat Sinke betreft, mag er snel duidelijkheid komen over het verbod op chemie: 'Iedereen houdt nu zijn adem in, zowel gemeenten als bedrijven. Als het doorgaat, zullen gemeenten en bedrijven stukken duurder uit zijn. Het is voor de diverse partijen lastig om te weten waarin men moet investeren. Toch kan de markt niet tot op het laatste moment wachten met aanpassingen. Door het radicale besluit om professionele chemische onkruidbestrijding te verbieden, zullen er problemen ontstaan, zeker met particulieren en bedrijfsterreinen. Met het verbod op chemische onkruidbestrijding voor professionals zetten we alle milieusparende machines, zoals de Weed-IT MK2, aan de kant. De eigenaars van relatief kleine terreinen, bij wie we nu nog professioneel bestrijden met de DOB-methode, dus met de Weed-IT MK2, vinden omschakelen op thermisch snel te duur worden. Velen van hen zeggen: dan doen we het zelf wel. Ze halen Roundup bij een boer of een tuincentrum en spuiten hun terrein volvelds, veelal ook nog met een te hoge dosering. Ook wordt het terrein meestal nog snel voor de regen gespoten, terwijl dit voorheen netjes werd uitgevoerd door een DOB-gecertificeerd bedrijf volgens de verplichte DOB-methode. Door dit verbod zal de drinkwaternorm dus eerder worden overschreden dan dat de vervuiling minder wordt', verwacht Sinke. 'Een mooie oplossing zou zijn: geen totaalverbod, maar alleen professionele toelating van onkruidbestrijding conform de DOB-methode, of met laagrisicomiddelen, zoals Ultima/Cito, rondom obstakels en op terreinen kleiner dan bijvoorbeeld 1 hectare.'

Be social

Scan of ga naar:

<http://www.stad-en-groen.nl/artikel.asp?id=41-5582>

Signa Terra met recht de groen(e) specialist

Signa Terra is beloond met het certificaat CO₂ prestatieladder trede 5 voor haar inspanningen om als groen-verzorger en hovenier 'groener' te worden. We hebben vele maatregelen getroffen om onze CO₂ uitstoot te verminderen bij de uitvoering van ons werk voor de private markt en overheidsopdrachten.

Mocht u willen weten hoe wij dit realiseren, neem dan contact met ons via 0345-57 07 87 of kijk op www.signaterra.nl.

www.signaterra.nl

Zorg(t) voor groen

Wisselbeplanting geeft Arnhem jaarrond kleur

Ontwerpen vallen op door combinaties van vaste planten, eenjarigen, bloembollen en heesters

Jacqueline van der Kloet is groenontwerper en maakt zowel in Nederland als internationaal ontwerpen en beplantingsplannen voor de openbare ruimte. Haar ontwerpen vallen op door uitgedachte combinaties van vaste planten, eenjarigen, bloembollen en heesters, die elk seizoen een verrassend effect geven.

Auteurs: Jacqueline van der Kloet en Ton Lenting

Foto's: Jacqueline van der Kloet

Jacqueline van der Kloet

Mijn eerste samenwerking met de gemeente Arnhem dateert van 2008, toen ik door Luuk Tepe, stadsbouwmeester Openbare Ruimte, gevraagd werd om mee te denken over wisselbeplanting langs de groene long in het centrum van de stad. Concreter: binnen de singels, inclusief het Musispark en vandaar via de Nijmeegseweg naar een gebied in Arnhem-Zuid, net over de John Frostbrug. In de daaropvolgende jaren kwam daar ook nog de directe omgeving van het stadhuis bij en de invulling van de 25 grote bloemschalen die op verschillende plekken in de stad staan.

Het idee was een kleurrijke en bloemrijke beplanting, die deze gebieden zo mogelijk het gehele jaar door aantrekkelijk zou maken. Het uiteindelijke

concept bestond uit een plan waarin voorjaarsbollen in de lente het beeld zouden bepalen, deels als meerjarenbeplanting in het gras (*krokus/Scilla*, *Tulipa turkestanica*) en deels als eenmalige voorjaarsbeplanting in verschillende borders en perken.

De voorjaarsbeplanting zou dan in mei omgewisseld worden voor eenjarige zomerbloemen en zo mogelijk zomerbollen. Daarbij was één restrictie: op het Airborneplein, waar jaarlijks in september een herdenking gehouden wordt, zouden de kleuren moeten aansluiten op de Airborne-kleuren (rood en paars).

De plannen werden gemaakt en lokten vanaf het begin veel enthousiaste reacties uit. Vooral de grotere oppervlakken doen het goed, de banen

aan de overkant van de John Frostbrug die tussen twee drukke verkeersstroken in liggen; ze geven het kleurrijke beeld dat daar gewenst is. Het succes is natuurlijk ook te danken aan de inzet en het enthousiasme van degenen die verantwoordelijk zijn voor deze beplanting: wijkopzichter Ton Lenting en de stadsdeelmanager voor het onderhoud, Harrie van Winsen, die kortgeleden opgevolgd is door Johannes Bouma.

Vanaf 2008/2009 waren er af en toe aanpassingen in het sortiment, maar 2015 gaf aanleiding tot een volledige herziening van de beplanting op een aantal plaatsen, in verband met het Vincent van Goghjaar. Zo hebben de banen bij de John Frostbrug, de rotonde op het Velperplein en de bloemschalen een geheel nieuwe invulling gekre-

3 min. leestijd

ACHTERGROND

gen, in hoofdzaak gebaseerd op de kleuren geel en paarsblauw, die veel in Van Goghs schilderijen voorkomen.

Ton Lenting, gemeente Arnhem

Als ik terugga in de geschiedenis, constateer ik dat Arnhem in het verleden, zeker in de laatste eeuw, werkte met wisselperken rondom de singels en de gemeentelijke panden om ze een kleurrijk aanzien te geven. In alle wijken waren er wisselperken op de centrale plaatsen waar burgers en bezoekers elkaar ontmoetten.

Mijn bijdrage aan de aanleg en het onderhoud van de wisselperken dateert van 1980. In de beginjaren, toen ik de overstap had gemaakt van het particuliere hoveniersleven naar de gemeente Arnhem, waren de perken traditioneel ingericht. De beplan-

ting bestond uit een soortenassortiment dat per vak eenkleurig of bont gekleurd was. In die jaren al werden de soorten heel specifiek samengesteld op basis van soort en kleur. Vanaf 2008 werd de overstap gemaakt van traditionele beplanting naar een lossere vorm van wisselbeplanting, met meer kleur en beleving en daarnaast meer aantrekkingskracht voor de natuur. De ontwerpen van Jacqueline van der Kloet waren daarbij zeer waardevol; er ontstond een mooie samenwerking tussen de gemeente Arnhem en Jacqueline.

Met de bezuinigingen in het openbaar groen zijn veel sierheestervakken omgevormd tot struweel of gazon, en ook de oppervlakte van de wisselperken is sterk verminderd. Toch is het gelukt om een deel te behouden, dat nu het paradepaardje is van het groen in het centrumgebied van Arnhem.

Arnhem heeft de wisselbeplanting meerdere malen afgestemd op grote evenementen, optredens in het GelreDome of – dit jaar – het jaar van Vincent van Gogh. Met de specifieke kleurschakering, die zorgt voor herkenbaarheid gerelateerd aan het evenement, wordt een mooi resultaat behaald. Het geeft meerwaarde aan de stad en is een promotie voor de openbare ruimte die veel waardering oplevert. Niet alleen van het publiek, maar ook van de natuur: zo zijn de vlinders weer

terug in het centrum. Het is een mooi schouwspel, als je er oog voor hebt en stilstaat bij de verkeerslichten op het Airborneplein. Dan zie je de bijen en vlinders op 10 meter afstand zich te goed doen aan hun natuurlijke omgeving, zonder zich te storen aan het voorbijrazende verkeer.

De wisselbeplanting wordt door burgers, bezoekers en toeristen in Arnhem ervaren als een mooi lint rond de centrumring. Vroeg in het voorjaar is het een feest om als gebruiker van de centrumring langs de gazons met bloeiende voorjaarsbollen te rijden, om te eindigen op het Willemssplein, waar het hele gazon paars gekleurd is met *Crocus tommasianus* 'Ruby Giant'. Een lust voor het oog voor bezoekers die het centrum van Arnhem binnenrijden via de noordzijde.

Be social

Scan of ga naar:

<http://www.stad-en-groen.nl/artikel.asp?id=41-5583>

Bloemschalen winterbeplanting Arnhem

Bloemschalen zomerbeplanting Arnhem

SIGHT Landscaping verzorgde samen met de gemeente Arnhem de opweek van de wisselbeplanting en het inplanten van de binnenstad.

Nijmeegseweg Arnhem beplanting Themajaar Vincent van Gogh

Hoe gaan we onkruid bestrijden in 2016?

Eén ding is zeker: glyfosaatverbod werkt innovaties in de hand

Vanaf maart 2016 is het gedaan met het gebruik van chemische onkruidbestrijdingsmiddelen op verharding. Wolterinck en investeert al jaren in chemievrije methoden om onkruid op verhardingen beheersbaar te houden. Wat is nieuw?

Auteur: Sylvia de Witt

Gemeenten en lokale beheerders die nog gebruikmaken van deze middelen, moeten dus overstappen op andere methodes van onkruidbeheer

Dat het verbod essentieel is voor een goede waterkwaliteit, staat buiten kijf. Bestrijdingsmiddelen buiten de landbouw zijn immers voor een groot deel verantwoordelijk voor de normoverschrijdingen. Door deze niet meer toe te staan, zullen resten van bestrijdingsmiddelen niet meer terechtkomen in het oppervlaktewater en grondwater, als bron voor drinkwater. Maar ook het gebruik van laagrisicomiddelen, die als alternatief voor glyfosaat in de markt zijn gezet, is straks waarschijnlijk niet meer toegestaan. Gemeenten en lokale beheerders die nog gebruikmaken van deze middelen, moeten dus overstappen op andere methodes van onkruidbeheer. Momenteel zijn die onder te verdelen in thermische en mechanische onkruidverwijdering.

Heetwatertechniek

Wolterinck BV zette in 2008 al heel duidelijk de stap om chemie helemaal los te laten, om vervolgens op zoek te gaan naar niet-chemische methoden om onkruid te bestrijden.

‘In dat jaar hebben we de Wave heetwatertechniek al ingezet’, zegt algemeen directeur Ivo de Groot. De sensorgestuurde machines van Wave verwar-

men water tot zo’n 98 graden, dat vervolgens sensorgericht en gedoseerd op het onkruid wordt gespoten. Door de hoge temperatuur opent de celstructuur zich. De juiste combinatie van temperatuur, druk en waterlaagdikte doet het onkruid vervolgens afsterven. ‘Maar jarenlange ervaring heeft ons geleerd dat onkruidbeheersing op verharding met één soort methode per gebied stuit op nadelige effecten. Je krijgt dan een verschuiving van de onkruidsamenstelling, waardoor het nog steeds niet beheersbaar is. Volgend jaar zullen we dan ook steeds meer een geïntegreerde aanpak zien.’

Dus geïntegreerd aanbesteden

Een geïntegreerde aanpak is nu al te zien in aanbestedingen en blijkt de meest efficiënte en effectieve aanpak van onkruidbeheer. Er bestaat namelijk geen beste techniek. De verschillende methodes hebben allemaal zo hun voor- en nadelen. Maar door technieken op de juiste manier te combineren, maak je optimaal gebruik van de voordelen van afzonderlijke technieken en verklein je de nadelen. Een gecombineerde aanpak en het gebruik van verschillende technieken werken dus eigenlijk het beste.

In het terreinbeheer zijn allerlei overlappingen aan te wijzen tussen disciplines. Door slim gebruik te maken van die overlappingen, stimuleer je de aanpak om efficiënter en slimmer te werken en daar profiteert uiteindelijk ook de gemeente van.

De Groot: ‘Het gaat er dus niet alleen om welke technieken je gebruikt, maar ook om een juiste afstemming van onkruidbeheer met bijvoorbeeld vegen, graskantenbeheer et cetera. Als je bedrijf alleen wordt ingehuurd om onkruid te bestrijden, is dat niet zo efficiënt. Want er moet bijvoorbeeld ook blad worden verwijderd van gazons en uitgoten. Dat zijn allemaal zaken die bij elkaar horen en die elkaar beïnvloeden wat betreft kwaliteit.’

Vegen

Ook regelmatig vegen is volgens De Groot heel nuttig bij de bestrijding van onkruid. En vegen

moet je toch. Het neemt de voedingsbodem voor onkruid weg, het verwijdert jonge plantjes en zorgt voor uitputting. Daarbij ruim je door te vegen meteen de rommel van het bestrijden op. Bovendien wordt de beeldbeleving van bewoners positief beïnvloed, als er niet alleen minder onkruid, ook minder veegvuil is. Het verwijderen van vuil en zwerfafval kan ook gecombineerd worden met diverse andere werkzaamheden.

‘Bij een beeldbestek waarbij sowieso geveegd moet worden, zou je de borstel van de veegmachine kunnen vervangen door een borstel waarmee

In het terreinbeheer zijn allerlei overlappingen tussen disciplines

je het onkruid redelijk kunt onderdrukken’, vertelt De Groot. ‘Voorheen ging het bij een aanbesteding puur om onkruid bestrijden; de rest werd door anderen gedaan. Maar gemeenten hebben nu wel door dat er zo veel raakvlakken zijn, dat dit beter geïntegreerd kan worden aanbesteed.’

Goede inrichting buitenruimte

Met frequente straatreiniging kun je onkruidgroei dus al voorkomen, simpelweg doordat de voedingsbodem voor onkruid wordt weggenomen. Maar vlak de preventieve werking van de juiste inrichting of aanpassing van de bestaande buitenruimte niet uit. Wat niet groeit, hoeft ook niet bestreden te worden.

Het probleem is dat de buitenruimte in het verleden is ingericht op chemische onkruidbestrijding.

*De specialist op het gebied van
Eikenprocessierupsbeheersing
met nematoden*

www.wolterinck.nl
E-mail: info@wolterinck.nl
Tel: +31 (0) 544 481 444

ADVIESBUREAU VOOR DE GROENE OPENBARE BUITENRUIMTE EN BUITENSPORTACCOMODATIES.

We opereren landelijk en hebben expertise in aanleg, beheer en onderhoud van de groene buitenruimte en buitensportaccomodaties. Onze opdrachtgevers zijn voornamelijk gemeentes, woningcorporaties, projectontwikkelaars en aannemers, die we op cultuurtechnisch gebied ondersteunen met planvorming (beleid & beheer), bestekvoorbereiding, aanbestedingen en directievoering & toezicht. Dit doen we voor o.a. sportcomplexen, speelvoorzieningen, begraafplaatsen en openbaar groen.

Kauwenhoven 76a
6741 PW Lunteren

Postbus 765
6710 BT Ede

T (0318) 654 124
E info@greenengineers.nl
I www.greenengineers.nl

Wie scoort het hoogst op duurzaamheid?

Aannemersbedrijf Van Wijlen is al 80 jaar de specialist en betrokken partner in infra, milieu, sport en groen. Met roots in de cultuurtechniek, aanleg van wegen en infra plus een schat aan ervaring bent u altijd verzekerd van het beste resultaat. Door toepassing van innovatieve methoden en de meest geavanceerde apparatuur heeft van Wijlen het certificaat CO₂-prestatieladder niveau 5 behaald: een schaal die aangeeft hoe duurzaam een bedrijf is in het terugdringen van CO₂-uitstoot.

Kijk voor meer informatie op
www.vanwijlen.eu of bel (0416) 27 95 69.

Aannemersbedrijf Van Wijlen B.V.
Heistraat 112a | 5161 GJ Sprang-Capelle
(0416) 27 95 69 | www.vanwijlen.eu

HETE LUCHT ONKRUIDVERDELGER

- INTRODUCTIE ACTIE -

WEEDHEATER 100cm

€17.500,-

Inclusief 3 gastanken à 90 liter en al het
benodigde aansluitingsmateriaal
Compleet geleverd in Nederland of België

MOOI, GELD BESPAREN!

Het gebruik van Weedheater 100 bedraagt slecht €6,-
per uur onder de zwaarste omstandigheden!

www.weedheaterbenelux.com - tel. 06 51313284

Ivo de Groot

Dat is bijvoorbeeld te zien op bedrijventerreinen waar brede trottoirs zijn aangelegd. Veel mensen lopen er niet, dus die zouden veel smaller gemaakt kunnen worden. Probeer daarom in de buitenruimte ook preventief te werken aan onkruidbestrijding. Wat dat betreft, is er nog veel te winnen met een goede inrichting en het ontharden van de buitenruimte.

De Groot: 'Ook openstaande voegen in recent aangebrachte bestrating zijn vaak een doorn in het oog. De voegen worden door het verkeer leeggezogen, waardoor de stabiliteit van de bestrating vermindert.

Bij de inrichting van openbare verharding met verkeersbegeleiders en moeilijke punten kan men werken met een voegmiddel dat epoxylijm bevat.'

Ook duurzamere machines

Ook de machines om onkruid te bestrijden zullen steeds duurzamer worden, en ook kleiner. Want

Maar gemeenten hebben nu wel door dat er zo veel raakvlakken zijn, dat dit beter geïntegreerd kan worden aanbesteed

het kan niet de bedoeling zijn dat het grondwater wordt gespaard, maar dat de machines wel een flinke CO₂-uitstoot of geluidsoverlast geven, vindt De Groot.

'Er moet een hinderbeperking zijn ten opzichte van de bewoners van een woonwijk. Men dient ook aan geluidsreductie te doen. Als een van onze machine bijvoorbeeld 90 decibel veroorzaakt, dan is dat een verschrikkelijk kabaal. Tegenwoordig zijn er ook machines op de markt die minder dan 70 decibel veroorzaken. Onze bosmaaiers werken allemaal op een accu, dus die maken geen kabaal meer. Dat is niet alleen fijner voor de omwonenden, maar ook

voor degenen die ermee werken. Als ze hiermee werken, hebben ze alleen nog gelaatsbescherming op.'

Eerst schouwen

Er zal in 2016 ook meer vooruitgekeken moeten worden, voordat er werkzaamheden plaatsvinden. 'Dus schouwen waar onkruid staat', legt De Groot uit. 'Dat laat je doen door iemand met verstand van zaken. Dan komt de machine niet meer op plaatsen waar hij niet hoeft te zijn, maar alleen op die locaties waar wél onkruid moet worden bestreden. Dat levert een besparing in uren op, want we kunnen in minder tijd meer werk verrichten. Daarnaast levert het brandstofbesparing op en dus minder CO₂-uitstoot. Dat scheelt enorm.'

Praktijkkennis vertalen naar techniek

Bij chemievrij onkruidbeheer is het ook heel belangrijk dat je er op tijd bij bent, volgens De Groot. 'Dus ga aan de slag als de plant nog klein is. Daar zit eigenlijk al de grootste winst. Dan kun je hem makkelijker uitputten en heb je ook minder heet water nodig.'

Tegenstanders van chemievrij onkruidbeheer hanteren vaak als argument dat de machines die daarvoor worden ingezet ook niet al te milieuvriendelijk zijn.

'Ik kan er nog niet veel over zeggen, maar we zijn momenteel nauw betrokken bij het implementeren van nieuwe mobiliteiten. We zijn aan het kijken of de machines zuiniger kunnen worden gemaakt, in samenwerking met Wave en overige stakeholders. Dit gebeurt door onze praktijkkennis te vertalen naar de techniek. Het gaat snel, want deze nieuwe techniek zal in 2016 op de markt verschijnen.'

Gemeentes worden wakker

Normaal gesproken heeft Wolterinck BV enkele bestekken per jaar, maar de laatste anderhalve maand zijn er al tientallen bestekken toegezegd. 'Veel gemeentes worden nu wakker. Als gemeentes aan de voorkant beter inrichten, kunnen ze aan de achterkant meer besparen. De laatste jaren zie ik dat gemeentes daar heel productief mee bezig zijn. Andere gemeentes zie ik nog op hun eigenwijze manier doorgaan, tegen beter weten in. Zij zullen daar straks hoe dan ook mee aan de slag moeten, want chemievrije onkruidbestrijding is de toekomst!'

Be social

Scan of ga naar:

<http://www.stad-en-groen.nl/artikel.asp?id=41-5593>

Technologische toepassingen binnen de groenbranche

"The future belongs to those who prepare for it today"
Malcolm X.

In het bedrijfsleven wordt volop geautomatiseerd en geïnnoveerd. Tegelijkertijd worden de marktomstandigheden in uw branche steeds harder en scherper. Bij aanbestedingen wordt in toenemende mate door de klant gevraagd welke technologische oplossingen u biedt om de werkprocessen te verbeteren, de management informatie te verbeteren, uw transparantie te vergroten en de algemene kosten te verlagen.

Vooruitdenken maakt dus het verschil tussen winst of verlies, vooral in een competitieve sector als groenbeheer. U zoekt doorlopend naar middelen om uw concurrenten voor te blijven. De grote kansen liggen er nu voor bedrijven die nieuwe bedrijfssoftware en apps opnemen in hun bedrijfsprocessen. Met een app voor de smartphone of tablet kunnen veel processen sneller en efficiënter afgehandeld worden. Denk maar aan digitale werkbonnen, schouwingen, urenregistratie of het beschikbaar maken van belangrijke informatie voor uitvoerders.

Voor de groenindustrie, met haar tijdrovende en complexe proces tegen relatief lage marges, is toepassing van het FacilityApps platform een goedkope en efficiënte manier om antwoord te kunnen geven op deze vragen. De Apps zijn speciaal ontwikkeld voor de werkvloer binnen de groenbranche en worden al met groot succes en rendement gebruikt door o.a. Krinkels, Flora Nova en T&G Terrein en Groenvoorziening.

FacilityApps is een startup gevestigd in Purmerend die in korte tijd Nederlands marktleider zijn geworden in Mobile Workforce Management (MWM) : een vorm van dienstverlening door middel van een applicatie (App) op een smartphone of tablet die middels deze data aan kan geven waar uw organisatie efficiëntieverbeteringen kan halen. Specifiek voor de Nederlandse groenindustrie heeft FacilityApps een App ontwikkeld die het mogelijk maakt het volledige groenproces digitaal in kaart te brengen, te controleren en te optimaliseren. En dat allemaal tegen relatief lage kosten. MWM maakt in de USA en de rest van de wereld een sterke groei door. Dit komt door de positieve

impact die het heeft op bedrijven en verschillende takken van industrie waar de toepassing van MWM inmiddels tot een productiviteit stijging van 45% heeft geleid.

Vertaalt naar de groenbranche betekent MWM dat het hele handmatige groenproces zoals dat nu gebeurt wordt gedigitaliseerd door middel van een simpele applicatie die op de smartphone van iedere medewerker in het veld wordt geïnstalleerd. Deze app volgt in real-time precies alle stappen van het operationele proces, checkt de progressie, de status, maakt schouwing mogelijk en geeft de leidinggevende controle real-time controle.

Het succes van deze technologie zit hem echter niet alleen in het installeren van een simpele applicatie op de groenwerkers' smartphone of tablet. Hierdoor zijn weliswaar de workflow en rapportage mogelijk waardoor het volledige groenproces inzichtelijk en controleerbaar. Door gebruik te maken van de nieuwste technologieën kan tegelijkertijd een aanzienlijke kwaliteitsboost gerealiseerd worden door middel van integere data collectie, optimalisatie van de bedrijfsprocessen en automatische rapportages.

De werkelijke bonus van deze voor groen toegepaste technologie zit hem echter in de verhoogde productiviteit en de aantoonbare kostenbesparing. Een kostenbesparing die anders moeilijk te realiseren is in de groenindustrie door de personeelskosten. Dit is de hoogste en snelst groeiende kostenpost. Maar het heeft ook te maken met de aard van het werk in met name de operationele en uitvoerende fases, wat veelal puur handwerk is. Met FacilityApps is kostenbesparing wel te realiseren:

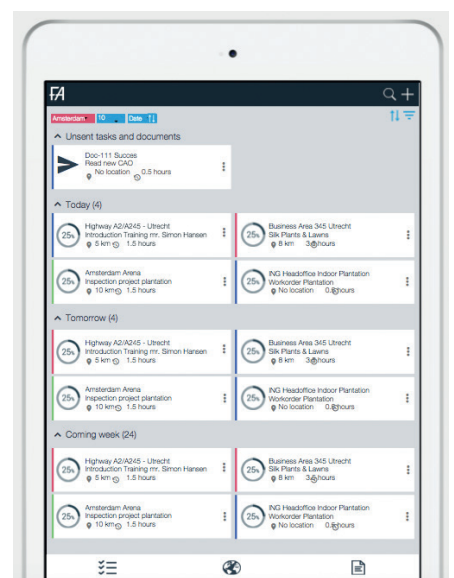
ren: digitalisering van het hele proces door middel van een app zoals die door FacilityApps is ontwikkeld voor de groenbranche leidt tot een directe besparing : aantoonbaar 4 tot 5 uur per week voor de leidinggevende. En de kantoorkosten (P&O/ Administratie) kunnen met minimaal 2 tot 3 uur per week naar beneden.

FacilityApps staat voor:

- Registratie & rapportage (incl. documenteren van extra activiteiten voor en na)
- Digitale werkbonnen & offerte/autorisatie tool
- Real-time communicatie tussen leidinggevende en uitvoerende
- Planning & materiaal check
- Controle & kwaliteitsbeheersing
- Flexibele & vaste Planning
- Koppeling met uw eigen administratieve systeem
- Simpele & snelle implementatie

Geïnteresseerd in hoe ook u uw organisatie kunt klaarmaken voor de toekomst?

Bezoek onze website www.facilityapps.com voor een demo of bel ons op 0299-744777.

Ik word niet oud in dit bedrijf

CEO Douwe Snoek: 'Soms moet er iemand de eikel van het bedrijf zijn'

De gemiddelde ceo van een groenbedrijf is doorgaans niet op zijn mondje gevallen. Wil je hem in zijn ziel kijken, dan moet je dus eigenlijk met zijn personeel praten en niet met hemzelf. Dat komt natuurlijk niet altijd uit, dus soms moet geluk of tegenvallend verkeer daarbij een handje helpen.

Auteur: Hein van Iersel

manier goed afgaat. Natuurlijk heeft hij de beschikking over een tekening, maar het park wordt vooral in het werk gemaakt. Mulders: 'Als ik vind dat daar een heuveltje moet komen, maak ik daar een heuveltje.'

Droomklus

Later zal Snoek over dit project zeggen: 'Echt een droomklus, maar ook een werk waar wij een gezond rendement op kunnen halen, omdat we het vertrouwen van de opdrachtgever hebben.' Het team van Snoek wordt ondersteund door mensen van Seijsener Rekreatietechniek, maar eigenlijk doen Mulder en zijn team zo'n beetje alles zelf. Van het plaatsen van de chalets, het slopen van de oude opstanden, het vormgeven van de complete inrichting van het park tot de bouw van een natuurtrap, die van het park af over de duinen leidt.

Da's mooi werk, weet Mulder daarover te melden. Het mooiste is als je iets in het werk kunt vormgeven en dat is bij deze trap goed gelukt. De klus lijkt nog het meest op de bouw van een natuurspeelplein, waarvan Mulders er – ondanks zijn jonge leeftijd – al minimaal vijftien op zijn naam heeft staan.

Over wat Mulder in zijn werk belangrijk vindt, is hij op een onnavolgbaar Friese manier kort en direct: 'Douwe moet de rust bewaren. Allemaal mooi, maar ik moet wel gewoon mijn rekeningen bewaren. Maar als ik dat vergelijk met hoe dat op veel plekken om mij heen gaat, ben ik dik tevreden.' Later blijkt dat dit respect wederzijds is. Douwe Snoek: 'Deze klus is voor Sven de ideale opdracht om zich in de kijker te spelen als meewerkend voorman. Hier wordt niet alleen een duinpark ontwikkeld, maar ook een team.'

Zo kort en direct als de mannen van Snoek zijn, is de grote baas, die inmiddels is aangekomen, zelf ook. Snoek vindt het leuk om met een half plagerige, half stekende opmerking de boel even op scherp te zetten. Dat is sowieso een maniertje van Snoek. Even een stevige opmerking met half humor en half venijn en iedereen weet wat de grote blonde Fries bedoelt, zonder dat iemand op zijn achterste benen gaat staan. 'Alles voor de opdrachtgever' en: 'Soms moet er iemand de eikel van het terrein zijn', zal hij later uitleggen, als we voor een bak koffie en het echte interview in

Het ziet nu nog wat rommelig uit, maar hier moet straks een premium vakantiepark komen.

een van de chalets zijn aangeschoven. Snoek: 'Ik probeer dat de mannen ook te leren. Als je op een klus bent, wil iedereen je voor zijn karretje spannen en moet je uitkijken waar je wel en waar je niet in meegaat. Het belang van de opdrachtgever vereist weleens dat je je even schrap zet. Dat is ingewikkeld en vereist heel wat mensenkennis. Daarbij is het goed om mensen uit hun vaste denkpatroon te halen. Belangrijk voor dit park is dat de opdrachtgever het op de afgesproken tijd kan openen. Daar moet eigenlijk alles voor wijken. Als je dat niet voor elkaar krijgt, mist de opdrachtgever belangrijke omzet.'

Generatie

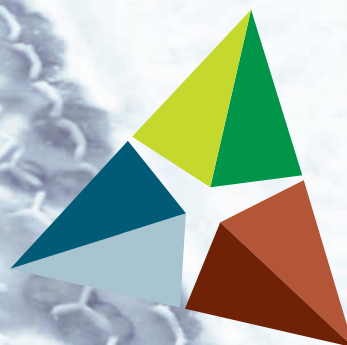
Snoek is de tweede generatie die aan het roer staat van de groenonderneming. Vader Germ Snoek is de oprichter van het bedrijf uit Grou, dat langzaam uitgroeide tot een bedrijf van enige omvang.

Ergens in het midden van de jaren tachtig – in de tijd dat Douwe Snoek voorzichtig in het bedrijf kwam – telde het bedrijf ongeveer 35 werknemers. Voor Snoek was het al in zijn jeugd een uitgemaakte zaak dat hij zijn vader zou opvolgen. Toch ging hij niet meteen thuis aan het werk. Eerst moest op een ander bedrijf het vak geleerd worden en Douwe Snoek ging aan de slag bij André Hoek van Hoek Voorhout, die een mannetje nodig had. De tweede kans kwam toen een collega-VHG-lid in Nieuw-Dordrecht bij Emmen in zwaar weer zat. Aanvankelijk ging Snoek alleen maar helpen op de manier waarop VHG-bedrijven elkaar helpen. Dit draaide vervolgens uit op een complete overname. Nog steeds is dat de basis van het bedrijf: twee aparte bv's voor de beide vestigingsplaatsen en één daarboven met Douwe Snoek als ceo en algemeen directeur.

Douwe Snoek: 'Dat heb ik toentertijd meteen tegen mijn vader gezegd. Ik wil graag in het bedrijf stappen, maar alleen voor een meerderheid van de aandelen. Het werkt alleen als er één kapitein op

Ik spreek in Bloemendaal af met Douwe Snoek, ceo van de Snoek Groep uit Grou en Nieuw-Dordrecht. Pal aan het strand is het bedrijf bezig met een gigaklus. Een oude camping wordt opgedoekt en vervangen door meer dan honderd chalets, waarbij de mannen van Snoek zo'n beetje alles doen. Klaarmaken van het terrein, helpen bij het plaatsen van de chalets, maar ook het vormgeven van de duinachtige tuin. Opdrachtgever is een projectontwikkelaar, Quirios, die vergelijkbare projecten doet op de eilanden. Ik meld mij via 06 bij Snoek als ik op het terrein ben aangekomen. Snoek staat echter nog in de rij op de A9. Dat duurt dus nog wel een uurtje. Maar gelukkig kruipt voorman Sven Mulders meteen van zijn minishovel om mij rond te leiden en kan ik – met een omweggetje – alvast wat te weten komen over de ceo van dit Friese bedrijf. Mulders is pas 28 jaar en heeft de supervisie over de complete aanleg van het duinpark. Iets wat hem zo op het eerste gezicht op een uiterst relaxte

Jewel

www.jewel.eu

Geen
GEBAKKEN LUCHT
maar
HETE LUCHT

De WeedAir® 100,
één van de vele thermische onkruidbestrijdingsoplossingen
van HOAF Infrared Technology, die doet wat er wordt beloofd.

Voor meer informatie:

HOAF Infrared Technology

Tel: +31 541 530 400

www.hoaf.nl

sales@hoaf.nl

Een van de creaties van het team van Snoek, een natuurlijke trap over de duinen

Een stapel eik ligt te wachten op toepassing.

Voorman Sven Mulders geeft instructies.

het schip is.'

Inmiddels is het bedrijf fors gegroeid: van 35 fte midden jaren tachtig naar ongeveer 85 in eigen dienst, waarvan ongeveer 70 op de oorspronkelijke vestigingsplaats in Grou en 15 in Nieuw-Dordrecht. Naast Douwe werken er twee andere leden van de familie Snoek in het bedrijf: allereerst nog steeds vader Germ Snoek, en verder broer Berend Snoek, die ook aandeelhouder is en verder fungeert als vestigingsleider in Nieuw-Dordrecht.

Tien jaar

Ik stel de meest platte vraag die je als interviewer kunt stellen: 'Waar denk je over goed tien te staan?' Snoek: 'Ik word niet oud in dit bedrijf. Mijn plan is dat het bedrijf tegen die tijd een bedrijf van formaat is in de drie noordelijke provincies en daarmee interessant om over te nemen. Ik ga niet oud worden in dit bedrijf als dat niet in het belang is van het bedrijf is.'

'Met dit soort technologie kan ik werk pakken waar collega-bedrijven niet aan kunnen komen'

Het businessplan van Snoek lijkt daar ook op gestoeld. Snoek investeert veel en doet veel aan businessontwikkeling, waarbij hij een bijzondere interesse heeft voor nieuwe technologieën. Een voorbeeld daarvan is het Husqvarna Fleet Services-concept, waarbij hij als voorbeeldbedrijf voor de hele wereld fungeert. Het idee achter Husqvarna Fleet Services is dat machines van groenvoorzieners worden voorzien van sensoren, zodat het management beter kan traceren wat medewerkers doen en hoe effectief ze zijn.

Douwe Snoek: 'Nu nog kost mij dat geld, maar ik weet zeker dat ik met dit soort technologie op termijn werk kan pakken waar collega-bedrijven niet aan kunnen komen.'

Inmiddels heeft Husqvarna een andere technologie in de pipeline zitten, die de ondernemer liever vandaag dan morgen in zijn bedrijf zou willen toepassen. Een voorbeeld daarvan is een gezichtsvizier, dat op een Google Glass-achtige manier informatie geeft over de klus waarmee je als hovenier bezig bent. Snoek legt uit: 'Stel je voor dat wij straks het onderhoud van dit park gaan doen, of neem de

zorginstellingen waarvoor wij het groen verzorgen. Via zo'n intelligent gezichtsvizier weet je als medewerker altijd precies waar je wat moet doen. En, heel belangrijk, je kunt daarmee de overlast verminderen voor de bewoners van de zorginstelling of de gasten van het vakantiepark. Dat is voor de opdrachtgever misschien nog wel belangrijker dan de verdere kwaliteit van jouw werk.'

Snoek lijkt uit te gaan van de redenering dat dit soort aspecten in de toekomst steeds zwaarder zal wegen voor opdrachtgevers bij de selectie van een aannemer. Als je in staat bent om slimme technologie toe te passen, heb je dus een concurrentievoordeel.'

Participatieklussen.

Snoek laat mij op zijn smartphone een knipsel zien over participerende burgers in de Friese gemeente Dantumadiel. De gemeenteraad van Dantumadiel heeft een voorstel aangenomen om initiatieven van groepen inwoners eenvoudiger te realiseren. Hoewel participatie door de raad niet als een bezuinigingsmaatregel wordt gebracht, is het voor Snoek wel duidelijk dat dit soort ontwikkelingen ten koste gaat van de totale hoeveelheid werk in de markt. Als ondernemer kun je je daartegen verzetten of er pragmatisch-opportunistisch mee omspringen. Als de trein die kant opgaat, kun je maar beter zorgen dat je zelf meerijdt. Snoek: 'Als ik straks een groter deel van de kleinere koek heb, is het toch goed.' Ook op het gebied van participatie ziet de ondernemer wel kansen, bijvoorbeeld het begeleiden van burgers die hun eigen wijk moeten gaan onderhouden.

Be social

Scan of ga naar:

<http://www.stad-en-groen.nl/artikel.asp?id=41-5586>

Verbod chemische onkruidbestrijding laat zich niet tegenhouden

Tegenstanders maken zich op voor juridische strijd

Voor- en tegenstanders zijn het er eigenlijk wel over eens. Het verbod van chemische onkruidbestrijding op verhardingen wordt naar alle waarschijnlijkheid per 1 maart 2016 van kracht. Maar daarmee is het verzet niet gebroken. Achter de schermen worden door de tegenstanders al de messen geslepen voor een gang naar de rechter.

Auteur: Paul van der Sneppen

5 min. leestijd

ACHTERGROND

‘Wat er ook gebeurt met het ontwerpbesluit bij de Raad van State, voor de mensen die het verbod op chemische gewasbeschermingsmiddelen treft, is het kwaad al geschied.’ Dat zegt Jo Ottenheim, secretaris van Nefyto, de brancheorganisatie van de agrochemische industrie. ‘Gemeenten en terreinbeheerders bereiden nu de contracten voor onkruidbestrijding voor. Die moeten wel anticiperen op een verbod. In die zin is het voor de betrokkenen een gelopen race.’

Verzet

Daarmee is het verzet van Nefyto tegen het verbod echter allerm minst gebroken. Vooral nog heeft Ottenheim goede hoop dat de Raad van State bezwaren uit tegen het ontwerpbesluit. Bovendien vermoedt hij nu al dat er juridische kapstokken zijn om het besluit eventueel bij de rechter aan te vechten. ‘We hebben onze achterban al gepolst. Er is veel draagvlak voor een gang naar de rechter.’

Ottenheim acht de kans groot dat de Raad van State een negatief advies uitbrengt. ‘Ik ben geen jurist, maar ik heb ernstige bedenkingen bij de wettelijke grondslag van het verbod. De wijze waarop het ministerie dit voorstel aan de Wet Gewasbeschermingsmiddelen en biociden heeft opgehangen, schuurt aan alle kanten, als je het mij vraagt. Ik daag iedereen uit om het besluit te toetsen aan de artikelen die het zijn wettelijke grondslag moeten geven. Ik denk dat daar nog een dikke adder onder het gras zit voor de staatssecretaris.’

Wettelijke grondslag

Ottenheim doelt op de wetsartikelen die de staatssecretaris ruimte moeten bieden om een algeheel verbod in te voeren op het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen op verharding. Dat zijn drie artikelen in de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Het eerste artikel gaat over ‘de uitvoering van goede praktijken bij het toepassen van gewasbeschermingsmiddelen of biociden.’ Het tweede artikel waar Ottenheim aan refereert, gaat over ‘toepassingsmethoden en -apparatuur.’ De Nefyto-secretaris kan die artikelen niet rijmen met het verbod. ‘Beide artikelen gaan over de toepassing van middelen, niet over het niet toepassen ofwel over een verbod.’

Pas bij het derde artikel vindt Ottenheim de juridische haarkloverij spannend worden. Het artikel is gekoppeld aan een Europese richtlijn. Die schept ruimte voor een verbod of een beperking van middelen binnen bepaalde gebieden. ‘De Europese richtlijn heeft het over heel specifieke gebieden en spreekt daarbij van “kwetsbare groepen”. Je moet dan denken aan speelplaatsen waar kinderen

Jan Huijtema

komen, recreatieterreinen en scholen. De minister maakt daarvan de hele openbare ruimte en neemt er en passant ook nog even onze terrassen en oprijlanen in mee. Dat schuurt volgens mij behoorlijk met wat in de richtlijn wordt beschreven. Ik heb goede hoop dat de Raad van State daar ook over valt.’

Verbod

In het andere kamp maakt men zich daar weinig zorgen over. Milieuorganisatie Greenpeace voert al

Herman van Bakkem

Greenpeace: ‘Het ministerie heeft dit besluit heel degelijk in elkaar gestoken. Dat moet ook wel; de industrie kent de weg naar de rechter’

Jo Ottenheim

jaren strijd tegen glyfosaat en andere chemische onkruidverdelgers. Herman van Bakkem, campagneleider bij Greenpeace, weet uit ervaring dat het ministerie niet over één nacht ijs gaat bij het invoeren van een verbod: 'Het ministerie is gewaarschuwd. De bestrijdingsmiddelenindustrie weet de weg naar de rechter. Bedrijven als Bayer, Syngenta en BASF stapten al eerder naar de rechter toen de Europese Commissie andere stoffen in de ban deed. Toen ging het om stoffen die schadelijk zijn voor honingbijen. Ook nu dreigt de industrie weer met gerechtelijke stappen.'

Van Bakkem heeft Ottenheims bedenkingen voorgelegd aan juristen van Greenpeace. Maar ook daar is niemand van kleur verschoten. 'Deze punten van kritiek ondermijnen ons vertrouwen in het ontwerpbesluit niet', aldus Van Bakkem. Vooral artikel 80a van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden laat volgens Greenpeace juristen alle ruimte voor een verbod. Dat is het artikel waarvan ook Ottenheim zegt dat de interpretatie ervan waarschijnlijk doorslaggevend zal zijn voor het oordeel van de Raad van State over het ontwerpbesluit.

Verbod

'Artikel 80a biedt ruimte voor veel regelgeving. Een verbod behoort daarbij zeker tot de mogelijkheden', zegt Van Bakkem daarover. 'Volgens ons zit de staatssecretaris met haar voorstel goed. Ik vind het heel slim om geen verbod op een specifiek middel af te kondigen.'

Een verbod op de stof glyfosaat zou mogelijk aanleiding kunnen geven tot juridische touwtrekkerij, zeker wanneer de toelating van die stof verlengd wordt. De huidige toelating van glyfosaat loopt tot 31 december 2015 en wordt door de Europese Commissie komend jaar mogelijk met tien jaar verlengd. De kans daarop is onlangs weer groter geworden, nadat de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA) een WHO-onderzoek waaruit zou blijken dat glyfosaat kankerverwekkend is naast zich neer heeft gelegd.

Nefyto: 'Er is onder onze leden veel draagvlak voor een gang naar de rechter, mocht het zover komen'

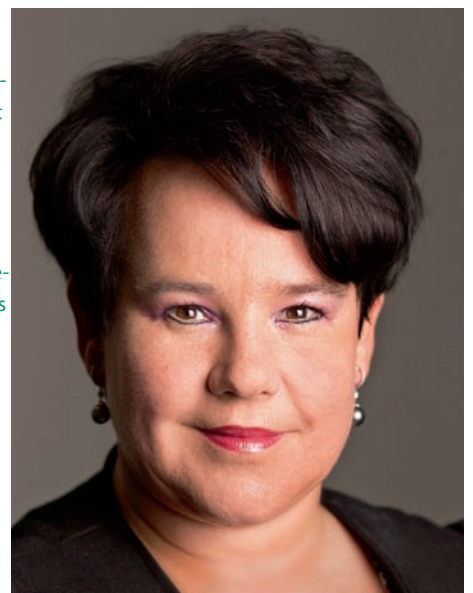
Touwtrekkerij

Dat een verbod op glyfosaat tot juridische touwtrekkerij zou kunnen leiden, daarover zijn Van Bakkem en Ottenheim het eens. Van Bakkem verwacht echter dat het ontwerpbesluit in zijn huidige vorm dat probleem handig omzeilt.

Ottenheim daarentegen is er stellig van overtuigd dat de angel nog lang niet uit die discussie is. 'We komen straks waarschijnlijk in de zotte situatie dat er op de etiketten van middelen als Roundup staat dat het middel gebruikt mag worden op verharding. En dat terwijl er tegelijkertijd een verbod van kracht is op een dergelijk gebruik van het middel.' Dijkema heeft tegenover de Kamer inderdaad toegezegd dat de toelatingen onaangetaast blijven. Ze benadrukt ook dat de herbeoordeling van glyfosaat door de EU geheel losstaat van het Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden, juist omdat daarin geen specifieke stoffen of stofgroepen worden gereguleerd.

Staatssecretaris Sharon Dijkema van Infrastructuur en Milieu heeft de Kamer op 19 november per brief laten weten dat het toepassingsverbod gewasbeschermingsmiddelen wat haar betreft per 1 maart van kracht wordt. Ze laat in die brief ook weten dat het conceptbesluit op 1 december naar de Raad van State gaat. Hoewel voor het advies van de raad geen behandeltermijn staat, verwacht de staatssecretaris dat de beoogde ingangsdatum nog steeds haalbaar is.

Dijkema lijkt in de eventuele toelating van glyfosaat door het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) geen belemmering te zien voor de uitvoering van het besluit. Ze benadrukt ook dat herbeoordeling van glyfosaat door de EU helemaal losstaat van het besluit.

Europarlementariër Jan Huitema (VVD) heeft de Europese Commissie gevraagd of het Nederlandse voorstel om alle gewasbeschermingsmiddelen buiten de landbouw te verbieden in lijn is met Europese regelgeving. Hij pleit ervoor om toch vooral te wachten op de Europese beoordeling van de laagrisicomiddelen, waaronder glyfosaat.

Huitema vindt het verbod een te rigoureuze maatregel. 'We willen binnen Europa toe naar een meer duurzame onkruidbestrijding. Ik vind het onverstandig om in Nederland dan op voorhand zo veel opties uit te sluiten. In andere lidstaten wordt het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen buiten de landbouw ook beperkt, maar met uitzondering van laagrisicostoffen. De uitsluiting van chemische laagrisicomiddelen werkt duurzame innovatie op dit terrein bovendien tegen.' Toch ziet ook Huitema geen politieke belemmeringen meer voor het Nederlandse verbod. 'De Europese Commissie kan de staatssecretaris niet terugroepen omdat ze binnen de Europese richtlijnen een strenger regime hanteert voor onkruidbestrijdingsmiddelen.'

Hij is daarom benieuwd of de Raad van State nog tegenwerpingen heeft. 'De antwoorden van de Europese Commissie op mijn schriftelijke vragen kunnen wellicht een voorbode zijn van het juridisch advies van de Raad van State.'

Het advies is niet openbaar, maar we weten dat de landsadvocaat heeft gewezen op de toelating van middelen die straks onder het verbod vallen

Ook de landsadvocaat zou dit probleem onder de aandacht van de staatssecretaris hebben gebracht, weet Ottenheim te vertellen. 'Het advies is niet openbaar, maar we weten dat de landsadvocaat heeft gewezen op de toelating van middelen die straks onder het verbod vallen. Wij maken daaruit op dat de landsadvocaat daar een zwakke plek heeft willen duiden en gaan er vooralsnog vanuit dat de Raad van State daar ook zijn vinger op legt.'

Lof

Bij Greenpeace rest echter alleen nog lof voor het generieke verbod, en zeker niet alleen omdat ze verwachten dat zo'n verbod juridisch steviger

staat dan een verbod op glyfosaat. Van Bakkem vindt dat met de inzet op middelenvrije onkruidbeheermethoden het probleem eindelijk goed wordt aangepakt: 'Vergeet niet dat we vijftien jaar geleden te hoop liepen tegen de stof atrazine. Ook die stof leidde, net als glyfosaat, steeds opnieuw tot normoverschrijding in het oppervlaktewater. Toen die stof in de ban is gedaan, kwam glyfosaat ervoor in de plaats, met precies hetzelfde resultaat: structurele normoverschrijding en problemen om het drinkwater schoon te krijgen.'

Toch heeft Greenpeace nog wel wat wensen op het verlanglijstje. 'We zijn er nog niet. We zouden graag zien dat ook de verkoop van stoffen als glyfosaat aan particulieren aan banden wordt gelegd.'

Nefyto is niet van plan zich te schikken in het op handen zijnde verbod. Als het aan Ottenheim ligt, leggen Nefyto-leden de kwestie voor aan de rechter. 'Als het niet anders kan, is dat de weg die we dan maar moeten gaan. Het zal er dan waarschijnlijk wel op neerkomen dat we sancties op een overtreding moeten aanvechten. Ik ben heel benieuwd wat de rechter ervan vindt.'

Ottenheim verwacht sowieso dat het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen gewoon doorgaat. 'De gemeenten zullen zich keurig aan de regels houden, verwacht ik. Maar particulieren en terreinbeheerders kunnen de bestrijdingsmiddelen nog steeds online bestellen of bij tuincentra halen. Wie een serieus onkruidprobleem heeft, zal daar lastig van te weerhouden zijn.'

Be social

Scan of ga naar:

<http://www.stad-en-groen.nl/artikel.asp?id=41-5584>

onkruidbestrijding
MET 100%
HEET WATER

Ontdek de nieuwe krachtpatser. Wave Sensor Series 400/34. Klaar voor iedere uitdaging.

WAVE absoluut de beste in onkruidbestrijding

WAVE is de meest voordelige, effectieve en energiezuinige methode voor niet-chemische onkruidbestrijding. De WAVE methode bestrijdt alle soorten onkruid, algen en mos met behulp van thermische onkruidbestrijding, oftewel onkruid doden met heet water.

WAVE biedt de beste prijs-kwaliteit verhouding, is milieuvriendelijk en duurzaam, is geschikt voor alle verhardingen, werkt veilig en schadevrij en ondersteunt en adviseert de klant op het gebied van onkruidbestrijding en alles wat daarbij komt kijken.

Kortom: De beste oplossing!

All things considered the best in weed control. [Vraag nu een vrijblijvende proefrit aan.](#)

Wat is het verschil tussen een Porsche en een Wave Machine?

Eigenlijk niets. Gebouwd vanuit passie en klaar voor iedere uitdaging!

01012016

Verbod chemische onkruidbestrijding.
Het aftellen is begonnen. Wij zijn klaar voor de race!

WAVE WEED CONTROL

0318 - 469 799 | info@waveonkruidbestrijding.nl
www.waveonkruidbestrijding.nl

**DAG VAN DE
OPENBARE
RUIMTE**
7-8 OKT EXPO
2015 HOUTEN

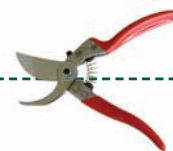
OUDERWETS VOORDEEL KNIPPEN

Gratis ARS snoeischaar
bij abonnement op
Stad + Groen

Een abonnement op het leidende vakblad voor de openbaar groensector is nu wel erg goedkoop. U neemt een abonnement en u betaalt € 73 voor 2016 en u ontvangt een gratis ARS Snoeischaar.*

* Eerder opzeggen is niet mogelijk.

Winkelwaarde
€ 56,80

Bedrijf: _____

Naam: _____

Adres: _____

Postcode: _____

Plaats: _____

Tel: _____

E-mail: _____

Stuur deze bon naar Vakblad Stad + Groen, Fransestraat 41, 6524 HT Nijmegen
Inschrijven kan ook online: www.stad-en-groen.nl/abonnement

6 min. leestijd

De natuur als proefkonijn

In de nieuwe Proeftuin Radboud Universiteit wordt gewerkt aan 'de natuur van de toekomst'

Wie per trein Nijmegen verlaat richting het zuiden en vlak voor het verlaten van de stad door het raampje kijkt, ziet naast het spoor een terrein met verschillende waterbassins. Het betreft een onderzoeksterrein van de Radboud Universiteit, waar onlangs de nieuwe onderzoeksfaciliteit de Proeftuin werd geopend. Hier doen biologen en ecologen modern plantkundig en ecologisch onderzoek, in de hoop planten toekomstbestendig te maken.

Auteur: Kelly Kuenen

Wie het kassencomplex van de nieuwe Proeftuin van de Radboud Universiteit binnenstapt, weet in eerste instantie niet goed waar hij moet kijken. De hoge, langgerekte kas is opgedeeld in gescheiden kasafdelingen, gevuld met een groot aantal planten. In elk van deze afdelingen wordt onderzoek gedaan naar verschillende soorten. Beheerder Gerard van der Weerden wijst bij binnenkomst naar de zijwanden van het kantorenblok, die volgens het plan van de architect rood moesten worden, maar nu bruin zijn. 'Rode verpigmenten kunnen namelijk de lengtegroei van planten beïnvloeden, wat voor het onderzoek tot ongewenste reacties

zou kunnen leiden', vertelt hij. Licht, temperatuur, luchtvochtigheid: het kan én moet in de Proeftuin nauwkeurig op elkaar worden afgestemd om een zo natuurlijk mogelijke situatie na te bootsen. De vernieuwde Proeftuin bestaat uit een in 2014 voltooid kassencomplex, een wortellab en proefvelden. Het spectrum aan onderzoeksonderwerpen binnen de Proeftuin is breed: van de zelfverdedigings- en stressmechanismen van planten tot aan wortelgroei en duurzame waterzuivering. De Radboud Universiteit beheert de nationale collectie van de Nachtschadefamilie, ofwel *Solanaceae*, waaronder ook gewassen als paprika en tomaat

'We willen kruisbestuiving tot stand brengen tussen wetenschap en de praktijk'

In langwerpige bassins wordt onderzoek gedaan naar een natuurlijke vorm van waterzuivering

Staatssecretaris Dekker tijdens de opening

Foto: Radboud University, Joeri Borst

vallen. Deze beide belangrijke voedselgewassen maken deel uit van de verschillende onderzoeksprojecten.

In het Phytotron wordt wortelontwikkeling bestudeerd zonder deze te verstoren

‘De aandacht gaat primair uit naar natuurlijke systemen. Learning from nature’, vertelt Hans de Kroon, directeur van het Institute for Water and Wetland Research (IWWR), waar de Proeftuin deel van uitmaakt. Wie kijkt naar de natuur, kan niet ontkennen dat ecosystemen steeds meer last van stress hebben door extreme weersomstandigheden zoals overstromingen en lange perioden van droogte. Hitte en extreem droge en natte omstandigheden zijn dan ook veelvoorkomende thema’s in de onderzoeksprojecten van de Proeftuin. In zekere zin bereiden wetenschappers met het onderzoek planten voor op de toekomst. ‘Stress and adaptation’, noemt De Kroon het; in de Proeftuin wordt gekeken hoe planten op natuurverschijnselen reageren én hoe ze beter bestand kunnen worden tegen extremen.

Droge en natte omstandigheden

Zo wordt er gekeken naar het beheer en herstel van natte ecosystemen zoals rivieren, veen en moeras. Actuele thema’s, die, met de toenemende aandacht voor het veranderende klimaat en steeds meer periodes van droogte en overstromingen, ook voor overheden en marktpartijen interessant zijn. En hoewel het onderzoek er niet primair op gericht is, kan de kennis die in de Proeftuin wordt opgedaan wel van pas komen in de praktijk. Volgens De Kroon wordt er bewust een relatie gezocht met partijen buiten het wetenschappelijk veld en samengewerkt met het bedrijfsleven en de overheid, waaronder plantveredelaars, provincies en waterschappen: ‘We zijn nieuwsgierig naar vragen in het veld en willen graag kruisbestuiving tot stand brengen.’

De Proeftuin werd 30 oktober feestelijk geopend door Sander Dekker, staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Tegelijkertijd met de Proeftuin werd ook het Felix Laboratory geopend, een faciliteit voor onderzoek met zeer intens (ver) infrarood laserlicht.

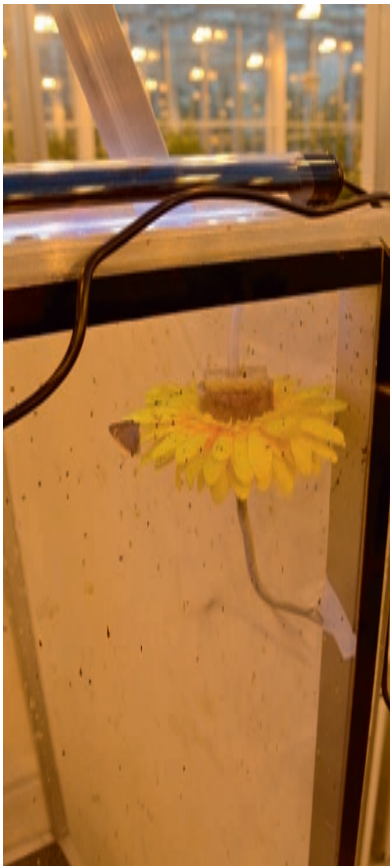
Be social

Scan of ga naar:

<http://www.stad-en-groen.nl/artikel.asp?id=41-5587>

Stikstof

In een van de kasafdelingen wordt onderzoek gedaan naar de invloed van stikstof op de natuur, in dit geval de kleine en bruine vuurvliinder. Stikstofdepositie zorgt onder andere voor verzuring, en hier wordt onderzocht hoe de zuurgraad in de natuur hersteld kan worden. Stikstof kan een bedreiging vormen voor sommige flora en fauna, vooral in schrale gebieden, en kan de biodiversiteit verstoren. 'In veel gevallen wordt de zuurgraad hersteld door bekalken, maar ook dit lijkt negatieve neveneffecten te hebben, vertelt professor Henk Siepel. In het onderzoek wordt ook gekeken naar alternatieven voor het herstellen van de zuurgraad, zoals het gebruik van steenmeel. Volgens Siepel kan de kennis omgezet worden in concrete adviezen en zo ondersteuning bieden voor partijen bij het beheer van natuurgebieden. Op de site van opdrachtgever Kennisnetwerk Ontwikkeling en Beheer Natuurkwaliteit (OBN), een site voor beheerders, zijn al verschillende adviesrapporten te vinden op basis van de opgedane kennis.

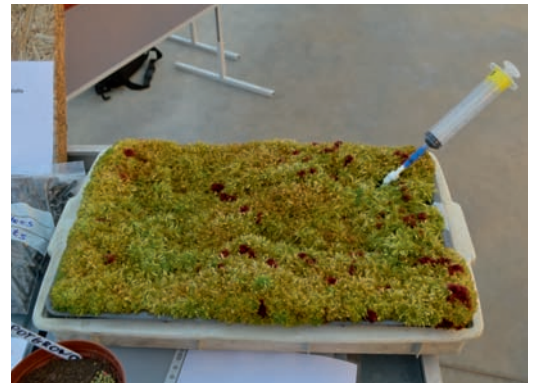
Het onderzoek in de Proeftuin valt grofweg onder vier onderzoeksthema's: hittestress bij planten, bodem- en wortelleven, wateroplossingen en interactie tussen droogte en nutriënten. Een greep uit het onderzoek:

Natte landbouw en waterbuffering

In de Proeftuin wordt onderzoek gedaan naar paludicultuur, een duurzame vorm van landbouw op natte veengrond. Daarbij wordt onder meer gekeken naar veenmos, een plant die van nature veel in Nederland voorkomt, maar de afgelopen eeuwen drastisch in aantal is teruggelopen. Al eeuwenlang vindt er in Nederland op grote schaal drooglegging van veengebieden plaats voor het winnen van turf en het geschikt maken van bijvoorbeeld landbouwgebied. Een mogelijk gevolg hiervan is dat de bodem gaat inklinken en verzakken. Door natuurlijk veen te gebruiken voor de productie van turf, kan verzakking worden tegengegaan en de CO₂-uitstoot ten gevolge van het droogleggen van land worden verminderd. Eén eigenschap van veenmos is het waterbufferend vermogen.

'In Nederland valt steeds meer regen', vertelt onderzoeker Leon Lamers.

'Riolen kunnen dat niet altijd aan. Hoe meer er bestraat wordt, hoe erger dit verschijnsel. Veen werkt als waterberging doordat het water vasthoudt. Het heeft een zuiverende functie en de natte omgeving trekt dieren zoals libellen aan.' Lamers verwacht dat het product daarmee in theorie ook geschikt is voor toepassing in de openbare ruimte, zij het op kleinere schaal en als nicheproduct.

Wortelonderzoek

In het Phytotron, een grote semi-overdekte buitenkas, wordt de wortelontwikkeling van planten bestudeerd; iets waar veredelaars volgens Hans de Kroon zelf nog te weinig naar kijken. Het Phytotron is voorzien van een groot aantal bakken, waarin het mogelijk is de wortelgroei te scannen zonder deze te verstoren. Dit gebeurt door een scanner via een opening aan de voorzijde van de bak naar binnen te brengen. In de Phytotron wordt bijvoorbeeld gekeken naar de dikte en structuur van wortels en naar de invloed van bemesting op de wortelgroei. Ook wordt hier onderzoek gedaan naar de biodiversiteit van grasland. 'Zo zijn we erachter gekomen dat je een dieper en beter verweven wortelbed tot stand kunt brengen door te kiezen voor een combinatie van bepaalde planten', aldus De Kroon. 'Deze kennis kan bijvoorbeeld gebruikt worden voor het steviger maken van dijken, die tijdens proeven nog regelmatig blijken te verzakken.'

Foto: Radboud University, Joeri Borst

ELIET®

Ter introductie van de
nieuwe **Eliet Superprof**
een speciale prijs!

Geldig tot eind 2015!

**Perfekte
hakselaar
voor alle
versnipper
werkzaam-
heden!**

Super Prof

Super Prof Cross Country

Super Prof On Road

Stierman De Leeuw B.V.
Woudhuizermark 79
NL-7325 AC Apeldoorn
T +31 (0)575 59 99 99
E info@stiermandeleeuw.nl
W stiermandeleeuw.nl

	Bruto	Netto aanbieding
Super Prof	€ 12.392,56	€ 10.500,-
Super Prof O R	€ 13.053,72	€ 11.200,-
Super Prof C C	€ 15.495,87	€ 13.200,-

Prijzen exclusief BTW.

Member of Royal Reesink

Evenementenhal Hardenberg

12, 13 en 14 januari 2016
13.00 - 21.00 uur

De Groene Sector Vakbeurs

Evenementen

HAL

HARDENBERG
GORINCHEM
VENRAY

**BESTEL NU
E-TICKETS:**

[evenementenhal.nl/
groenesector-hb](http://evenementenhal.nl/groenesector-hb)

Cursus 'Strategisch beheer openbare ruimte'

De openbare ruimte wordt steeds belangrijker denk aan; gezondheid, recreatie en andere maatschappelijke doelstellingen. De politiek stimuleert participatie en social return is vast onderdeel van elk project. Desondanks wordt er vaak bezuinigd en moeten investeringen verantwoord worden. Ook treedt er een verschuiving op van verantwoordelijkheden van de opdrachtgever naar de opdrachtnemer. Kortom, volop ontwikkelingen! Dit vraagt om een andere benadering van het beheer van de openbare ruimte.

Op 21 januari 2016 start de 5-daagse cursus 'Strategisch beheer van de openbare ruimte! om u te ondersteunen bij deze uitdaging!

Wat leer je tijdens de cursus?

Tijdens de cursusedagen staat een verdieping van kennis en inzicht centraal. De actualiteit en de vertaling naar de eigen praktijk vormen daarbij de leidraad. De volgende thema's komen uitvoerig aanbod:

- Veranderende rollen
- Maatschappelijke rol openbare ruimte
- Burgerparticipatie
- Financiering openbare ruimte (beheer)
- Sturen op effecten

Casussen uit uw eigen praktijk, vormen uitgangspunt van de cursus. Daarnaast is tijdens de cursus ruimte voor discussie met uw collega's uit het werkveld, dit zorgt voor nieuwe ideeën en een verfrissende kijk op uw werk!

Voor wie?
Werkt u momenteel aan projecten in de openbare ruimte en merkt u dat het complexe werkveld meer van u vraagt? En bent u momenteel werkzaam op HBO niveau?

Meer weten?

www.haskennistransfer.nl/opleiding-cursus/groen/cursus-contractmanagement

Dan is deze cursus bij uitstek geschikt voor u!

Informatie en aanmelden

Kijk voor meer informatie over de cursus op onze website www.haskennistransfer.nl en meld je aan, er zijn nog een aantal plekken beschikbaar!

Gladheidbestrijding wordt steeds meer geautomatiseerd

Navigatiesoftware speelt sleutelrol bij optimaliseren gladheidbestrijding

Na te zijn overvallen door een strenge winter is de gemeente Zoetermeer vijf jaar geleden gestart met het optimaliseren van de gladheidbestrijding binnen haar gemeentegrenzen. Dit jaar kunnen we terugkijken op de ervaringen die Zoetermeer heeft opgedaan met een van de belangrijkste innovaties in gladheidbestrijding: Jewel-navigatiesoftware.

Auteur: Paul van der Sneppen

6 min. leestijd

ACHTERGROND

Door het gebruik van Jewel-navigatiesoftware kunnen we de wegen sneller veilig maken voor de weggebruikers

processen in de gladheidbestrijding te optimaliseren. 'Door het gebruik van navigatiesoftware kunnen we de wegen sneller veilig maken voor de gebruikers. Dat is pure winst op de belangrijkste doelstelling', zegt Peter Verweij, senior specialist gladheidbestrijding van de gemeente Zoetermeer. Hij is dik tevreden over de eerste ervaringen met de navigatiesoftware.

Veiligheid

Een van de afwegingen om te investeren in automatisering van het routebeheer is veiligheid. 'Zoetermeer heeft gelukkig geen ervaringen met ernstige ongelukken waarbij onze mensen van de gladheidbestrijding betrokken zijn geweest. Maar de gemeente groeit en we moeten steeds meer wegen veilig houden. Veiligheid voor de betrokken werknemers is bij de uitvoering van die uitdijende taak dan zeker een belangrijk thema. Hierdoor ben je beter in staat om te werken aan veiligheid voor de weggebruikers, wat uiteindelijk het doel is.'

Voorop de strooiwagens wordt er veel van de chauffeurs gevraagd, vindt Verweij. Ze moeten onder barre weersomstandigheden niet alleen hun voertuig besturen, maar ook de juiste routes aanhouden, de rijsnelheid en de hoeveelheid zout regelen evenals de strooibreedte. 'Eigenlijk is het zot. We verwachten dat onze chauffeurs al deze taken tegelijk verrichten onder barre weersomstandigheden. Dat staat in schril contrast met de veiligheidseisen die we stellen aan een gewone automobilist. Die mag onder optimale omstandigheden nog niet een telefoon in de hand houden.'

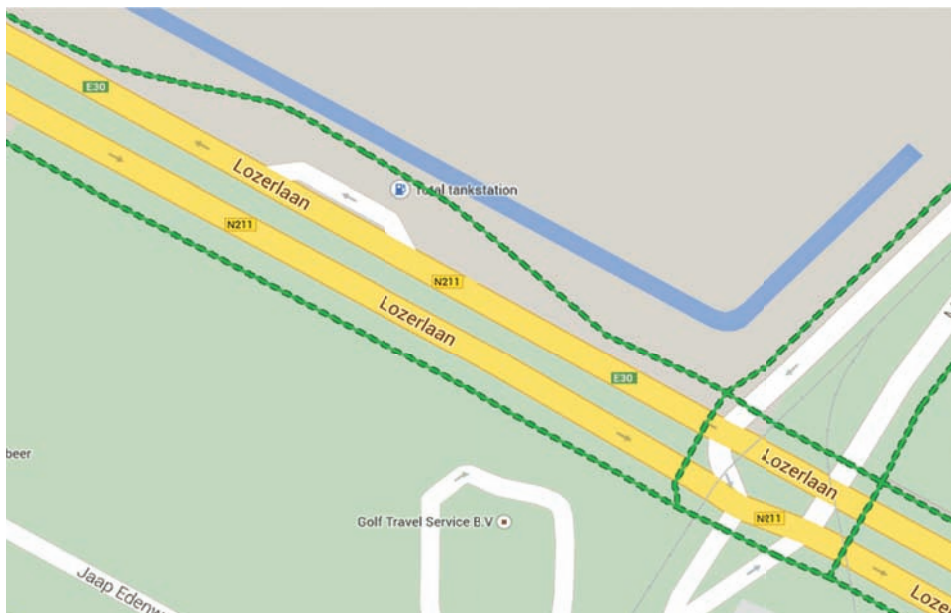
De spraakgestuurde navigatiesoftware is daarom een flinke verbetering, omdat de chauffeur zich volledig kan concentreren op de weg zonder steeds op het scherm te hoeven kijken.

Capaciteit

De hoge eisen die aan gladheidbestrijders worden gesteld, stellen Verweij voor een capaciteitsprobleem. 'Bij de gladheidbestrijding werken we met mensen die beschikken over ervaring, de juiste opleiding en speciale bekwaamheden. Die zijn schaars en dat levert problemen op wanneer we met barre winters en langdurige gladheid te maken krijgen.' Verweij wil daarom meer flexibel kunnen beschikken over mankracht. 'Ook op piekdagen in de gladheidbestrijding moet je je mensen naar huis kunnen sturen om te slapen. Maar we

Zoetermeer heeft in vijf jaar tijd een groot aantal stappen gezet om de wegen en fietspaden in haar gemeente winterveilig te maken. Automatisering van informatieprocessen speelt daarin een sleutelrol. Eigen meetstations en sensoren in de weg geven al informatie door over de bodemtemperatuur, de vochtigheid en het zoutgehalte op het wegdek. In samenwerking met Rijkswaterstaat, de provincie en andere gemeenten wordt nauwkeurig bepaald wanneer de gladheidbestrijding ingezet moet worden.

Sinds kort wordt ook bij de gladheidbestrijding zelf informatietechnologie toegepast. De gemeente Zoetermeer gebruikt sinds een jaar de navigatiesoftware Jewel Winterdiensten om de verschillende

De strooiroutes op een fietspad

Peter Verweij, senior specialist gladheidbestrijding van de gemeente Zoetermeer

kunnen het werk dan natuurlijk niet zomaar laten liggen. Ik wil dus ook mensen kunnen inzetten die de routes niet kennen, maar wel de speciale vaardigheden en opleiding hebben. Het werken met navigatiesoftware maakt dat mogelijk. Desnoods vlieg ik iemand in uit een andere gemeente om de klus te klaren.'

De veiligheid van het betrokken personeel is een belangrijk thema bij de uitvoering van onze steeds maar uitdijende taak

Zoetermeer heeft een aantal verschillende pakketten navigatiesoftware onder de loep genomen. De keuze is uiteindelijk gevallen op het pakket Jewel Winterdiensten van het Nederlandse bedrijf NMPO uit Wageningen. 'Elk van de pakketten heeft zo zijn eigen voordelen. Wat ik erg prettig vind, is dat Jewel-navigatiesoftware de mogelijkheid biedt om uiteenlopende informatie over de route in gesproken vorm toe te voegen aan de navigatie. Ik kan aangeven waar een drempel zit, een paaltje staat, een oversteekplaats van een school is of waar wegwerkzaamheden zijn. Dat heeft bij ons de doorslag gegeven om voor deze software te kiezen.'

Actueel

Het aanpassen van routes of het verwerken van nieuwe informatie over de routes gaat snel. De aanpassingen gebeuren daarom centraal. De chauffeurs ontvangen de update op hun tablet en iedereen beschikt meteen over de meest actuele data.

Wat Verweij betreft, houdt de automatisering van de gladheidbestrijding daar niet op. 'In de toekomst willen we dat nog meer taken die nu nog worden uitgevoerd in de cabine, volledig geautomatiseerd worden.' Hij doelt daarbij onder meer op de aansturing van de strooiunits. Nu bedient de chauffeur die handmatig. Vanuit de cabine wordt bepaald hoeveel zout er wordt gestrooid en hoe breed. 'Als het aan ons ligt, wordt dat straks allemaal aangestuurd door de navigatiesoftware. De chauffeur hoeft dan alleen nog maar op het verkeer te letten. De rest gebeurt volautomatisch.'

Implementatie

De implementatie van navigatietoepassingen in de gladheidbestrijding heeft wel voor wat geweningsproblemen gezorgd bij de mensen die ermee moeten werken. De ploegen kennen alle routes doorgaans uit hun hoofd. Ze weten precies welke punten hoge prioriteit hebben en welke minder, en waar welke hoeveelheid moet worden gestrooid.

De mensen op de strooiwagens leren blind te vertrouwen op wat de navigatiesoftware ze vertelt

De routes en alle aanpassingen werden voorheen handmatig uitgezet en ingetekend op kaarten. Nu kunnen aanpassingen veel flexibeler en dus meer ad hoc worden uitgevoerd.

De software helpt ook om zo efficiënt mogelijk te werken. Dat betekent dat chauffeurs, bijvoorbeeld door specifieke weersomstandigheden of verkeerssituaties, nogal eens moeten afwijken van de routes die ze gewend zijn te rijden. 'Dat was wel even

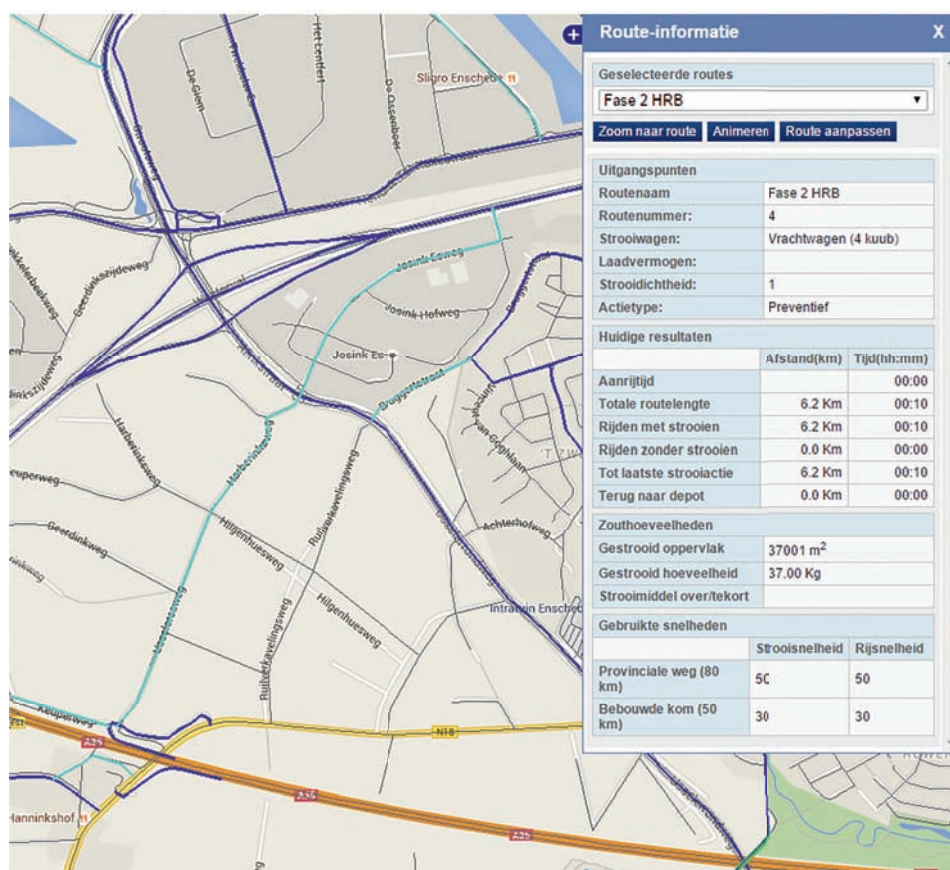
wennen. De mensen op de strooiwagens moeten nu blind vertrouwen op wat het systeem ze vertelt, ook al wijkt dat af van wat ze gewend zijn. Maar we anticiperen nu veel sneller en beter op de uitdagingen die op ons pad komen.'

Informatievoorziening

Behalve dat ze op veilig begaanbare wegen en fietspaden rijden, hebben de inwoners van Zoetermeer ook direct profijt van de inzet van navigatiesoftware. Ze merken het volgens Verweij in de communicatie van de gemeente met de bewoners over gladheidbestrijding. 'Net zo snel als ik een route aanpas in Jewel Winterdiensten, kan ik dat nu ook op de gemeentelijke website. Bewoners beschikken daardoor steeds over actuele informatie. In het verleden liep die informatie nog weleens achter. Voorheen moesten de aanpassingen eerst op een kaart worden ingetekend. Nu kan ik een aangepaste kaart meteen uploaden naar de website.'

Hoe de kosten en baten van de automatisering zich precies verhouden, kan Verweij niet zeggen. 'Ik zie wel waar we besparen op het hele proces. Er is veel handmatige planning en verwerking uit het proces gehaald. Dat scheelt manuren.'

Ook lijken de efficiëntere routes de gemeente besparingen op te leveren. 'Er komen elk jaar meer wegen bij. Ook vorig jaar, dus. Maar we hebben gezien dat we er vorig jaar niet langer over hebben gedaan om ze allemaal veilig te maken. We doen dus meer in minder tijd en daar draagt de navigatiesoftware zeker aan bij.'

Be social

Scan of ga naar:

<http://www.stad-en-groen.nl/artikel.asp?id=41-5579>

Multihog-werktuigdragers vergezeld door 'kleine broertjes'

Compacte CX-modellen inzetbaar op lastige plekken

Multihog-importeur Marcel Van Dyck uit het Belgische Houtvenne had onlangs op Agribex een Europese primeur: het bedrijf introduceerde er de CX-modellen van Multihog. De nieuwe werktuigdragers van deze Ierse producent kunnen het hele jaar door ingezet worden voor alle soorten wegen- en groenonderhoud. Onder het devies 'klein maar fijn' wagen ze zich ook op moeilijk bereikbare plekken, waardoor ze onder meer gebruikt kunnen worden voor onkruidbestrijding op het trottoir.

Auteur: Kelly Kuenen

3 min. leestijd

ACHTERGROND

Met de nieuwe CX-reeks wordt de inzet van Multihog-werktuigdragers verder uitgebreid. De CX-modellen zijn namelijk het 'kleine broertje' van de andere modellen; ze kenmerken zich door hun geringe omvang. De chassisleedte is beperkt, beginnend bij 115 centimeter, en de modellen hebben daarnaast een maximaal totaal toelaatbaar gewicht van 3500 tot 4000 kilogram. Desondanks hebben de machines een groot laadvermogen.

Lastige terreinen

De nieuwe CX-reeks is ontwikkeld op basis van feedback van gebruikers en bestaat uit twee basis-modellen: de CX55 en de CX75. Het CX55-model beschikt over een 55HP-motor; tegenhanger CX75 heeft een 75HP-motor en een iets langere wielbasis. De machines zijn klein en breed inzetbaar. Dankzij de gelijkwaardige gewichtsverdeling, in combinatie met de geringe omvang, kunnen de machines ook gebruikt worden op een minder stabiele ondergrond, zoals een trottoir.

'Hoewel de werktuigdrager bruikbaar is voor verschillende werkzaamheden, zoals maaien en snoeien, vormt hij in het bijzonder een oplossing voor het beheer van onkruid,' vertelt Gerard Vels, de Nederlandse vertegenwoordiger van Marcel Van Dyck. 'Met name voor onkruidbestrijding met heet water, waarbij vaak grote hoeveelheden water op de werktuigdragers worden geladen. De modellen hebben ondanks hun compacte omvang een groot laadvermogen. Daardoor kunnen ze ook de watertanks, die soms wel 800 liter bevatten, goed dragen.'

Wolterinck B.V., die zich als Wave-partner onder ander bezighoudt met onkruidbestrijding met heetwater, was op zoek naar een zuinige werktuigdrager en koos onlangs voor twee CX55-modellen, welke via dealer Almat in Laren geleverd

worden. 'De compactheid en de korte wielbasis komen goed van pas in stedelijk gebied,' vertelt Ivo de Groot, algemeen directeur van Wolterinck. Wolterinck koos voor de CX vanwege de zuinige, stille en schone tier 4 final-motor en het feit dat de modellen gemakkelijk te onderhouden zijn.

Snelheid wisselen

De Groot is ook te spreken over het feit dat de CX snel van snelheid kan wisselen. 'Dat maakt het mogelijk om snel door te rijden naar een volgende locatie.' 'De snelheid van de CX kan ingesteld worden op een vaste snelheid. Maar door op het middelste pedaal te duwen kun je de rijsnelheid verhogen of verlagen,' legt Vels uit. 'Met deze zogenaamde 'push to go-function' hoef je de machine niet eerst uit te schakelen en opnieuw in te stellen, waardoor je op plekken met veel onkruid eenvoudig langzamer kunt rijden, en de snelheid op plekken met geen onkruid juist kunt opvoeren.' De Groot verwacht dat de aanschaf, door besparing in tijd en exploitatiekosten, op jaarbasis duizenden euro's besparing zal opleveren. 'Afzonderlijk zijn het wellicht kleine verbeteringen en besparingen, maar alles bij elkaar telt het op.'

De modellen die aan Wolterinck geleverd worden, worden aangepast op specifieke wensen van het bedrijf. 'We vielen voor de charme van de 'custom-made'-aanpak van Multihog,' vertelt De Groot. 'Daarin hebben ze wat mij betreft een voorsprong. We hebben bijna een volle dag overlegd en gekeken wat er voor ons nog beter kon. Alle punten die wij hebben doorgegeven, heeft Multihog doorgevoerd.'

CX55 L en CX75 HD

De CX-modellen hebben een hydraulisch systeem, een mechanische aftakas en een frontaal liftsy-

steem, waardoor het mogelijk is om de reeds bestaande werktuigen te gebruiken. Ze zijn voorzien van schone stage 3b- en tier 4 final-motoren. Voor gebruikers met meer specifieke eisen kent de CX-reeks ook aangepaste modellen. Naast de CX55 en CX75 zijn namelijk ook de CX55 L en de CX75 HD beschikbaar. De CX55 L beschikt over een langer chassis, wat het mogelijk maakt om op de achterkant van de machine grotere hulpstukken te monteren. Het CX75 HD-model is de krachtigere versie van de CX 75. Door de langere wielbasis en het maximale gewicht van 4000 kilogram kan dit model makkelijk de grootste werktuigen dragen; het is daarmee ook geschikt voor zwaardere taken. Producent Multihog bestaat sinds 2008 en opereert vanuit het Ierse Dundalk. Het bedrijf startte met machines voor het maaien van gras op hellingen, maar heeft in de loop der jaren een reeks werktuigdragers voor verschillende toepassingen op de markt gebracht.

Be social

Scan of ga naar:

<http://www.stad-en-groen.nl/artikel.asp?id=41-5590>

In Brabant is chemievrij groenbeheer al heel lang de normaalste zaak van de wereld

De stichting NCO (niet-chemische onkruidbestrijding) merkte dat er veel behoefte is aan informatie over de vraag hoe chemievrij onderhoud nu eigenlijk werkt in de praktijk. De stichting nodigde Rik Grashoff van GroenLinks uit om zich hierop te oriënteren voor het Tweede Kamerdebat. Eerst bezocht Grashoff Ergon in Eindhoven en vervolgens sportpark De Rijpel in Helmond.

Auteur: Sylvia de Witt

Het is een wat grijze vrijdagochtend als Rik Grashoff, lid van de Tweede Kamer voor GroenLinks, op werkbezoek komt bij Ergon in Eindhoven. Maar gelukkig is het droog en niet koud en de koffie en worstenbroodjes –een mooie uiting van Brabantse gastvrijheid – maken een hoop goed.

Ergon bemiddelt in de regio Eindhoven bij het vinden van geschikte werkplekken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Grashoff komt hier op uitnodiging van de stichting NCO; het doel van deze stichting is immers kennis leveren aan beleidsmakers en besluitvormers over niet-chemisch onkruidbeheer op verhardingen. Voorzitter

Bert van Loon laat hem tijdens dit bezoek kennismaken met de verschillende manieren waarop je onkruid kunt bestrijden zonder chemie. Het werkbezoek vindt plaats op een belangrijk moment voor NCO, want binnenkort zal de Tweede Kamer een besluit nemen over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Inzet van het debat

is onder andere het verbod op het gebruik van glyfosaat op verhardingen per januari 2016.

Kwaliteitsniveau A

‘Er zijn nog veel gemeentes die spuiten, maar wij zijn trots op Brabant’, vertelt Van Loon, die tevens managing director is van Weedcontrol in Waalwijk. ‘Het aantal gemeentes in deze provincie die chemievrij onkruid bestrijden, zit nu al bijna op 60 procent. Straks komt er meer duidelijkheid en dan kan de industrie daarop doorschakelen. Telkens wordt er maar gediscussieerd over het gebruik van chemische middelen, maar er zijn voorbeelden genoeg die aantonen dat het zonder chemie kan.’ Raymond van de Sande, businessunitmanager van Ergon en verantwoordelijk voor het groenbedrijf, staat naast Van Loon en is het er roerend mee eens. ‘In de gemeente Eindhoven doen wij al twintig jaar aan chemievrije onkruidbestrijding.’

Ergon onderhoudt in opdracht van de gemeente Eindhoven circa 40 procent van de stad. Hierdoor wordt werkgelegenheid gecreëerd voor een kleine 200 medewerkers met een sw-indicatie. Het onderhoud van verharding in de openbare ruimte wordt uitgevoerd in combinatie met methodes als borstelen, hete lucht en heetwatermachines.

Van de Sande: ‘Dit hebben we altijd op kwaliteitsniveau B gedaan. De mensen zijn er helemaal in thuis; vorig jaar hebben ze zelfs kwaliteitsniveau A gehaald.’

Werkgelegenheid voor mensen met een arbeidsbeperking

‘De heetwatermachine wordt veel gebruikt bij obstakels in straten, verkeersdrempels, rondom lantaarnpalen en bij verkeerslichten’, legt Van de Sande uit aan Grashoff, die met veel interesse naar de machines kijkt. ‘Daarnaast gebruiken we borstelmachines met euro IV- en euro V-motoren. Met al deze methodes, vooral met de gecombi-

neerde inzet daarvan, kunnen we verharding goed onderhouden zonder chemie voor 10 à 12 cent per vierkante meter.’

Rik Grashoff wil graag meer weten over de werkgelegenheid.

Van de Sande: ‘In totaal werken bij Ergon Groen & Reiniging zo’n 400 medewerkers. Het grootste deel hiervan zijn mensen met een afstand tot de reguliere arbeidsmarkt. Wij werken hier nauwelijks met een flexibele schil, dus deze werkgelegenheid is duurzaam. In het kader van de Participatiewet ontwikkelen we de laatste tijd, in samenwerking met de gemeenten, steeds meer projecten om meer mensen aan een baan in het groen te helpen, ook voor andere groepen, zoals WWB’ers, Wajongers enz. De prijs die de gemeente betaalt voor een reguliere aanneming, betaalt zij ook voor ons. De gemeente is dus per saldo niet meer kwijt, maar genereert wel werkgelegenheid voor mensen met een afstand tot de reguliere arbeidsmarkt.’

Verknocht aan de spuit

Volgens Van Loon zit Eindhoven qua chemievrij onderhoud op een behoorlijk hoog niveau. ‘Gisteren hadden we een bijeenkomst over schoon water in Zeeland. Agrarische gemeentes zijn echt nog een beetje verknocht aan de spuit; dat merk je vaak. Die moeten de omschakeling nog maken en leunen dan op de expertise van ervaren aannemers. Gisteren zette een gemeente in Zeeland nog een bestek in de markt voor chemisch onderhoud. Maar de acceptatie begint nu wel te komen. Veel gemeentes zeggen nu zelf ook: het gaat gebeuren; we moeten die stap naar chemievrij onderhoud gewoon zetten.’

Grashoff vraagt of NCO merkt dat ze vaker worden benaderd door gemeentes, nu ze vanaf volgend seizoen echt om moeten.

‘Jawel’, antwoordt Van Loon. ‘Alleen de echte twijfelaars durven er zelf nog niet aan te beginnen,

want dat houdt in dat ze moeten veranderen. En verandering is in eerste instantie altijd een bedreiging, dus dat laten ze over aan een aannemer. In de Tweede Kamer worden in deze discussie zelfs nu nog argumenten gebruikt die eigenlijk van tien jaar geleden zijn. Maar de technieken, de kennis en de toepassingen zijn inmiddels doorontwikkeld. Het niveau van chemievrij onderhoud ligt veel hoger dan wat er vaak nog gepresenteerd wordt.’

Hot water tap op zonne-energie

Nieuw is de hot water tap die samen met Wave en de gemeente Eindhoven is geïnitieerd op het terrein van Ergon. Hiermee wordt water voor onkruidbestrijding verwarmd met een speciaal zonneboilersysteem. Van de Sande legt uit dat hierdoor veel brandstof bespaard wordt, en dus CO₂-uitstoot. ‘Voorheen moest water van 15 graden worden opgewarmd tot 98 graden, waardoor er heel veel CO₂ de lucht in ging. Ergon is nog een stapje verder gegaan. In samenwerking met de gemeente Eindhoven en Wave is hier een heetwaterstation gebouwd, waarin water van 4 graden door zonne-energie wordt opgewarmd tot 65 graden. Dat is de maximale temperatuur die we in de containers kunnen hebben; anders wordt het te gevaarlijk voor de mensen die dit station bedienen. Daarna wordt het water in de geïsoleerde tank van de Wave-machine getankt, die vervolgens in de straten wordt ingezet om het onkruid te bestrijden. Hierdoor wordt een fors deel van de brandstof bespaard die normaliter nodig is voor de opwarming van het water.’

Brabant duurzaamste provincie

Jan Hekman, directeur van Eco Consult, staat er goedkeurend bij te knikken en vertelt dat Brabant de duurzaamste provincie is met een grote concentratie van niet-chemisch werkende gemeenten. ‘In 1996 begon Eindhoven met de omschakeling

De hot water tap die samen met Wave en de gemeente Eindhoven is geïnitieerd op het terrein van Ergon

Erwin van de Waarsenburg, groenbeheerder van de gemeente Helmond

Multihog[®]

EÉN MACHINE - EÉN BESTUURDER - EINDELOZE TOEPASSINGEN

• CX 55 / CX75

NIEUW
MULTIHOG CX
GAMMA

BEZOEK ONS TIJDENS

De
Groene
Sector
Vakbeurs

EVENEMENTENHAL
HARDENBERG
12, 13 EN 14 JANUARI 2016

VAN DYCK Marcel
BELGIUM

UW ERVAREN PARTNER VOOR ALLE TUINMACHINES EN MEER

INTRODUCTIE VAN HET **NIEUWE CX GAMMA** IN
NEDERLAND TIJDENS DE VAKBEURS DE GROENE
SECTOR, **STAND 604**

Voor meer informatie over Multihog, contacteer
Van Dyck Nederland - T +31 6 224 903 26

Provinciebaan 79, BE-2235 Houtvenne
T +32 16 69 91 56 - F +32 16 69 62 53
info@vandyck.be - www.vandyck.be

Bij Brabantse gastvrijheid hoort koffie met een worstenbroodje

naar chemievrij; een jaar later was de omschakeling compleet. Groningen was in 1984 al om en Drachten zelfs al in 1980. Er waren dus veel voorlopers. In 2005 hebben we een landelijk onderzoek gehouden; daaruit bleek dat al 50 procent van de gemeentelijke verharding niet-chemisch werd beheerd. Het ging vooral om de grotere gemeenten, zoals alle provinciehoofdsteden op Maastricht en Middelburg na en bijna alle steden boven de 70.000 inwoners; dat was in totaal 50 procent van de verharding. Maar het ging om 32 procent van alle gemeenten. Landelijk gezien is dat niet veel meer geworden, maar wel in Brabant.

Gebiedseigen micro-organismen

Na dit bezoek aan Ergon rijdt Grashoff van GroenLinks door naar sportcomplex De Rijpel in Helmond, het thuishonk van Rood-Wit '62. Ergon bezocht hij op uitnodiging van NCO; in Helmond is hij uitgenodigd door Schoon Water voor Brabant, een stimuleringsproject om het grond- en oppervlaktewater schoon te houden. Initiatiefnemers zijn de provincie Noord-Brabant, drinkwaterbedrijf Brabant Water, ZLTO, de stichting Duinboeren en de Brabantse waterschappen. Grond- en oppervlaktewater vormen een bron voor drinkwater. Loonwerkers, aardappeltelers, boomkwekers en vollegrondsgroentetelers in heel Brabant doen mee aan het project. In elf grondwaterbeschermingsgebieden doen zelfs alle gebruikers van bestrijdingsmiddelen mee: bewoners, bedrijven, landbouw en gemeenten.

'De provincie Brabant heeft de ambitie om vanaf 2016 de sportvelden in de schoonwatergemeenten duurzaam te beheren', zegt Hekman. 'Hierin zijn de laatste jaren al veel stappen gezet. Veertien jaar geleden werd er al een begin gemaakt met chemievrije bestrijding van onkruid. In 2016 begint ook de laatste gemeente hiermee. In een aantal gemeenten worden ook de sportvelden al een paar jaar chemievrij beheerd. Soms zelfs ook zonder kunstmest, maar dat heeft ermee te maken dat die gemeenten gebiedseigen micro-organismen

in de bodem inbrengen. Op die manier komt er een stukje bodemleven terug. Dat is allesbepalend voor de kwaliteit van een grasmatt. De bodem kan de grasmatt immers beter in een goede conditie brengen dan kunstmest. Zodra er nitraat en fosfaat in de meststoffen voorkomt, verdwijnt zo'n 95 procent van het bodemleven. Wat er dan terugkomt, is niet het bodemleven dat je zou moeten hebben, wat in de traditionele onderhoudscyclus altijd geaccepteerd werd. Een voordeel van het inbrengen van deze micro-organismen is dat het waterbergend vermogen van de bodem enorm vergroot wordt. Dan hoeft er ook minder beregend te worden. Er is dus een aantal gemeenten dat chemievrij werkt en een aantal dat micro-organismen inbrengt in de grond. Op de sportvelden van De Rijpel worden alleen micro-organismen ingezet. Hierdoor wordt het gras ook dichter. Een mooie bijvangst hiervan is dat onkruid hierdoor minder kans krijgt.'

'Het is vooral een omslag in het denken'

Minder bestrijdingsmiddelen op sportvelden

Het gebruik van bestrijdingsmiddelen op sport- en recreatieterreinen moet overal sterk worden verminderd, dat moge duidelijk zijn. Vanaf 2016 is het gebruik van bestrijdingsmiddelen op een harde ondergrond verboden; eind 2017 wordt dit verbod uitgebreid naar onverharde terreinen. Sportvelden en recreatieterreinen blijven echter nog uitgezonderd van dit verbod, maar ook hier moet het gebruik van chemie worden teruggebracht. Met de ondertekening van twee Green Deals voor de sport- en de recreatiesector zetten sportbonden en terreinbeheerders daarom in op minder schadelijke vormen van terreinonderhoud, onder meer bij onkruid- en schimmelbestrijding. 'Sportcomplex De Rijpel heeft vier natuurgrasvelden en één kunstgrasveld. Dit is ons enige sportpark dat binnen het waterwingebied valt en dat volledig chemievrij wordt beheerd', vertelt Erwin van de Waarsenburg, groenbeheerder van de gemeente Helmond. 'Vijf jaar geleden zijn we gestart met het chemievrij beheren. Het kost meer tijd en meer geld, in ieder geval op de korte termijn. Voor de lange termijn verwachten we gelijke kosten of geringe meerkosten, maar het heeft tijd nodig. Uiteindelijk verandert de wet toch. Op veel plaatsen is men nog wat afwachtend, als het gaat om de problemen die ontstaan als er niet meer

met chemie mag worden gewerkt. In mijn ogen moet je juist kijken naar wat wél mogelijk is en van daaruit gaan werken. Je moet zorgen dat je uitgangssituatie goed is, dat je een sterke grasmatt hebt, zodat onkruid geen kans krijgt. Het is vooral een omslag in het denken.'

Green Deal

Lieke Coonen, adviseur van Vewin, is vandaag ook naar De Rijpel gekomen en vindt het niet meer dan logisch dat er chemievrij onderhoud moet worden gepleegd. 'Wij maken drinkwater uit grond- en oppervlaktewater, dus die bronnen moeten zo schoon mogelijk zijn. Daar zijn wettelijke eisen voor, maar de normen worden vaak nog overschreden. Een van de belangrijkste stoffen die we terugvinden in het water is glyfosaat; die norm wordt tientallen keren per jaar overschreden. Daarom vinden wij het een goede zaak dat er wordt toegewerkt naar dat verbod. Voor sportvelden geldt nog geen verbod, maar gelukkig is er een Green Deal afgesloten om toe te werken naar een verbod in 2020.'

'Wij zij beiden betrokken geweest bij de Green Deal chemievrij beheer sportvelden', voegt Vanessa Mommers van de Brabantse Milieufederatie eraan toe. 'Die is onlangs ondertekend, maar wij hebben op het laatste moment besloten niet mee te ondertekenen. Wij zien nog onvoldoende concrete maatregelen om werkelijk stappen te zetten op het gebied van chemievrij beheer van sportvelden. Dit wil niet zeggen dat we niet in gesprek blijven. Ook wij geloven dat juist in samenwerking met alle partijen de omslag naar chemievrij beheer gemaakt kan worden. Aan een verbod alleen heb je niet zo veel. Dat heeft Rik Grashoff ook begrepen. Er zijn veel maatregelen nodig om dit op een goede manier te doen en het kost een aantal jaren voordat je een stabiel veld hebt. Wij willen dus zeker wel samenwerken met de partijen, maar er lag nog te weinig concreets om daarachter te staan. Toch heeft dit voor een versnelling gezorgd: we zitten nu met de KNVB en NOC aan tafel om te kijken of we de schoonwateraanpak landelijk kunnen uitrollen. Met de golfsport zijn we al veel langer in gesprek, om te kijken wat we daar kunnen doen. Fijn dat er een datum komt voor een verbod, maar het is ook belangrijk dat er draagvlak is bij de betrokken partijen en dat er samengewerkt wordt.'

Be social

Scan of ga naar:

<http://www.stad-en-groen.nl/artikel.asp?id=41-5588>

**Vanaf 2016 moeten wettelijk alle gemeente-
kaarten van de openbare ruimte aansluiten
op de grote landelijke kaart BGT. Voorafgaand
daaraan liet de gemeente Heerhugowaard
de data van de meeste van haar sectorale
beheersystemen omzetten naar één, integraal
beheersysteem voor de openbare ruimte. Door
de tijdsdruk vanuit de politiek om financiële
meerjarenplanningen te realiseren, heeft de
hele organisatie het nieuwe systeem amper een
paar maanden later al als specialist onder de
knie, wat erg bijzonder te noemen is.**

Auteur: Santi Raats

Rob Knijn is coördinator beheer en is verantwoordelijk voor de snelle implementatie van het nieuwe systeem binnen de organisatie. Hij heeft er de afgelopen maanden zijn handen vol aan gehad. De reden voor de aanschaf is feitelijk de nauwere politieke samenwerking met buurgemeente Langedijk. 'Heerhugowaard wilde haar beheerssystematiek updaten; Langedijk was al tevreden over haar beheersysteem, maar wilde een upgrade daarvan. Omdat onze twee gemeenten in de toekomst in grote mate met elkaar verbonden zullen zijn, hebben we gezamenlijk gekeken wat voor producten er op de markt zijn. De aanbesteding en implementatie hebben we ieder voor onszelf gedaan.'

Van meerdere systemen naar één systeem

Tot nu toe werkte Heerhugowaard met verschillende beheersystemen: het beheersysteem van DHV voor kunstwerken en wegen, Repcon voor spelen en Microstation met Excel voor groen. Maar deze systemen zijn inmiddels deels verouderd of niet meer efficiënt en Heerhugowaard wil ze in één pakket integreren. 'We hebben van de politiek de opdracht gekregen om al onze assets, dus objecten in de openbare ruimte, goed in kaart te brengen en de kosten daarvan uit te rekenen op de lange termijn, zodat we ons beheer beter kunnen plannen voor de lange termijn. We moeten onze

Beheerders worden 'assetmanagers'

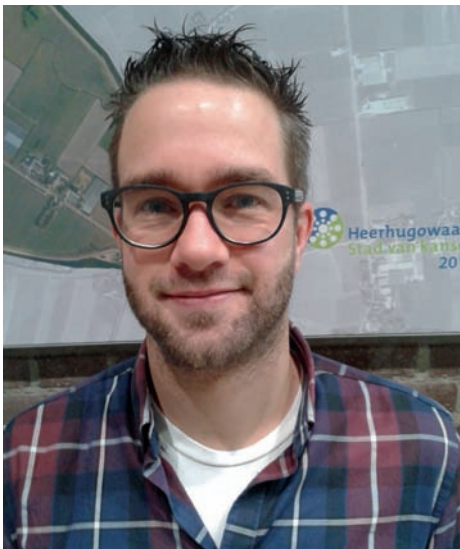
**Integraal beheersysteem laat beheerders vijftig jaar
vooruit plannen**

eerste meerjarenplanning snel in kaart brengen, want deze moet in 2016 met de voorjaarsnota worden ingediend. Met de verouderde datasystemen konden we geen goede kostenberekening maken. Onze wens was een integraal systeem.'

BGT vanaf 2016

De tweede belangrijke reden voor Heerhugowaard om een integraal systeem aan te schaffen, was dat in 2016 de Basiskaart Grootchalige Topografie (BGT-kaart) gereed moet zijn. Dat is een landelijk dekkende kaart waarop alle wegen en groen staan. De oude GBKN-'lijnenkaart' wordt dan vervangen door de BGT-kaart, die ook wel 'objectenkaart' of 'vlakdekkende kaart' wordt genoemd. De vlakken zijn ingekleurd, waardoor er een beter overzicht is van de arealen. Met behulp van Gisib zijn de beheerdata opgewaardeerd, waardoor de basis is gelegd voor een goede BGT-kaart.

Ron Knijn, gemeente Heerhugowaard

Traject aan de voorkant

In 2014 ging Heerhugowaard, samen met Langedijk, inventariseren wat er op de markt was. Men liet verschillende leveranciers langskomen om hun product te presenteren. De gemeente werd bijgestaan door adviseur Alfons Schuurmans. Die gaf als input dat het erg belangrijk is dat een gemeente weet wat zij heeft in de bestaande beheerpakketten, wat de wensen en prioriteiten zijn en wat er dus nodig is in een beheersysteem. 'Met Schuurmans hebben we gediscussieerd over integraliteit. Want wat is dat eigenlijk? Op managerniveau houdt integraliteit iets anders in dan op beheerdersniveau en moeten werkzaamheden op elkaar afgestemd worden. Onze wens was ook dat alle collega's achter dezelfde knoppen en hetzelfde scherm zouden komen te zitten.'

Niet alleen voor de verschillende beheerders is eenduidigheid belangrijk, maar ook voor ICT is het overzichtelijk wanneer er één pakket draait in plaats van meerdere. Bij meerdere pakketten stuit je bovendien op problemen, zoals wegvlakken en groenvlakken die niet op elkaar aansluiten en bijvoorbeeld over elkaar heen getekend zijn. Dit wordt voorkomen met een integraal pakket. 'Een van de voordelen van Gisib was, dat de arealen van al onze losse pakketten naar Gisib konden worden geconverteerd volgens de BGT-kaart. Ook speelde mee dat Langedijk zeer tevreden was over de voorganger van Gisib en alleen een upgrade nodig achtte voor haar systeem', verklaart Knijn. In februari vond de enkelvoudig onderhandse aanbesteding plaats. In augustus leverde KOAC-NPC het systeem voor wegen en kunstwerken op en de DG Groep het onderdeel groen en speeltoestellen. De DG Groep was bij dit project het algemene aanspreekpunt.

Het lijkt alsof dit besluit over één nacht ijs is genomen, maar zo ging het absoluut niet. 'We zijn al in 2014 begonnen met de voorbereiding, om op tijd geld voor de aanbesteding te krijgen van B en W. Dat geld kwam er eind 2014. In de tweede helft van 2014 hebben we intensief overleg gevoerd met collega's en wijkbeheerders en hun wensen genoteerd. Ook hebben we alle collega's betrokken bij de inventarisatie en de presentaties. Het is namelijk erg belangrijk om draagvlak te hebben voor een nieuw beheersysteem. Dit geldt ook voor de ICT-afdeling. Want als een systeem niet snel genoeg kan draaien en niet goed presteert, dan gebruiken mensen het niet.'

Draagvlak

Volgens Knijn worden ICT-projecten er weleens doorgedrukt en voldoen ze niet altijd aan de wensen van de uiteindelijke gebruikers. 'Dat is een risico. Gisib is een geografisch systeem. Daarmee vraag je behoorlijk wat van de capaciteit van de computers van jouw gemeente. We twijfelden even of onze computers snel genoeg waren. We hebben toen een pilot gedraaid om de snelheid te testen, met interne data van de gemeente Bergen. We hebben VDI, waarmee je thuis kunt inloggen op de server van de computer. Met die snelheid moesten we het doen. Die snelheid bleek gelukkig voldoende te zijn voor Gisib. We hadden geen upgrade nodig, wat wel als mogelijkheid was genoemd door de ICT-afdeling.'

Assetgroepen

Het Gisib-systeem is ontwikkeld voor verschillende assetgroepen (groen, wegen, kabels en leidingen,

Als een systeem niet snel genoeg kan draaien, gebruiken mensen het niet

riolering, begraafplaatsen, speelvoorzieningen, straatmeubilair, watergangen, straatverlichting, verkeersborden, kunstwerken). Heerhugowaard heeft tot nu toe Gisib laten installeren voor kunstwerken, wegen, speelmeubilair en groen. Bomen zijn geen onderdeel van groen.

'De bomen hebben we nog in het beheersysteem DigiTree staan. Bebording en straatmeubilair staan nog in Techview. In de toekomst zullen we deze assetgroepen wellicht ook onderbrengen bij Gisib. Niet omdat wij ontevreden zijn over deze beheersystemen; integendeel. Maar we beseffen dat we de boel een stuk makkelijker maken als alles onder één paraplu is ondergebracht. Riolering hebben we in het beheersysteem Kikker, en dat blijft zo, net als de openbare verlichting in Techview. Deze systemen worden voor die werkvelden veelvuldig in regionaal verband gebruikt.'

Snel leren door te doen

Omdat er druk op de ketel staat, heeft de organisatie van Heerhugowaard het nieuwe systeem al goed onder de knie. 'Normaal duurt het wennen minstens een halfjaar. Nu zijn we al specialist. We moeten ook binnen korte tijd alle assets doorgetrekt hebben, dus we kunnen het systeem maar beter goed leren snappen en hanteren.' Daar is wel enig extra werk aan voorafgegaan. 'Met een team van zeven collega's hebben we in augustus elke dag vier uur lang kaarten getekend, drie weken lang. De dagelijkse gang van zaken moest ook doorgaan, dus het intekenen deden we er feitelijk bij. Het was een intensieve klus. Door het gewoon te doen, werden we snel wijzer. We hebben voornamelijk data verbeterd. Geografisch stonden bepaalde zaken niet op de goede plek. Met een luchtfoto en de GBKN onder de data is er een verbeteringslag gemaakt en zijn er zaken gecontroleerd. Het onderdeel wegen, bijvoorbeeld, sloot niet altijd aan op groen. Nu hebben we gezorgd voor een goede basis en zijn onze data voor 98 procent

Meld u nu aan voor de Pius Floris Roadshow!

januari - februari - maart 2016

Pius Floris is dé specialist op het gebied van boomverzorging en boomadvies. Met dertien vestigingen zijn we Nederlands marktleider en altijd dichtbij. Eén keer per jaar komen we naar u toe met een unieke Roadshow. De Pius Floris Roadshow is een uitgelezen kans om in relatief korte tijd kennis te maken met de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van boomverzorging. De eerste lezing wordt verzorgd door onze oprichter, de heer Pius Floris en betreft de betekenis van bomen voor de Nederlandse samenleving. Waarna grondverbetering met de door Pius Floris Boomverzorging en Den Ouden ontwikkelde Substrado aan de orde komt. De Integrale Beplantingsmethode voor gemeentes volgt als derde lezing. We sluiten af met een lezing over de waarde van vooronderzoek en nazorg bij succesvolle boomverplantingen door onze eigen boomtechnische adviseurs.

De toegang is gratis voor iedereen die als opdrachtgever professioneel betrokken is bij boomverzorging.

Data en locaties

De agenda voor de Roadshow 2016 is als volgt:

- Woensdag 13 januari - de Groene Sector Vakbeurs Hardenberg (aangepast ochtendprogramma). Vestigingen Groningen, Bergum, Assen en Deventer
- Donderdag 28 januari - Vestiging Bunde
- Donderdag 18 februari - Vestiging Leiderdorp
- Donderdag 25 februari - Vestiging Amsterdam
- Donderdag 3 maart - Vestiging Veenendaal
- Donderdag 10 maart - Vestiging Vught
- Donderdag 17 maart - Vestiging Goes

De Roadshow begint om 12:00 uur en duurt tot 16:00 uur. Uitzondering hierop is de Roadshow op woensdag 13 januari (09:30 tot 13:30 uur).

Aanmelden is gratis en heel eenvoudig via www.piusfloris.nl

Ochtendprogramma Hardenberg

9:30 uur Ontvangst met koffie en thee

Inleiding en welkom

- **Lezing:** Lang leven de bomen! Wat is het belang van bomen voor de Nederlandse samenleving? Door de heer Pius Floris
- **Lezing:** Grondverbetering, gecertificeerde compostering en toepassing van Substrado BBV voor bomen. Het ontstaan van het substraat, eigenschappen en gebruik van hoogwaardige compost als groeiplaatsverbetering. Door de heer Hans van der Staak, Den Ouden

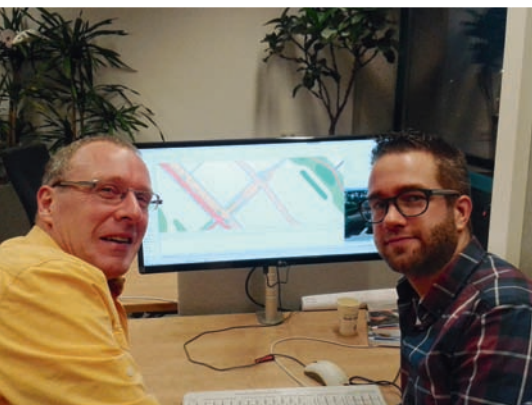
Koffie en thee

- **Lezing:** Regie op groen met Integrale Beplantingsmethode voor een gezond en duurzaam resultaat. Door de heer Maarten Grasveld van GRASVELD Tuin- en Landschapsarchitecten

Lunch, koffie/thee en broodjes

- **Lezing:** Verplantingen. Wat is het belang bij succesvolle boomverplantingen en waarom kunnen gemeentes met een gerust hart voor boomverplantingen kiezen? Verplantbaarheid onderzoek - verplanten - nazorg. Door de heren Bert van Polen, Dennis de Goederen, Jorn Beerendonk van verschillende vestigingen Pius Floris Boomverzorging.

13:30 uur Afsluiting en ruimte om na te praten

Frank Jan Uittenbogaart, DG Groep

betrouwbaar, qua locatie en materialisering. Niet alleen de kaart is correct ingevuld, maar ook hebben we vastgelegd wie voor welke asset verantwoordelijk is, van welk materiaal de asset gemaakt is, van welk bouwjaar de asset is, hoe lang het nog mee kan.'

Wijkplanning

Het systeem past deze werkwijze ook toe in het groot. 'We kunnen met het systeem complete wijkplannen maken. Wanneer is een wijk gebouwd? Wanneer moet hij opgeknapt worden? Uit hoeveel areaal bestaat de wijk, dus hoeveel vierkante meter groen, hoeveel paaltjes, hoeveel lichtmasten, riolerings en asfalt bevinden zich er? We zijn alles nu aan het doorrekenen. Voor enkele onderdelen gebruiken we ook nog Excel, omdat daarmee makkelijk toevoegingen en afwijkingen doorgevoerd kunnen worden, maar Gisib bevat de brondata.'

Normaal duurt het wennen minstens een halfjaar. Nu zijn we na een paar maanden al specialist

Knijn is verguld. 'We kunnen nu elke vierkante meter asfalt voorspellen, want we weten precies welke types wegen waar liggen, wanneer ze zijn aangelegd, wanneer ze vervangen moeten worden en wat ze kosten. We hoeven telkens maar op Enter te drukken en de getallen rollen eruit! Dit kunnen we binnenkort ook doen voor kunstwerken, spelen en de wijken.'

Verwachtingen

De snelheid waarmee de organisatie met het systeem aan de slag kon, viel Knijn wat tegen. 'Ik had me erop verkeken dat het wat tijd kostte om al onze data goed te converteren en op te waarderen. Maar dat lag voor het grootste deel aan de aanlevering van onze eigen data. Als je basisareaal niet goed is gedocumenteerd, kost het meer tijd om dat te converteren naar een integraal systeem. Je kunt dan hoogstens van een puinbak een overzichtelijke puinbak maken, zeg maar. Vooral onze brondata voor kunstwerken viel me achteraf tegen. Maar het bleek wel makkelijker dan voorheen om de data compleet te maken en op te waarderen in Gisib.' Knijn waarschuwt andere gemeenten: 'Als gemeente moet je je realiseren dat "even in de conversie gooien" niet mogelijk is. Het kost enige tijd. Maar als je daarna ziet wat je allemaal met het systeem kunt, wordt je geduld royaal beloond.' De applicatiebeheerder speelde een grote rol bij de implementatie. 'Zij geeft rechten, door aan te geven wie wat mag doen op welk niveau; ze koppelt bestanden zoals Streetview, huisnummers en foto's aan Gisib; ze maakt tabellen op, standaardiseert, maakt de standaardprojecten voor iedereen inzichtelijk en stelt achtergronddata goed in. De DG Groep of KOAC-NPC kan dat ook allemaal instellen, maar de gewenste data is zeer afhankelijk van de persoon. Een groenbeheerder wil bijvoorbeeld groen uitgebreid zien met data, maar wegen alleen in de kleur grijs. De wegenbeheerder wil het juist andersom. Het is fijn als iemand in je organisatie het systeem gebruiksklaar kan maken.'

Gebruiksvriendelijkheid

Over het systeem zelf is Knijn zeer te spreken. 'Het is feitelijk een gis-viewer, een geografisch systeem met kaarten, met daarachter een database als een Excelblad. Het is een slim, maar eenvoudig te begrijpen pakket. Iedereen die kan werken met Excel en kaarten kan lezen, kan eenvoudig werken met Gisib.'

Beheerders worden assetmanagers

Knijn vertelt dat zelfs de functie-inhoud van hem en zijn collega's veranderd is. 'Vroeger waren we bezig met het verzamelen van data en planden we veel op basis van inspecties, maar dan keken we een paar jaar vooruit. Nu kijken we veel langer vooruit en plannen we de middelen en financiën veel scherper. We kunnen sturen binnen een areaal. Inspecties kunnen nu eerder gebruikt worden als toetsing of bijsturingsmoment van de plannen. Daardoor kunnen we tijdens een inspectie bijvoorbeeld zeggen: Goed, de planning was om dit jaar de wegen A tot en met F te vervangen, maar

we kunnen de wegen A, B en C ook over drie jaar veranderen en de rest nu doen. Vanaf nu kunnen we onze spaarmechanismen, dus onze reserves, over vijftig jaar inrichten, een heel investeringsplan bedenken en met inspecties sturen. Daarbij wegen we ook de risico's mee. We worden assetmanager!'

Gebruikers

Inmiddels werken de beheerders van wegen, speelmeubilair, kunstwerken en groen – exclusief bomen – al met Gisib. Wat Knijn betreft, gaan er in de toekomst nog meer mensen mee werken. 'Zoals ik al uitlegde, stappen de assetgroepen bomen, bebording en straatmeubilair in 2016 mogelijk over op Gisib. Maar ik hoop dat ook de beleidsmakers Gisib als tool gaan gebruiken. Daarmee kunnen ze in één oogopslag zien hoe onze openbare ruimte er bij staat en op basis daarvan het beleid bepalen. Maar ook het ingenieursbureau en de uitvoerende diensten zouden hiermee moeten gaan werken. Je kunt met behulp van dit systeem heel makkelijk opdrachten verstrekken.' Ondanks de managementtool die Gisib heeft en die Heerhugowaard ook heeft aangeschaft, is het systeem nog niet door de managers in gebruik genomen. 'We hebben deze optie nog niet gereedgemaakt om te analyseren. Maar dat komt in de toekomst nog wel', aldus Knijn.

Be social

Scan of ga naar:

<http://www.stad-en-groen.nl/artikel.asp?id=41-5591>

Alternatieve methodes zoals borstelen, heet water of branden kennen allemaal hun specifieke problemen

Verbod chemische onkruidbestrijdingsmiddelen wordt gebed zonder einde

Negeren begrip 'laag risico' stuit op weerstand

Dit jaar is het verbod op chemische bestrijdingsmiddelen tegen onkruid, na veel vertragingen en bezwaren, dan toch aan de Tweede Kamer voorgelegd. Voormalig staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, Wilma Mansveld, wilde daarna meteen doorpakken. Ook middelen met een beperkt risico dienen verboden te worden. Het plan wordt momenteel wederom in de Tweede Kamer besproken.

Auteur: Guy Oldenkotte

Het plan om chemische onkruidbestrijdingsmiddelen te verbieden, houdt de gemoederen al jarenlang behoorlijk bezig. Het zou gemeenten op hoge kosten jagen, terwijl de alternatieven zich niet echt hebben bewezen, zo klonk het bezwaar. Mansveld dacht daar anders over en wist het verbod om te zetten in een wetsvoorstel. Wel hield ze in haar voorstel ruimte voor een generieke uitzondering voor de toepassing van laagrisicomiddelen op verharding. Begin juli kwam Mansveld daar echter op terug. In een brief aan de Tweede Kamer liet ze weten dat ze niet langer iets zag in die uitzonderingspositie. Als het aan haar lag, zouden alle gewasbeschermingsmiddelen buiten de landbouw worden verboden en alleen nog in uitzonderings-situaties mogen worden gebruikt. Dat zou ook gelden voor zogenaamde laagrisicomiddelen. Omdat er nog geen Europese criteria voor laagrisicomiddelen zijn vastgesteld, vond Mansveld het riskant om vooruit te lopen op Europese besluitvorming. Ze vreesde dat de toekomstige Europese criteria zouden kunnen verschillen van de nationale criteria. 'Zolang er op basis van Europese criteria geen laagrisicomiddelen kunnen worden aangegeven, zullen er geen laagrisicomiddelen op de Nederlandse markt zijn', was haar mening.

Wordt verbod werkelijkheid?

De 'opening' voor laagrisicomiddelen is door veel terreinbeheerders en producenten aangegrepen om onkruidbestrijdingsmiddelen op basis van (vet) zuren te omarmen. De belangstelling voor middelen als Ultima en Cito Global Herbicide is toegenomen. Maar de onduidelijkheid blijft en lijkt zelfs verder toe te nemen. Eind oktober beantwoorde Mansveld ruim 160 vragen die door Kamerleden waren gesteld naar aanleiding van haar voornemen om chemische onkruidbestrijdingsmiddelen buiten de landbouw te verbieden. De Kamerleden waren benieuwd naar de onderbouwing van de juridische haalbaarheid van het verbod, en vroegen zich af of het milieu en de volksgezondheid wel gebaat waren bij een gebruiksverbod op de middelen. Ook waren ze benieuwd wat de uitzonderingen op het verbod zouden inhouden, inclusief die voor laagrisicomiddelen. Pas eind november kon de Tweede Kamer door middel van een zogenaamd VSO reageren op de antwoorden. Tijdens dit korte debat, nu met staatssecretaris Dijksema in haar nieuwe functie, konden Kamerleden moties indienen, waarbij zowel een motie werd ingediend omtrent het terugdraaien van het voorgenomen verbod, als een motie omtrent het niet toestaan van uitzonderingen. Dijksema ontraadde praktisch alle moties. Ze had alleen begrip voor de motie over een uitzondering voor begraafplaatsen; daarover

Voor voormalig staatssecretaris Wilma Mansveld was het milieuvriendelijk aanpakken van onkruid op verharding een belangrijk dossier

liet ze het oordeel aan de Kamer. Op het moment van drukken van deze editie van uw vakblad heeft de stemming over de moties nog niet plaatsgevonden. Maar nog voordat de VSO was begonnen, nam het ministerie van Infrastructuur en Milieu al een kleine voorsprong op de uitkomst. In een e-mail aan de diverse stakeholders deelde het ministerie mee dat het, als gevolg van de late planning van de VSO, uitermate onzeker is of het gebruiksverbod van middelen op verharding daadwerkelijk realiteit wordt vanaf 2016. Het conceptbesluit kan namelijk pas na de VSO voor juridisch advies worden voorgelegd aan de Raad van State. De Tweede Kamer

heeft al aangegeven dat advies zeer belangrijk te vinden. Het advies dient daarom eveneens aan de kamer te worden voorgelegd. Indien nodig kunnen de leden van de Tweede Kamer daarna opnieuw een debat aanvragen.

Europees plan voor lijst

Zolang het besluit van Dijksema niet is vastgesteld, ontbreekt de basis voor de discussie over laagrisicomiddelen. Met het aantreden van Sharon Dijksema als opvolger van Mansveld waait er bovendien een nieuwe wind op het ministerie van Infrastructuur en Milieu. Als staatssecreta-

Wat zijn zogenaamde laagrisicomiddelen?

Laagrisicobestrijdingsmiddelen zijn middelen waarvan uit onderzoek is gebleken dat de risico's voor de gezondheid en het milieu miniem zijn. De middelen zijn op dezelfde wijze getoetst als 'gewone' middelen. Er is dus geen aparte aanvraag- dan wel beoordelingsprocedure voor laagrisicostoffen. Momenteel worden de criteria voor deze stoffen herzien, zodat ze ook voldoen voor bijvoorbeeld micro-organismen. Er is ook geen aparte aanvraagprocedure voor middelen op basis van deze werkzame stoffen. Een 'normale' toelating voor deze middelen blijft vereist. Gewasbeschermingsmiddelen die gebaseerd zijn op laagrisicostoffen kunnen als laagrisicomiddel worden gekwalificeerd als er door de toepassing geen extra risico's ontstaan. Tijdens een bijeenkomst in oktober van de Vaste Commissie voor planten, dieren, levensmiddelen en diervoeders (SCoPAFF) werden zorgen uitgesproken over de vele vrijstellingen die in de Europese lidstaten worden aangevraagd en toegekend. De Commissie heeft de lidstaten verzocht om bij een vrijstellingsverzoek altijd eerst te controleren of een reguliere en/of minder frequente toepassing een oplossing kan bieden.

Een overzicht van door de Europese Unie goedgekeurde stoffen kan gevonden worden op: <http://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/public/?event=homepage&language=EN>

PETROL-FREE POWER

ALL IN ONE SYSTEM

HUSQVARNA 536LiB

HUSQVARNA 536LiL

HUSQVARNA 536LiR

HUSQVARNA 536Li XP

HUSQVARNA T536Li XP®

HUSQVARNA 536LiHD60X/70X

 Husqvarna
READY WHEN YOU ARE

Jo Ottenheim

ris van Economische Zaken heeft Dijkma al de nodige dossierkennis opgebouwd. 'Staatssecretaris Dijkma heeft in haar periode als staatssecretaris op het ministerie van Economische Zaken altijd een helder beleid gevoerd', zegt Jo Ottenheim van Nefyto daarover. De Nederlandse Stichting voor Fytofarmacie (Nefyto) is de brancheorganisatie van de agrochemische industrie in Nederland. 'Dijkma heeft altijd duidelijk aangegeven dat besluiten genomen moeten worden op wetenschappelijke basis.' Zij ziet de Europese voedsel- en warenau-

toriteit (EFSA) en het Nederlands College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) als de aangewezen partijen daarvoor. Inmiddels heeft de Europese Uie al verschillende stoffen bestempeld als laagrisicostoffen. 'Voor de goedkeuring van laagrisicostoffen geldt dat de normale beoordelingsprocedure moet worden gevolgd. Dat zal niet veranderen', zegt Luc Krekels van het Ctgb. Volgens Krekels wordt er momenteel op Europees niveau gewerkt aan een geharmoniseerde interpretatie van laagrisicostoffen. Van stoffen die straks het predicaat 'laag risico' mogen voeren, mag de werkzame stof ten minste vijftien jaar worden toegepast, in tegenstelling tot de huidige tien jaar. 'Uiteindelijk bepaalt Europa de regels die wij in Nederland vervolgens zullen volgen.'

'Handhaving plan niet mogelijk'

Nederland neemt actief deel aan die Europese harmonisering van de interpretatie van 'laag risico'. Jo Ottenheim wijst erop dat een verbod van gewasbeschermingsmiddelen in Nederland terwijl ze in de buurlanden nog zijn toegestaan, leidt tot illegale aankopen en illegale toepassing. Wat de situatie nog complexer maakt, is dat Dijkma tijdens haar periode bij Economische Zaken bijzonder actief was in het stimuleren van verdere verduurzaming en vergroening van gewasbeschermingsmiddelen. In de Green Deal Groene Gewasbeschermingsmiddelen is zelfs gewerkt aan een versnelling van de toelating van groene (laagrisico)middelen. Bovendien heeft Dijkma op Europees niveau het initiatief genomen voor

een actieplan voor de vergroening van gewasbescherming in de Europese Unie. 'Het verbieden van groene gewasbeschermingsmiddelen buiten de landbouw is tegen deze achtergrond volstrekt onbegrijpelijk', meent Jo Ottenheim daarom. Met het voorsnog uitblijven van een definitief concept-besluit, blijft het koffiedik kijken welke impact het besluit precies heeft. 'Dijkma zou hetzelfde kunnen doen als bij de Regeling Uitzondering Bestrijdingsmiddelen. Zo'n regeling mag eigenlijk niet van Brussel. Maar de staatssecretaris heeft gezegd dat ze hem in stand houdt totdat Brussel z'n zaken op orde heeft', merkt Ottenheim op. 'Met een beetje politieke wil moet het mogelijk zijn om tot een voorlopig lijstje van laagrisicostoffen te komen, maar dan moet de Kamer zich daar wel sterk voor maken.' Tegelijkertijd wijst Ottenheim erop dat er nog aangrijpingspunten zijn om het tij te keren. 'Zo moet de Raad van State nog adviseren en dan zal ook de grondslag voor het besluit opnieuw tegen het licht worden gehouden. Ook verwacht ik juridische procedures als het besluit er eenmaal ligt. Daarnaast acht ik de kans groot dat er schadeclaims zullen worden ingediend. De juridische grondslag van het besluit deugt naar onze mening niet.' Voordat het zover komt, dient er eerst een besluit te worden genomen. Wanneer dat zal zijn, is onduidelijk. Daarmee lijkt de hele soap omtrent het verbieden van chemische middelen voor de bestrijding van onkruid op verharding te verzuipen in een moeras van goede bedoelingen.

Tijdens haar periode bij Economische Zaken pleitte de nieuwe staatssecretaris, Sharon Dijkma, voor een beslissing op basis van feiten

Be social

Scan of ga naar:

<http://www.stad-en-groen.nl/artikel.asp?id=41-5585>

Dirk Tuip en Jaap van der Spek

Apps, drones en smart gardens

Specialist Dirk Tuip kijkt in glazen bol van de technologie

We zitten midden in een technologische IT-ontwikkeling, die ook bij het beheer van groen en openbare ruimte gaat bepalen wie straks welke klussen krijgt. Dat zegt Dirk Tuip. Hij is eigenaar van FacilityApps uit Purmerend, specialist in apps voor een optimale workflow. Op de rand van het nieuwe jaar kijkt Tuip op verzoek van Stad + Groen in de glazen bol van de technologie.

Auteur: Peter Voskuil

6 min. leestijd

ACHTERGROND

ren. In aanbestedingen wordt door opdrachtgevers al gevraagd: wat heb je aan apps? Wij worden af en toe gebeld door bedrijven die met zo'n vraag in hun maag zitten.'

Drie jaar is hij nu met een afdeling van vijftien medewerkers intensief bezig met het maken en bedenken van apps om een optimale workflow te krijgen. Tuip, eigenaar en directeur van FacilityApps, stapte in 2012 over van software-ontwikkeling (onder meer groenbeheerprogramma's voor overheden met geografische informatiesystemen) op specialisering in apps. 'Ik zag de verschuiving van computer naar tablet en smartphone', legt Tuip uit. 'Met workforce-management door apps kun je mensen optimaal inzetten en laten performen.'

Drones

Uren en verbruik registreren, materiaal bestellen, inspecties: allemaal dingen die binnen vijf jaar op de schop gaan, denkt Tuip. 'Het hele model gaat op zijn kop. Waar de grootste besparingen in het beheer van de openbare ruimte zitten, moet nog blijken. Daarvoor hebben we mensen met vakken-nis nodig met een open mind.'

In de bouw wordt al volop gebruikgemaakt van drones voor calculaties en opnamen van klussen. 'Drones zien nu al dingen die mensen niet met het blote oog kunnen zien. Een drone heb je al vanaf 100 euro. Ga eens testen wat zo'n ding kan; het

'Ik zag de verschuiving van computer naar tablet en smartphone'

gaat niet om een mega-investering. Robotisering bestaat al; het is alleen wachten op sluitende businesscases. Probeer met de tijd mee te gaan.'

Smart gardens

Naast smart buildings krijgen we straks ook smart gardens. Tuip: 'Er zijn nu al planten die twitteren dat ze dorst hebben. Overal ter wereld lopen momenteel initiatieven op dat gebied. De essentie is dat je dan niet meer naar een gebied of project toe hoeft, om te zien hoe het ervoor staat. Dat zie je op afstand. Je tikt op je app en krijgt alle relevante actuele informatie.'

Ook het onderhoud en het juiste gebruik van het machinepark kun je met technologie beter afdwingen. 'Met technologie kunnen we de medewerker

Landscaping Apps voor tablet en smartphone

Laat Dirk Tuip naar de toekomst kijken, en hij heeft niet zo veel twijfels over welke kant het op gaat. 'IT-technologie is de nieuwe standaard. Iedereen zal vroeg of laat mee moeten. Je ziet nu al het traditionele model van contracten met werkzaamheden verschuiven naar prestatie en effectiviteit. Het moeilijke van het voorspellen is meer met welke snelheid dingen gaan gebeuren.'

Apps

Tuip voorspelt aanzienlijke kostenbesparingen in de branche: van de 10 tot 15% die nu al mogelijk zijn, tot wel 50% op sommige vlakken in de komende jaren.

Volgens hem zal de toepassing van technologie binnen enkele jaren op grote schaal bepalen wie welke klussen krijgt. 'Op basis daarvan gaan bedrijven straks aanbestedingen winnen en verliezen. Dat zie ik nu al in de schoonmaakbranche gebeu-

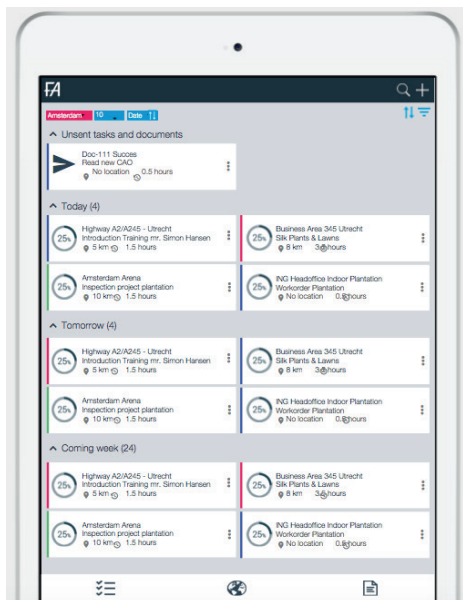
Werkprogramma's voor iPad/Smartphone

23

Dashboard	J. Scholman BV		
	Details	Work	Work order
Quality	Work		
Personnel	Bomen		
Purchase / sale	9 st		
Management	Kunstgras (jaarlijks invegen van ca 4 zkg kwartzand)		
More...	100 m2		
Files	Bodembedekkers		
Logout	72 m2		
	Bloembakken		
	8 m2		
	Vaste planten		
	105 m2		
	Hagen		
	15 m		
	BlokHagen		
	12 m		
	Verhardingen		
	325 m2		
	Half Verhardingen		
	28 m2		
	Vlonder (mosbestrijding met Prospect op vlonder en kunstgras)		
	26 m2		
	Vijver		
	24 m2		

green

FacilityApps screenshot

FacilityApps screenshot

verplichten bepaalde stappen te doorlopen. Veel van dat soort toepassingen in apps komen uit de foodsector, waar men eist dat handelingen constant in een bepaalde volgorde worden doorlopen. In de bouw heb je al boormachines die communiceren met de ontwerp-tekening en alleen maar

werken als je op de juiste plek boort. Daarmee voorkom je dus ook fouten.'

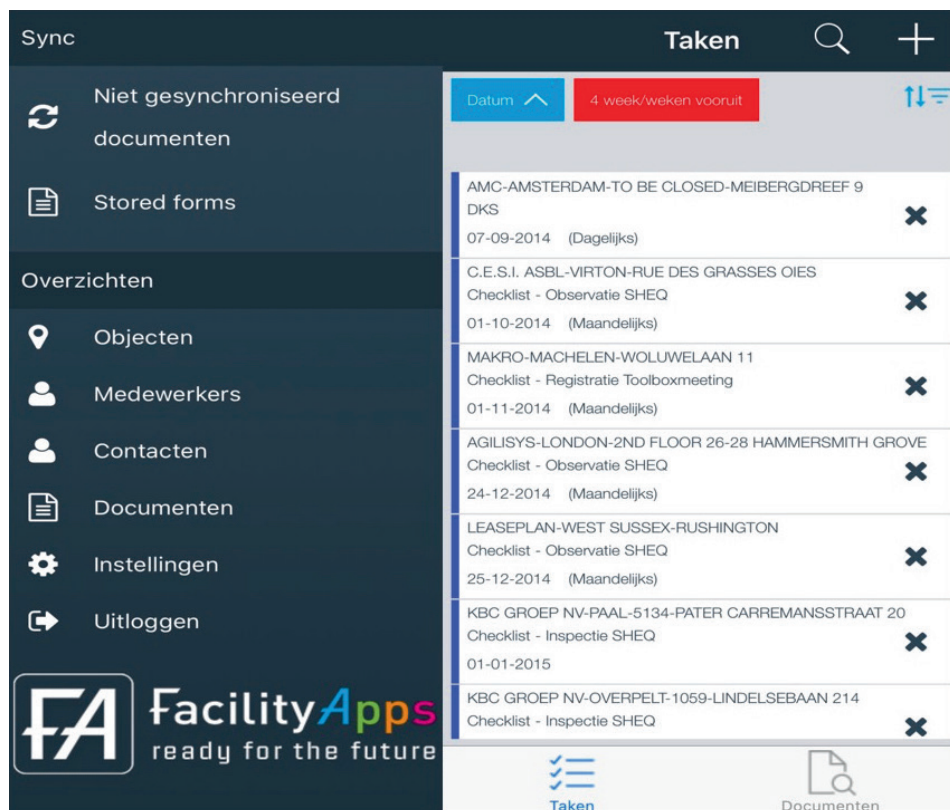
Big brother

Maar heeft al die technologisering niet een heel hoog 'big brother is watching you-karakter'? Moet je dat wel willen? Je kunt het op twee manieren bekijken, ja. Maar tegelijk wordt de veiligheid en de coaching door leidinggevenden er enorm door verbeterd. Het klinkt tegenstrijdig, maar door deze systemen krijgen werknemers juist veel meer eigen verantwoordelijkheid. Doordat dingen inzichtelijk zijn, kunnen zij veel zelfstandiger werken en zullen ze ook veel directer worden gewaardeerd door de klant.'

Het automatiseren van operationele processen is in beginsel vooral geschikt voor branches met een buitendienst. 'Veel bedrijven hanteren in de praktijk nog hele papierwinkels. Bijvoorbeeld omdat ze ISO-gecertificeerd zijn; daar komen heel veel checklisten bij kijken. De planning gaat vaak ook nog papier, net als de klantrapportages.' Gegevens realtime invoeren op de werkvloer via een app kan veel tijd schelen. 'Dan heb je het meteen vastgelegd. Je plant je werk in, voert het uit en controleert het; dat is in essentie wat een beheerder doet. In plaats van eerst een schouw

De eerste berichten uit de
groenhoek komen
inmiddels binnen bij
FacilityApps. Bedrijven die
alleen nog de app voor
werkplanning gebruiken,
besparen per
werknemer in de buiten-
dienst een uur per dag

doen en die daarna uitwerken, voer je hem direct in je smartphone of tablet in.'

FacilityApps screenshot

Disruptie

Dit soort technologische ontwikkelingen brengt vaak disruptie met zich mee, leert de ervaring. Branches en markten zullen erdoor verstoord raken. 'Er zullen bedrijfsmodellen ontstaan die in korte tijd heel succesvol worden', voorspelt Tuip. 'Dat zie je bijvoorbeeld in de taxibranche met Uber: partijen die van de zijlijn komen en binnen de kortste keren heel veel klanten trekken, waarvan anderen denken: waar komen die ineens vandaan? Dat kan allemaal door IT, vooral aan de marketingkant.'

Boost

KPN komt volgend jaar met het LoRa-netwerk, een nieuw mobiel netwerk in heel Nederland dat nu al proefdraait. Dit zal zeker een boost geven aan de toegepaste technologie, denkt Tuip. Sommige dingen kunnen nu alleen als er wifi beschikbaar is en functioneren niet als de wifi uitvalt. Straks is er een bedrijfszeker netwerk, dat alle denkbare objecten door heel Nederland volgt en oppikt.

The Internet of things, wordt het ook wel genoemd in automatiseringskringen. Alles zal van sensoren worden voorzien en met elkaar gaan communiceren. Dat gaat ook in de groenbranche voor verschuivingen zorgen. Katten, gestolen auto's,

Dirk Tuip

vuilcontainers – noem het maar op; met de juiste sensor kun je ze straks altijd terugvinden en er nog mee communiceren ook. Tuip: 'Wij zijn al op LoRa aangesloten met een pilotproject met 200 vuilcontainers. In die bakken zitten sensoren die de afstand tussen het vuil en de deksel meten. Al die sensoren hebben we samengebracht in een netwerk. Op basis daarvan weet je of het tijd is om

een ronde te maken en welke bakken je zonder problemen kunt overslaan. Je kunt je voorstellen dat dit enorme besparingen met zich mee gaat brengen.'

Big data

Uit dat Internet of things komen straks datastromen voort die je kunt combineren. 'Wij hebben stap 4 al in ons hoofd, namelijk big data. Data op de werkvloer zijn het nieuwe goud. Je hebt zo veel contant wisselende data: op kantoor, van de klant, de omstandigheden ter plaatse. Al die data gecombineerd gaan voor een optimale workflow zorgen, tot op het niveau dat het systeem gaat meedenken over verbeteringen en gaat aangeven hoe. Dus: dit team heeft een score van 90%; willen ze nog 5% groeien, dan moeten ze aan de volgende punten werken.'

Tuip verwacht ook dat leidinggevendenden daardoor in de toekomst veel meer werknemers tegelijk kunnen aansturen.

Mindset

De groenwereld moet niet de fout maken te veel ineens te willen, zegt Tuip. Stap 1 is vaak: weg met de papierwinkel, en hoe kan ik de klant beter informeren? 'Het mooie is dat je daarmee meteen de infrastructuur binnenhaalt om stap 2, 3 en 4 te zetten. Het gaat uiteindelijk om de juiste mindset. Je leert door die eerste stap veel beter begrijpen wat de mogelijkheden zijn.'

FacilityApps heeft momenteel de meeste klanten in de schoonmaakbranche (zo'n 50) en in het vastgoedmanagement, maar inmiddels ook een hand-

vol uit de groene hoek. Een daarvan is Krinkels, inrichter en beheerder van de openbare ruimte uit Breda. 'Dat is nou echt een vooruitstrevende partij, die ook op de middellange termijn denkt', zegt Tuip.

Tuip moest in het begin 'best veel energie' steken in het overtuigen van bedrijven om gebruik te gaan maken van zijn platform en apps. Dat is nu aan het veranderen, merkt hij. 'Je hebt altijd de voorhoede en de bedrijven die volgen. Die laatste groep begint zich nu ook te melden.'

The Internet of things, wordt het genoemd in automatiseringskringen

Groenhoek

De eerste berichten uit de groenhoek komen inmiddels binnen bij FacilityApps. Bedrijven die alleen nog de app voor werkplanning gebruiken, besparen per werknemer in de buitendienst een uur per dag. Dat is nog los van de tijd die de klant ermee bespaart. 'Denken vanuit de klant' is misschien wel de ware revolutie waarvoor alle automatisering en IT-technologie gaat zorgen, denkt Tuip. 'Het gaat erom dat ook de klant inzicht krijgt met één klik. Dat die kan zeggen: ik neem nu genoeg met een 6, maar volgende maand moet het een 9 zijn, en daar wil ik voor betalen.'

Door de oprukkende technologie zullen volgens Tuip alle bedrijven uiteindelijk met de billen bloot moeten. 'Er komt transparantie, inzicht. Overal waar uren gemaakt worden en de verantwoording daarvoor niet zuiver is, zal de technologie dat blootleggen.'

Het jaar van FacilityApps

Zelf heeft FacilityApps volgens Tuip een tussenjaar achter de rug. Het bedrijf stak veel tijd en meer dan anderhalf miljoen euro in de ontwikkeling van een eigen, onafhankelijk platform voor apps dat alle devices (Windows, Android etc.) zonder problemen aankan. 'De wereld verschuift van computer naar smartphone', zegt Tuip daarover. 'Maar app-ontwikkeling is iets heel anders dan software-ontwikkeling. Vandaar dat wij ons daarin helemaal zijn gaan specialiseren.'

Updates van programma's geven in de nieuwe omgeving geen problemen meer. Alles is er zo ingericht dat klanten binnen één dag up and running zijn en er geen maanden meer nodig zijn voor software-ontwikkeling.

Geïnteresseerde bedrijven hebben bij FacilityApps de mogelijkheid om modules op maat te bestellen. Alleen een app voor schouwingen, alleen voor planning, of toch voor allebei? Tuip: 'Dan vinden we dat aan en betaalt de klant daar op maat voor.' Afhankelijk van het aantal apps dat wordt gebruikt, liggen de kosten tussen de 20 en 60 euro per gebruiker voor een compleet pakket. De ervaring leert dat bedrijven die eenmaal beginnen, vaak zo enthousiast zijn dat ze in rap tempo meer apps en technologieën inschakelen.

Op het platform van FacilityApps draaien alleen nog native apps, omdat die een hogere performance hebben, gebruiksvriendelijker zijn en ook nog offline werken.

Be social

Scan of ga naar:

<http://www.stad-en-groen.nl/artikel.asp?id=41-5589>

Natuurlijk zwemmen in de openbare ruimte

Regelgeving voor zwembijvers moet leiden tot groeiende markt

Hovenier Wiljan Bruggeman legt al dertien jaar zwembijvers aan, vooral bij particulieren. Zwembijvers in de openbare ruimte zijn in Nederland geen usance. In Duitsland wel. Daar houden bouwers zich aan de richtlijnen van FLL om veilige zwembijvers aan te leggen. Aangezien de markt verwacht dat er ook in Nederland vraag naar zwembijvers in de openbare ruimte zal ontstaan, wordt er hard gewerkt aan regelgeving voor de aanleg en het onderhoud hiervan.

Auteur: Santi Raats

Dertien jaar geleden liet Bruggeman een zwembijver aanleggen op het bedrijfsterrein dat grenst aan zijn eigen tuin. Na twaalf jaar tuinen aanleggen werd hij steeds nieuwsgieriger naar de vraag hoe een goede zwembijver eigenlijk in elkaar steekt. Door zijn proefzwembijver deed Bruggeman een hoop kennis op. Veel Nederlandse bouwers leggen sindsdien zwembijvers aan die gebaseerd zijn op de beschrijvingen in het eerste Nederlandstalige boek over zwembijvers, 'Natuurlijke waterpret in de tuin' (2004) door de Belgische auteur Jean Vanhoof. Maar er staat officiële regelgeving voor de deur. Wiljan Bruggeman en zijn conculega-bouwers

leverden de afgelopen tijd input aan de commissie die de zwembijverwet gaat opstellen.

Geen regels tot nu toe

De zwembadenwet zegt dat mensen niet ziek mogen worden in zwembaden. De kwaliteit van zwembadwater is dus bij wet geborgd: water wordt gezuiverd met chloor, of moet in verbinding staan met open water. Zwembijvers voldoen niet aan deze eisen; het zijn gesloten systemen. Er heeft dan ook nooit wetgeving voor zwembijvers bestaan. Wanneer een exploitant, bijvoorbeeld een gemeente of een campinghouder, er een

wil laten aanleggen, moet deze toestemming vragen bij het bevoegde gezag, de provincie. De provincie verleent dan al dan niet ontheffing op de zwembadenwet. De provincies zijn nog terughoudend met betrekking tot zwembijvers, omdat regelgeving daarvoor ontbreekt. Daardoor komen er in Nederland nog geen zwembijvers voor in de openbare ruimte. Bruggeman heeft er wel enkele aangelegd in semi-openbaar gebied, naast een saunacomplex.

'Als er regelgeving wordt ingevoerd, zijn exploitanten verplicht om een laboratorium in te schakelen

Auga, toeleverancier van technische componenten voor (zwem)vijvertechniek en (technisch) adviseur van afnemers, onderstreept het belang van duidelijke regelgeving voor de bouw van zwembadviervers. Dit is niet alleen van belang voor publieke projecten, maar ook voor particuliere. Ton Fontijn van Auga: 'Een (zwem)vijver is een bouwkundig project met veel technische aspecten: grondwerk, grondwaterpeil, folieaanleg, elektrische leidingen en leidingen voor watertransport, maar ook technische schachten voor pompen en andere apparatuur. Nu is het zo dat de aanleg hiervan bij particuliere projecten door iedereen mag worden uitgevoerd, zonder enige kennis van zaken. In de praktijk komt Auga te vaak projecten tegen die eigenlijk volledig opnieuw aangepakt moeten worden, om er wat van te maken. Dat is geen goede ontwikkeling voor het segment.'

om de kwaliteit van het water regelmatig te laten testen op de parameters. Nu moet water van zwembadviervers ook getest worden, maar gebeurt het nog wel eens dat de kwaliteit van oppervlaktewater dan als referentie dient. Het hangt ervan af hoe de provincie een zwembadviervier ziet. Met de wet

komen er heldere kaders en strengere parameters'. Particulieren die een zwembadviervier willen aanleggen, zijn niet gebonden aan wetgeving. Het risico op onveilig water bij gebruik door relatief weinig mensen is minder groot. Ook wordt de aanleg voor eigen gebruik gezien als eigen risico.

Nieuwe zwembadenwet

Er is regelgeving voor zwembadviervers in de maak; deze wordt in 2018 onder de zwembadenwet geïntroduceerd. 'Eigenlijk was het de bedoeling dat deze er al in 2016 zou komen, maar de invoering is uitgesteld. Waarschijnlijk omdat de nieuwe zwembadenwet tegelijkertijd ingevoerd zal worden met de vernieuwde omgevingswet', aldus Bruggeman. Bruggeman en concullega's van het VHG-platform voor zwembadviervierbouwers hebben input geleverd voor de nieuwe regelgeving, waarmee een commissie aan de slag is gegaan.

Merknaam

Bruggeman heeft nu zo veel expertise, dat het bedrijf een eigen zwembadviervierconcept heeft ontwikkeld: gardenSwimm. In Nederland worden die aangelegd door verschillende hoveniersbedrijven: Lingebrug uit Ochten, Henk Booijman, Hans Linders uit Sint Joost, Bosman Tuinadvies uit Koudekerken, Van der Spek Hoveniers uit Benthuizen, Jos Vriend uit Hoogkarspel en Van

Langen hoveniers uit Dinxperloo. Bruggeman: 'De klanten die in de loop der tijd bij ons terecht kwamen, wilden geen blauwe bak in de tuin. Een zwembad is het grootste deel van het jaar niet bruikbaar en ligt er treurig bij. Een zwembadviervier is ook in de winter een sieraad voor je tuin. Je kunt er gemakkelijk één prominent in het midden van de tuin aanleggen.'

Filterverstopping

'Belangrijk voor zwembadwater is dat het veilig is voor diegenen die erin zwemmen. Dat risico is vooral groot als er veel mensen in zwemmen. Er kunnen schadelijke bacteriën in het water aanwezig zijn, het water kan troebel worden door algen en de filters kunnen verstopt raken', legt Bruggeman uit. 'Door de aanleg van onze proefvijver, dertien jaar geleden, wisten wij al in een vroeg stadium dat een nadeel van de zwembadviervier bestond uit het verstopt raken van de plantenfilter. Daarvoor hebben we een voorziening ontwikkeld, zodat die filters beter door te spoelen zijn en beheersbaar blijven.' Wat is een plantenfilter precies? Waterplanten zijn goed voor water. Ze filteren op onzuiverheden en voegen zuurstof toe. Maar ze zijn vaak niet zo gewenst in een vijver en al helemaal niet in een zwembadviervier. In vijvers met weinig planten hopen nitraten en fosfaten zich op, omdat ze niet door planten worden opgenomen. Daarom leggen

Zwembadviervier in semi-openbaar gebied bij een sauna

OMDAT ONKRUID OVERAL GROEIT

Bezoek ons op stand nr. 623
tijdens de Groene Sector Vakbeurs
op 12 t/m 14 januari 2016 in de
Evenementenhal Hardenberg.

De Nimos MUG kan overal komen. Met zijn praktische formaat en wendbaarheid is hij eenvoudig mee te nemen en bereikt hij ieder hoekje van jouw werkomgeving. Naast zijn compactheid zijn er nog 15 unieke eigenschappen die jou helpen de klus te klaren. Benieuwd welke? Kijk op:

nimos.nl/mug

JOB WELL DONE.

'Een klant moet wel natuurliefhebber zijn'

(zwem)vijverbouwers plantenfilters aan. Een plantenfilter, ook wel moerasfilter genoemd, is een bak met planten die met een dam van de vijver wordt gescheiden. Verontreinigende en overvloedige voedingsstoffen worden daar door de planten en micro-organismen afgebroken, voordat het gezuiverde water naar de vijver wordt doorgepompt. De planten voorzien het water ook van zuurstof. Moerasplanten staan met de wortels onder water, maar groeien boven water. Ze nemen zuurstof op uit de lucht en transporteren die naar hun wortels. Rondom de wortels bevindt zich daardoor heel zuurstofrijk water met veel bacterielevens. De bacteriën zetten organische afvalstoffen om in voedingsstoffen voor de plant. Ook zetten ze stikstofverbindingen, zoals eiwitten, ammoniak en nitriet, om in vluchtige stikstof, die wordt afgestaan aan de atmosfeer. De bak met waterfilterende planten wordt ook wel helofytenfilter genoemd. Ook worden technische filters gebruikt als ondersteuning van plantenfilters.

Pompen zijn voornamelijk een manier om water in beweging te krijgen, aldus Bruggeman. 'Bovendien zijn dit vaak pompen van 220 tot 230 volt. Deze mogen volgens de wet niet in zwemwater liggen, anders kan het water onder stroom komen te staan bij kortsluiting. Deze pompen mogen wel gebruikt worden, maar ze mogen niet in het water staan. In een zwemvijver mogen hoogstens pompen liggen met zwakstroom van 12 volt.'

Gladheid door biofilm

Naast filterverstopping zijn vaak nog twee problemen waarneembaar in zwemvijvers: enerzijds algen, anderzijds een gladde bodem en gladde wanden, wat biofilm wordt genoemd. Biofilm bestaat uit een verzameling organismen die samen een slijmachtig laagje vormen, waardoor oppervlakken spekglad worden. Dit voelt duidelijk als je op een steen gaat staan die al geruime tijd in het water ligt. Bruggeman vertelt dat de branche vooral in Duitsland en Oostenrijk microbiologisch onderzoek doet naar de precieze samenstelling van biofilmlaagjes, maar dat deze nog niet volledig duidelijk is. 'Levend water bevat altijd organismen; daar kun je niet omheen', vertelt Bruggeman. 'Het allerkleinste plantaardige leven dat er is, heet fytoplankton. Het allerkleinste dierlijke leven heet zoöplankton, zoals watervlooien. Plantaardig plankton wordt opgegeten door dierlijk plankton.' Vandaar dat een van de manieren om water te zuiveren bestaat uit het toevoegen van watervlooien aan zwemvijverwater. Dit werkt alleen bij zwemvijvers die weinig tot geen stroming kennen. 'Als een vijver bijvoorbeeld door mechanische pompen heel veel stroming heeft, verdwijnt dierlijk plankton.'

Algenoverlast

Hoe Bruggeman algen uit het water haalt, blijft grotendeels het geheim van de smid. 'Er zijn verschillende mogelijkheden. Dat kan door toevoeging van fytoplankton en zoöplankton, maar ook door het nemen van een plantenfilter', is alles wat de hovenier erover kwijt wil.

Parameters

In Duitsland liggen wel degelijk zwemvijvers in de openbare ruimte. Daar bestaat al een volwaardige markt voor zwemvijvers. Op basis van richtlijnen van de International Organization for Bathing Water (IOB) heeft de Duitse regering een FLL-norm opgesteld. Dat is een boekwerk waarin de precieze bouw van een zwemvijver omschreven staat, tot aan de stroefheid van de tegeltjes toe. 'Nederland kijkt naar de FLL-norm bij het ontwikkelen van regels', vertelt Bruggeman. 'Maar wij zijn wat losser: een zwemvijverbouwer moet een risicomodel uitwerken. Daarin moet hij bijvoorbeeld aangeven wat hij heeft gedaan om te zorgen dat mensen niet uitglijden; dit in plaats van het precies opvolgen van de regels voor de stroefheid van tegels.' Wel neemt Nederland volgens Bruggeman de parameters over uit de FLL-norm, voor de toegestane waarden van fosfaat, van de E-coli-bacterie, maar ook van de bacterie stafylococcus. 'Die laatste bacterie wil met name het RIVM, dat de toestand-

Arthur Nijhof, beheerder oppervlaktewater gemeente Nijmegen: 'Ik ben geen voorstander van een zwemvijver in de openbare ruimte. Het gevaar van besmetting van het water door derde (mens en dier) is niet beheersbaar. De filtertechniek wordt in Nederland ook toegepast bij overstortvijver om zo het water te filteren voordat het afstroomt naar het water van het waterschap. Bij mij in de tuin durf ik het wel aan maar niet in de openbare ruimte.'

koming van de regelgeving begeleidt, aan de parameters toevoegen', zegt Bruggeman. 'Maar het VHG-platform zwemvijverbouwers gaat hierover een debat aan, omdat het volgens ons wat ver gaat. De stafylococcus wordt al overgedragen wanneer mensen elkaar de hand schudden.'

Vijvertypen

Ook wordt er binnen de zwemvijverbranche onderscheid gemaakt tussen vijf verschillende typen zwemvijvers. 'Grofweg is de natuurlijkste variant een vijver met daarin zo veel mogelijk planten. De sterielste vorm van een zwemvijver lijkt op een natuurlijk zwembad. Deze wordt natuurlijk gezuiverd, maar wel met behulp van de techniek.'

Toekomst

Het IOB houdt twee keer per jaar een congres. Dat wordt bezocht door zo'n driehonderd zwemvijverbouwers uit de hele wereld. Dit jaar was het congres in Keulen; in 2017 wordt het gehouden in Nederland. De exacte locatie wordt over enkele maanden bekend. 'Hopelijk geeft dit congres een impuls aan de Nederlandse zwemvijvermarkt', zo hoopt Bruggeman. 'Het is een prachtig product, dat aansluit bij de duurzaamheidsbeweging die we tegenwoordig in Nederland zien. De ontwikkeling staat nog aan het begin, maar zal zeker aanslaan, omdat er geen chemicaliën aan te pas komen. De klant moet wel natuurliefhebber zijn.' Humorvol eindigt Bruggeman: 'Als de klant bang is voor beestjes, dan kan hij of zij beter een bad nemen waarin alles dood gaat, behalve de zwemmer!'

Be social

Scan of ga naar:

<http://www.stad-en-groen.nl/artikel.asp?id=41-5592>

Fleur, kleur en warmte in het straatbeeld tijdens de donkere dagen

De wintermaanden kenmerken zich door guur weer en korte dagen. Groen en twinkelende feestverlichting zorgen dan ook voor een prettig en sfeervol beeld in deze donkere dagen. De vicevoorzitter van Ondernemersvereniging Driebergen Centrum (ODC), Hans van Vugt, is blij met de nieuwe winterbaskets met verlichting van Oase-Lease. 'Ze zijn sfeervol en luxe. We krijgen alleen maar complimenten van het winkelend publiek.'

Auteur: Sylvia de Witt

5 min. leestijd

ACHTERGROND

Driebergen-Rijsenburg heeft dit jaar voor het eerst de winterbaskets met sfeerverlichting

Door middel van een uitgebreid assortiment hangende baskets en bloemzuilen wordt een gezellige, warme uitstraling gecreëerd.

De gemeente Driebergen leaset al jarenlang de zomerbaskets van Oase-Lease; dit jaar is gekozen voor de winterbasket met verlichting. 'De vraag naar verlichting bij het groen had Oase-Lease al vaker gehad', vertelt accountmanager Guido Janssen. 'Maar dan was het meer de vraag of Oase-Lease iets kon aanbieden om binnensteden en centra jaarrond te ontzorgen, waarmee ze het hele jaar door een sfeervolle uitstraling hebben. Naar aanleiding daarvan zijn we gaan kijken wat we aan ons assortiment konden toevoegen. Vaak is er ook vraag naar thema's. Rond de paasperiode bijvoorbeeld; dan wil men baskets in paassfeer.'

Twoe kleurstellingen

Voor de huidige periode is er de winterbasket. Hij is groen, met heder die om de basket heen groeit en daarnaast wat wisselende beplanting. De ene keer zitten er bosviooltjes in, de andere keer een Euonymus of een Skimmia, zodat je wat kleur hebt in de winterperiode.

Om de basket heen kan een verlichtingsbol worden geplaatst, die in twee kleurstellingen verkrijgbaar is. Janssen: 'Het is een complementair product aan de wintergroene hangende basket. Onze verlichtingsbol bestaat uit twee helften, die om de basket heen worden gehangen. Hij is er in een witte en in een donkergroene uitvoering, zodat de bol zelf wat meer wegvalt tegen de winterbeplanting. De verlichting is zacht wit.'

Spelen met decoratie

De sfeerverlichtingsbol wordt op aanvraag geproduceerd.

'Wat verlichting betreft, houden we ons op dit moment bij één product', zegt Janssen. 'Maar als

het gaat om de beplanting in de basket bieden wij veel diversiteit. We kunnen naast het groen ook decoratie aan de basket toevoegen. Daarnaast zijn er wintergroene boombakken. Er zijn weinig soorten beplanting die de hele winterperiode echt volop in bloei staan. Vandaar dat we dan meer kiezen voor een mooie taxus in het midden van de bak, met wisselende onderbeplanting, zodat je daar ook wat kleur hebt.'

All-inconcept

Het merendeel van de klanten van Oase-Lease gaat voor het all-inconcept. Daarbij wordt gezorgd voor de levering, de verzekering, het onderhoud en het watergeven en wordt de klant volledig ontzorgd. Janssen: 'Een verzekering? Ja, helaas is er weleens sprake van vandalisme. Het is sterk afhankelijk van de locatie en de stad. Met de winterproducten is het nog even aftasten, omdat de winterverlichting nog niet zo lang in gebruik is. Maar we merken toch dat verlichting een aantrekkingskracht heeft op vandalen. Als ze erbij kunnen komen, tenminste. Als er zo veel moeite is gedaan om een centrum aantrekkelijk te maken, is het jammer dat enkelen menen roet in het eten te moeten gooien.'

Winkelend publiek in eigen dorp houden

Driebergen-Rijsenburg heeft dit jaar voor het eerst de winterbaskets met sfeerverlichting van Oase-Lease. De vijftientachtig baskets zijn gevuld met heder en er komen ook nog winterviooltjes bij. 'Het ziet er vrolijk uit', vindt ODC-vicevoorzitter Hans van Vugt. 'Driebergen is verdeeld in drie kernen: het oude centrum, waartoe wij behoren, de Hoofdstraat, en het Kerkplein met de nieuwbouw. Als je het dorp binnenkomt, zie je 's zomers de zomerbaskets al hangen aan de doorgaande weg, en nu in de winter dus de lichtbollen. We hebben een lange winkelstraat; dat is een mooi gezicht als je er vanaf de Hoofdstraat in komt.'

Als het donker is en koud, verlangt ieder mens naar sfeer en gezelligheid. Een groene aankleding en feestelijke verlichting maken dorpen en steden dan ook veel aantrekkelijker om te gaan winkelen en er wat langer te vertoeven. Oase-Lease, onderdeel van de Darthuizer Groep, zet zich in voor de verfraaiing van de leefomgeving in binnensteden en winkelcentra met zijn all-inconcept op maat.

Standaard met mooi maaibeeld

Roberine is terug op de markt met de F3 klepelmaaier en de R3 kooimaaier. Welke versie u ook kiest, u beschikt over de ideale werkplek en heeft de zekerheid van een perfect maaibeeld. Verder kunt u rekenen op hoge prestaties, compacte afmetingen, betrouwbare techniek en een gunstige aanschafprijs. Meer weten? Stuur een mail naar sales@roberine.com of bel 053 4 83 83 22.

The Mowing Company since 1951

Roberine

Goolkatenweg 65, Postbus 818, 7500 AV Enschede, Nederland. Tel.: +31 (0)53 4 83 83 83, Fax: +31 (0)53 4 83 83 33, e-mail: info@roberine.com
Roberine maakt samen met Conver, Herder, Nagel, Precision Makers, Probotiq en Votex deel uit van Dutch Power Company.

POWER-TRIM KANTENSNIJDERS PROFESSIONELER KAN HET NIET

KIES VOOR KWALITEIT

- Stalen kogelgelagerde wielen met rubber banden
- Stilstaand mes bij het starten van de motor
- Horizontaal- en vertikaal verstelbaar mes
- Verhoogde beschermkap achter snijmes
- 4.0 PK Honda motor met 'OIL ALERT'
- Diepte instelhendel op de duwboom
- Gesloten mes-as met kogellagers
- Beschermkap op de poelies
- Beveiligingssysteem

**Power
Trim**
EDGERS

VOSKAMP TUINMACHINES
Ambachtstraat 8 ALMELO 0546-456000
www.voskamp-tuinmachines.nl

MP SERIE 3-DELIGE CIRKELMAAIERS

Laagste brandstofgebruik door licht gewicht (Domex®)

Grootste werkbreedte (300, 330 of 350 cm)

Hoogste motorvermogen (49 - 65pk Kubota® Commonrail turbodiesel)

Smalste transportbreedte (1.65 meter transportbreedte)

Luxe cabine met airco

RANSOMES
A Textron Company

Pols Groep | +31 (0) 181 45 88 45 | info@pols.nl | www.pols.nl

Van Vugt hoopt hierdoor het winkelend publiek uit Driebergen in eigen dorp te houden; dat kan alleen door het met zijn allen te doen.

‘We hebben concurrentie van omliggende plaatsen als Utrecht, Amersfoort, Veenendaal en Zeist. Alle consumenten die nu winkelen in je eigen dorp, moet je zien te houden; dat is een zeer belangrijke drijfveer voor ons.’

Meer mogelijkheden met BIZ

Volgend jaar stapt ODC over naar de BIZ, de bedrijveninvesteringszone. Alle ondernemers in Driebergen-Rijnsburg moeten dan lid worden.

Guido Janssen

In een BIZ betalen ondernemers samen mee aan een aantrekkelijke en veilige omgeving door middel van een heffing van de gemeente. De opbrengst hiervan komt ten goede aan de BIZ. Die gebruikt dat geld vervolgens om activiteiten uit te voeren, zoals extra toezicht, camerabewaking, wegwijzers, verkeersvoorzieningen, maar dus ook verlichting en groenvoorziening.

Van Vugt: ‘Dit schept veel meer mogelijkheden om activiteiten en festiviteiten uit te breiden. Dan zijn er ook geen winkeliers meer die, zoals nu, gratis meeprofiten van de feestelijke aankleding. Want helaas zijn dat er nog tientallen. ODC telt momenteel vijftientig leden en voor hun zaken hangen de bloembaskets met verlichting, voor zover dat mogelijk is. Want de verlichting is weer doorgeschakeld op de lantaarnpalen. De zaken aan de Hoofdstraat wilden een duidelijke aankleding, zodat mensen die het dorp in komen

**Alle consumenten die u
winkelen in je eigen dorp,
moet je zien te houden;
dat is een zeer
belangrijke drijfveer**

ook echt zien: hier is het gezellig. We hebben kantoren aangeschreven met de vraag of ze ook een bijdrage wilden leveren voor de baskets en de verlichting. Zo’n zeventig procent gaf hier gehoor aan, dus dat is wel een inkomstenbron.’

Plantenschaal

Voor een all-inbedrag worden de hanging baskets opgehangen, onderhouden en weer weggehaald. Van Vugt onderschrijft het belang van een mooie, groene aankleding van stad en dorp, zowel ‘s zomers als ‘s winters.

‘Voorheen stonden er twintig mooie plantenschalen door het hele dorp heen. Helaas heeft de gemeente die uit kostenoverwegingen allemaal weggehaald. Nu zijn er acht ondernemers die zo’n plantenschaal geadopteerd hebben. De schaal staat voor hun zaak en de ondernemer wordt geacht die zelf bij te houden. Dat aantal kunnen we straks verhogen, wanneer we weer meer geld in kas hebben.’

Hij is blij dat de gemeente in de winkelstraat in ieder geval nog een kolossale kerstboom met verlichting heeft geplaatst. Eerder had de gemeente ook gezorgd voor een kerstboom op het Kerkplein in Rijnsburg; een mooi, historisch kerkplein, waarvan de kerk nog dateert uit de napoleontische tijd en dat de status van beschermd dorpsgezicht heeft.

Van Vugt: ‘Maar de gemeente is ervan afgestapt om daar een kerstboom te plaatsen. De stichting Vrienden van het Kerkplein, met zo’n tweehonderd leden, heeft nu gelukkig gezorgd voor twee grote kerstbomen. Die staan echt magnifiek, daar.’

Iets nieuws

Uiteraard had Driebergen ook sfeerverlichting vóór de komst van de winterbaskets van Oase-Lease, maar het leasecontract liep af en de ondernemers wilden iets heel anders, iets nieuws. De gemeente was al eerder, als één van de eerste, overgegaan op ledverlichting, maar het werd volgens Van Vugt toch wat saai.

‘Dat hoorden we links en rechts. Op die verlichting zat een groene kersttak, maar die bleef na de feestdagen wat te lang hangen, werd pas eind januari weggehaald. Daar ergerden we ons wat aan. Omdat we al jarenlang zomerbaskets afnamen bij Guido Janssen, kwamen we op het idee om daar ook winterbaskets met verlichting te leasen. Ze zijn mooi, sfeervol en luxe en verhogen echt de gezelligheid in het centrum. We zijn er heel blij mee. Echt, we krijgen alleen maar complimenten’, aldus Van Vugt.

Be social

Scan of ga naar:

<http://www.stad-en-groen.nl/artikel.asp?id=41-5594>

Potloodje

In deze uitgave weer vier artikelen over onkruid en het dreigende verbod op chemie. Ik weet het, ik mag het niet zeggen, maar ik ben er inmiddels klaar mee. Dat verbod zal er wel komen, maar geef mijn portie voortaan maar aan Fikkie. Ik begin een allergie te ontwikkelen voor deze onkruiddiscussie, die maar duurt en duurt en waarvan ik alle argumenten voor en tegen al duizend keer heb gehoord. Natuurlijk dit gaat over veel dingen, belangrijke dingen ook, maar in ieder geval niet over de burger. Die blijft in zijn eigen tuintje lekker rounduppen, terwijl wij, de overheid en de aannemerij aan de andere kant van de heg andere methodes moeten toepassen.

Die burger blijft in zijn eigen tuintje lekker rounduppen, terwijl wij, de overheid en de aannemerij aan de andere kant van de heg andere methodes toepassen

Over de burger gesproken: als inspiratie voor dit stukje ben ik eens gaan rondkijken op internet. Moet u ook eens doen! Type bijvoorbeeld 'belangrijke thema's openbaar groen' in en je krijgt allerlei stukken van wijk- en dorpsraden over zaken die op dat niveau belangrijk gevonden worden voor het openbaar groen. Meteen doorklikken als er een gemeentenaam in de URL staat, want dan krijg je teksten vol jargon-blabla, die vooral bedoeld lijken om te verhullen wat burgers nu echt belangrijk vinden.

Misschien een aardige tip voor een beheerder: pak eens een leeg notitieblok en een scherp geslepen potloodje, ga de wijk in en vraag aan de burger – toch uw opdrachtgever – wat hem irriteert en wat hij belangrijk vindt. Op internet vind je daar een aantal fantastische voorbeelden van. Wat blijkt: het gaat vaak om heel basale dingen. Overhangend groen van de bomen op het sportveld, schone straten, heel zelden onkruid; zolang de mensen nog maar goed over het trottoir kunnen wandelen met hun hondje. Hondenstront scoort natuurlijk ook hoog, maar wat denkt u van voldoende parkeerplaatsen en goed gemaai-de bermen? En wat maken wij daar weer van? Juist, een ingewikkelde brij, die bol staat van beleidsvoorstellen, beleidshorizonten en beleidsinitiatieven. Hou toch eens op. De burger wil gewoon een schone straat en in ieder niet iets waar 'beleid' in staat.

Met vriendelijke groet,

Hein van Iersel (hein@nwst.nl)
Hoofdredacteur

Be social

Scan of ga naar:

<http://www.stad-en-groen.nl/artikel.asp?id=41-5595>

Stad+Groen

wordt gemaakt samen met onze partners uit de Openbare Groenvoorziening.
Wij hopen dat u met interesse en plezier deze uitgave van Stad+Groen gelezen heeft.
Wilt u reageren: hein@nwst.nl

Boomrooierij Weijtmans méér dan bomen rooien

Wij kopen uw stamhout graag in

Onze unieke telescoopkranen met 42 meter mast

De nieuwste DAF voor afvoer van blad en snoeihout

Bomen rooien

Bomen snoeien

Stobben frezen / rooien

Afvoer van snoeihout,
blad en schoffelvuil

In- en verkoop van hout

In-/verkoop van
houtsnippers

**Boomrooierij Weijtmans kunt u inschakelen voor elke klus: groot of klein.
Onze vakmensen kunnen uw boom vakkundig rooien of snoeien.**

Boomrooierij Weijtmans is nationaal en internationaal specialist in het rooien, snoeien en onderhouden van bomen. Vandaag de dag telt ons bedrijf ruim 25 vaste medewerkers, waaronder goed opgeleide boomrooiers, ervaren chauffeurs en machinisten, 9 gecertificeerde tree workers en 2 tree technicians. Daarmee is Boomrooierij Weijtmans een vooraanstaand speler in Nederland.

Uniek zijn onze telescoopkranen met 42 meter mast: hiermee kunnen we elk karwei uitvoeren zonder schade aan te richten.

Wij kopen uw stamhout en houtsnippers graag in. Daarnaast verzorgen wij een verantwoorde afvoer van snoeiafval en blad.

Vraag vrijblijvend een offerte aan of lees meer over de mogelijkheden op onze site:
www.boomrooierijweijtmans.nl

**GROEN
KEUR®**
GECERTIFICEERD
BEDRIJF
• BOOMVERZORGING

Verantwoord rooien van bomen in de binnenstad met verkeersbegeleiding

Kreitemolenstraat 175
5071 BD Udenhout

Tel. 013-5111483
Fax 013-5114373

algemeen@weijtmans.nl
www.boomrooierijweijtmans.nl